

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

पाख्रिवास नगरपालिका
धनकुटा

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

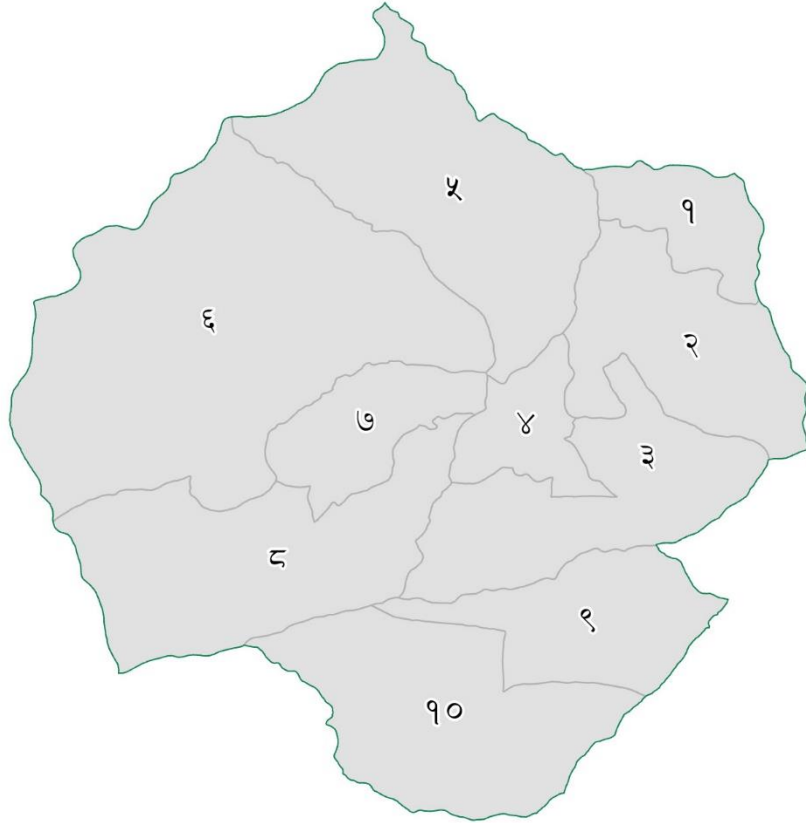

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

पाख्रिवास नगरपालिका

धनकुटा

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

पाख्रिवास नगरपालिका

धनकुटा

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा
प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

*(Be Credible Institution in
Promoting Accountability,
Transparency and Integrity)*

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय
लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

*(Provide independent
and Quality Audit Service
to the Nation)*

गन्तव्य (MISSION)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	<i>(Integrity)</i>
स्वतन्त्रता	<i>(Independence)</i>
व्यावसायिकता	<i>(Professionalism)</i>
पारदर्शिता	<i>(Transparency)</i>
जवाफदेहिता	<i>(Accountability)</i>

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। त्यसैगरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण गर्दा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिई लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । यस स्थानीय तहको २०७९/८० को लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रिया समेत विचार गरी राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको परिपालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सम्पत्तिको व्यवस्थापन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय र परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहिता, सेवा प्रवाह लगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारितालाई समेत दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयन योग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायममा सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । समय, जनशक्ति, स्रोतको उपलब्धता लगायतका सीमा रहेता पनि स्थानीय तहमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीसँग लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर छलफल गरिएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने कानून निर्माण गर्न बाँकी रहेको, कानूनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्युन रहेको, प्रशासनिक तथा अनुत्पादक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, एउटै योजना समेत टुक्राई कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत परामर्शद्वारा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी खर्च गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी वेगरका कर्मचारी समेत नियुक्ति गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेको लगायतका व्यहोराहरू देखिएका छन् ।

स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा गर्न बाँकी रहेको देखिन्छ । जसले गर्दा सोही प्रकृतिका व्यहोराहरू वर्षेनी दोहोरिने गरेका छन् । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित रूपमा सुधार हुन सकेको देखिएन । अतः लेखापरीक्षणबाट औल्याएका व्यहोराहरू उपर आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको लागि विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

२०८१, जेष्ठ १३

तोयम राया
महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
अनामनगर/बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय
कोशी प्रदेश

मिति: २०८१।०२।१३

प.सं. २०८०।८१

च.नं. १०७

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।

श्री प्रमुख ज्यू,
पाखिबास नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
धनकुटा।

- कैफियत सहितको राय** - हामीले नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय प्रतिवेदन, संलग्न अनुसूची, एकीकृत आय व्यय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणको लेखापरीक्षण गरेका छौं।
हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेस भएको २०८० आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय प्रतिवेदन, संलग्न अनुसूचीहरू, एकीकृत आय-व्यय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य नगरपालिकाको वित्तीय कारोबार र प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।
- कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार** - नगरपालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतको वित्तीय प्रतिवेदन महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा वित्तीय प्रतिवेदन तयार गरेको छैन।
 - लेखापरीक्षणबाट रु ३ करोड ९ लाख ६० हजार बेरुजू देखिएको छ। सो सम्बन्धमा रु. ७६ लाख ३ हजारको प्रतिक्रिया प्राप्त भएकोमा सो उपर कारवाही भई बाँकी बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रु १० लाख ३८ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रु. १ करोड ६० लाख ५१ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु. ६१ लाख १२ हजार हजार र पेशकी बाँकी रु १ लाख ५५ हजार रहेको छ। नगरपालिकाको गतवर्ष सम्म रु. ११ करोड ८४ लाख ५३ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु. १४ करोड १८ लाख १० हजार रहेको छ। नगरपालिकाको बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजू स्थिति र बेरुजू सम्परीक्षणको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ।
हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ। वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने नगरपालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।
- अन्य व्यहोरा**- यो पालिकासँग सम्बन्धित अन्य व्यहोरा निम्नानुसार छन।

- ३.१ यो पालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, लक्ष्यअनुसार असुली नभएको, कर्मचारीको दरबन्दी अनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा असर परेको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको छ। कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रूपमा रहेको छ ।
- ३.२ आमदानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले नगरपालिकाको पेशकी बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।
४. **वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्दा गल्ती कमजोरी वा त्रुटीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी नगरपालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ। नगरकार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।
५. **वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी -** वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा गल्ती कमजोरी वा त्रुटी समेतका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडारहित रहेको होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले उच्चस्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका गल्ती कमजोरी वा त्रुटी पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन। वित्तीय प्रतिवेदनका उपयोगकर्ताले गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्नसक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने गल्ती कमजोरी वा त्रुटीलाई सारभूत रूपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

पाखिबास नगरपालिका,
धनकुटा जिल्ला,

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७९।८०

बेरुजु वर्गिकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
संख्या	रकम		संख्या	रकम		संख्या	रकम								
१३०	७९	३०९६०	०	१९	७६०३	१३०	६०	२३३५७	१०३८	६११२	१६०५१	०	०	२२१६३	१५५

२. अघावधिक बेरुजु स्थिति २०७९।८०

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
धनकुटा	११८४५३	-	-	११८४५३	-	२३३५७	१४१८१०

३. बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र. सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
	२०७९।८०	पेश नभएको		
	चालु वर्षको जम्मा			
		५१	व्याकहोलोडर आय दाखिला	२१०००
१		५३ आंशिक	जरिवाना रकम असुल गर्नुपर्ने	६५८४२
२		६५.६	समपुरक अनुदान फिर्ता	९७९६५९
३		६६.६	समपुरक अनुदान फिर्ता	११२५९८५
४		८२	साना सिचाई योजना खर्च मिलान	२४९९६८५

५		१०७.१	स्यानिटरी प्याड जिन्सी दाखिला	४९९८९९
६		१०८.५	कार्यसम्पादन जमानत पेश	९७६६८४
७		११०.२	वढि भुक्तानी असुल	९१०६८
८		११२	करार कर्मचारी तलव भत्ता प्रमाण पेश	१२०९७८०
९		११५ आंशिक	प्रमाण वेगर भुक्तानी	४४००
१०		१२० आंशिक	तालिममा मापदण्डको प्रयोग नगरी वढी भुक्तानी	५००६५
११		१२१	सोलार प्यानल प्रमाण पेश	७९५६९
	यो वर्षको जम्मा			७६०३६३६
	गत विगत वर्षतर्फको	पेश नभएको		-
	कुल जम्मा			७६०३६३६

परिचय

(क) पाखिबास नगरपालिकाको परिचय - स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यास संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वय प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । नगरपालिकामा १० वडा, ५२ सभा सदस्य, १४४.५२ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २२ हजार ७८ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य - लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वासता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि - यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्जात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।५।३१ देखि २०८०।६।४ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्बनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरू सीमाको रूपमा रहेका छन् । सेस्ताको सम्पूर्ण जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ । सेस्ताको जोडजम्मा तर्फ कार्यालयले गरेको जोडजम्मालाई आधार लिइएको छ । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति - कार्यालयको आय-व्ययतर्फ रु.७३,९०,४५,००७.९२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली - लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु.१९५०७ असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

सि.नं	बिवरण	रकम रु.
१	दाखिला गर्न बाकी राजस्व रुजम्मा रु.१९५०७ असुल भएको छ ।	१९५०७

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **संचित कोषको अवस्था** - आर्थिक वर्ष २०७९।८० को स्थानीय सञ्चित कोष आय-व्यय हिसावको संक्षिप्त अवस्था अनुसूची ३ बमोजिम रहेको छ:

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३ **वित्तीय विवरण**-स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको सम्बन्धमा पालिकाले पेश गरेको एकिकृत वित्तीय विवरण प्रतिवेदन सम्बन्धमा अनुसूची ४ बमोजिम देखिएको छ:

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

४ **वित्तीय विवरणको यथार्थता** -पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकिकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) तयार गर्नुपर्छ। पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु.९७६६२०९१ तथा एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधारको रु.३७४४०००० गरी जम्मा रु.१३५१०२०९१।०० सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन । जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरणसमेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

५ **बैंक हिसाब मिलान** -स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रूपमा स्वेस्ता र बैंक खाताको हिसाब मिलान विवरण तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको देहायबमोजिमको खाताको बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण देहायबमोजिम फरक पर्न गएकोले बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार गरी यकिन गर्नुपर्दछ ।

खाताको प्रकार	खाताअनुसार बाकी रु	बैंकअनुसार बाकी रु	फरक	कैफियत
---------------	--------------------	--------------------	-----	--------

ग २.३, पूँजीगत खर्च खाता- जोर वर्ष		८८८०७८५।५३	८८८०७८५	बैक बढी
ग २.७, विविध खर्च खाता	८५६६९५५।३४	८४६५०७८।०५	-१०९०७७।२९	बैक घटी
ग ३.९, स्थानीय तह धरौटी खाता	११७२६६५०।९	११७२६८३०।९	१८०	बैक बढी
ग ४.९, स्थानीय तह सञ्चित कोष खाता	५९४९४८४४।०३	२९९५७५८६।९२	-३०३३७२५७।९९	बैक घटी
ग ५.९, कर्मचारी कल्याण कोष खाता		९८३५७।२९	९८३५७।२९	बैक बढी
आन्तरिक राजस्व खाता	०।००	४९०६३९४।५०	४९०६३९४।५०	बैक बढी
ग २.९ चालु खर्च खाता	०	९८९२२९३९।०६	९८९२२९३९।०६	बैक बढी
ग ७.२, स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता	९२३४०२।७०	९२३४०३।७०	१	बैक बढी
जम्मा	७२७९९०५२।९७	७३४८०४८७।६६	७६९४३४।६९	बैक बढी
साटन बाकी चेक	०	-७५५२९९	-७५५२९९	
जम्मा	७२७९९०५२।९७	७२७२५९८८।०६	९४९३५।६९	बैक बढी

६ सञ्चित कोषमा जम्मा (ट्रान्सफर)-स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्तमा स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा स्थानान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। आर्थिक वर्ष समाप्त पश्चात पनि पालिकाको चालु खर्च खातामा रु.९८९२२९३९।०६, पूँजीगत खातामा रु.८८८०७८५।००, आन्तरिक राजस्व खातामा रु.४९०६३९४।५०, समेत रु.३९९०९२३०।५६ मौज्जात रहेको पाइयो । तोकिएको समयमा सो रकम सञ्चित कोषमा जम्मा (ट्रान्सफर) गरी हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ ।

७ फरक हिसाब - यस पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७२) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहायअनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी रु.७९५२८७६।९० , यस वर्षको प्राप्ति रु.३०८२७२९७।९६, यस वर्षको भुक्तानी रु.२२८७६९३८।६० सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं.२७२ ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	गतवर्षको जिम्मेवारी	यसवर्षको प्राप्ति	यसवर्षको भुक्तानी	बैङ्क मौज्दात
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन म.ले.प.फा.नं. २७२	९४०९९६५०।९५	४९३३९२९२६।२२	५९०२०४२९४।३२	७२७९९२३३।९७
एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार	८३७९४९६२।००	५२०२२७९५४।९२	५३९२३९६२।६९	७२७९९०५२।९७
फरक	९०३०४६८८।९	- २६८३५८२८।७०	- २९०२७५६८।३७	०

- ८ **सुत्रमा अल्या फरक परेको** - स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा गत विगतको बाँकी, यस वर्ष प्राप्त र खर्च भएको रकम स्पष्ट देखिने गरी हिसाब राखे र जिम्मेवारी एकिन गर्नुपर्दछ । साथै गत वर्षको SuTRA को वित्तीय विवरण मलेप फा नं २७२ मा वर्षन्तको बैक तथा नगद बाँकी रु. ९२५०४९४४।६९ रहेकोमा यस वर्षको शुरुमा रु. ९४०९९६५०।९५ देखिन्छ। वर्षान्तमा बैक तथा नगद बाँकी रु. ९२५०४९४४।६९ रहेको रकम बराबरको रकम जिम्मेवारी सार्नुपर्नेमा रु. ९५९५५०५।५४ बढी जिम्मेवारी सारेको सम्बन्धमा यकिन हुनुपर्ने देखिन्छ।
- ९ **सुत्रको बैक हिसाब विचको भिन्नता** - पालिकाको सुत्रको एकीकृत वित्तीय विवरण बमोजिम यस वर्षको प्राप्ति रु.९४३३९२९२६।२२ तथा भुक्तानी रु.५९०२०४२९४।३२ तथा गत वर्षको जिम्मेवारी रु.९४०९९६५०।९५ रहेकोमा बैक बाकी जम्मा रु.७७२०७४८९।९० हुनुपर्नेमा सुत्रलेनै तल्लो बाकी महलमा रु.७२७९९२३३।९७ देखाएकोमा रु.४४९६२४७।९३ फरक परेको छ । यस सम्बन्धमा पालिकाले हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ ।
- १० **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्बन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९९ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन ।
 - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ मा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन ।
 - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति रहने व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले उक्त समिति गठन गरेको पाईएन ।
 - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९३ बमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन।
 - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाएको पाईएन ।

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउनुपर्नेमा यस पालिकाले हालसम्म ११ वटा ऐन, १ नियमावली, १४ कार्यविधि र ४ निर्देशिका निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।
- मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिएको तथा इ टीडिएस गरेको पाइएन ।
- निजामती सेवा ऐन, २०७४ को दफा ५क बमोजिम कर्मचारीहरूको कार्य विवरण बनाई लागू गरेको पाईएन ।
- पालिकाले २०७९।८० को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसूची २११ बमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन ।
- पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन ।
- स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको विश्लेषण गरी सम्भाव्य आयोजनाको बैक खडा गरेको देखिएन ।
- दिगो विकास योजना २०१५/३० लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरू तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन ।
- पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो ।
- वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन ।
- जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन ।
- कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरूमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन ।
- ठेक्काहरूको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन ।
- स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन ।

- सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय—व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन ।
 - वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको पाइएन । शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल पहिचान एवं कार्ययोजना तयार गरेको पाईएन ।
 - सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ को दफा १४ र १९ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरूको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन ।
 - यस पालिका तथा पालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समितिको नाममा रहेको पेशकी तथा बेरुजु अभिलेख राखि नियमानुसार पेशकी फछ्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समितिको बेरुजु लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख अध्यावधिक गरेको पाइएन । पालिकाले पेशकी तथा बेरुजु अभिलेख व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।
- तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकिए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

११ **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि समितिले प्रभावकारी रूपमा कर्षसम्पादन गरेको पाइएन् । ऐनको व्यवस्था बमोजिम समितिको परिचालन गर्नुपर्दछ ।

१२ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी प्रदान** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ म स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा नगर उपप्रमुखले २०७९।३।२२ मा रु ५५ करोड १५ लाख ३० हजार ३५७ रुपैयाको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७८।३।२२ मा पारित भएको छ । प्रमुखले २०७९।३।२७ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई अख्तियारी प्रदान गरेको भएतापनि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले शाखा तथा वडा कार्यालयलाई अख्तियारी प्रदान गरेको छैन । साथै ऐनले तोकिएको म्यादभित्र बजेट पास गरी खर्च गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

१३ **चौमासिक पूँजीगत खर्च** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ को उपदफा ३ अनुसार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले नगरपालिका कोषबाट खर्च भएको रकमको चौमासिक प्रगति त्यस्तो अवधि समाप्त भएको १५ दिनभित्र कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार पहिलो चौमासिकमा १४.६३ प्रतिशत, दोश्रो चौमासिकमा २०.०१ प्रतिशत र तेश्रो चौमासिकमा ६५.३८ प्रतिशत रहेको छ । तेश्रो चौमासिकको पनि असार महिनामा मात्र कुल खर्चको ३८.८६ प्रतिशत खर्च भएको छ । यसरी वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

क्र.स.स	बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च			
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	आषाढ महिना
१	चालु खर्च	२८७४७९.४९	६४३७३.८६	७३३५१.२८	१४९७५४.१५	७३९०७.५८
२	पूँजिगत	१८४६१६.६५	४६२७.०८	२११०५.६१	१५८८८३.९६	१०९५४९.४०
	जम्मा	४७२०९६.१४	६९०००.९४	९४४५६.८९	३०८६३८.११	१८३४५६.९८
	प्रतिशत	१००	१४.६२	२०.०१	६५.३८	३८.८६

१४ क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति - स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७९।८० को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

मुख्यक्षेत्र	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	कुल खर्चमा प्रतिशत
आर्थिक विकास	८९१७३४००।-	६९१२१४४४।-	१४.६४
सामाजिक क्षेत्र	२७९७३४३३५।-	२३३६७०६१६.०२।-	४९.४७
पूर्वाधार विकास क्षेत्र	१०५६६१४७९।-	८२२७९१९२।-	१७.४१
वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	३७५०००।-	२६०३४९।-	०.०६
संस्थागत विकास र सेवाप्रवाह	११९४७७१६.८४।-	५८८४०५९।-	१.२४
वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन			
कार्यसञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	१२४६२४८२७।-	८११४०८६३.२४।-	१७.१८
जम्मा	६१०५०५७५७.८४	४७२०९६१७४.२६	१००

उपरोक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सामाजिक विकासमा सबैभन्दा बढी ४९.४७ प्रतिशत र वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनमा विनियोजित बजेट ०.०६ प्रतिशत रहेको छ ।

१५ अबण्डा बजेट - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय—व्ययको अनुमान पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले यो वर्ष रु.१००००००।०० (म स्वस्थ मेरो परिवार स्वस्थ कार्यक्रममा) अबण्डा बजेट व्यवस्था गरी विभिन्न योजनामा रु.६०३२२५।०० खर्च गरेको छ । बजेट अबण्डामा राखी कार्यपालिकाको निर्णय बाट खर्च गर्ने गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा वित्तीय अनुशासन र पारदर्शिता कायम भएको छैन । तसर्थ बजेट खर्चलाई पारदर्शिता र पद्धतिमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।

- १६ **रकमान्तर** - अर्थमन्त्रालयको कार्यसंचालन निर्देशिका २०७७ को आठौं संस्करण को परिच्छेद ५ को बुदा ५.३.६ मा बजेट तर्जुमा गर्दाका बखत भएका त्रुटि सच्चाउन माग भइ आएको अवस्थामा बाहेक रकमान्तर गर्न नहुने व्यवस्था छ। साथै स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ मा कार्यपालिकाले स्वीकृत वार्षिक बजेटको अधिनमा रही कुनै शीर्षकबाट पूजीगत शीर्षकमा पच्चीस प्रतिशतमा नबढाई रकमान्तर गर्न सक्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले वर्षभरिमा विभिन्न मितिमा ७९ वटा योजनाहरूमा बजेट रु.३४४८९२६९ घटाएर १०५ वटा योजनाहरूमा रु.३४४८९२६९ बढाएर बजेट रकमान्तर गरेको देखियो। साथै पालिकाले विभिन्न चालु शीर्षकहरूबाट चालु खर्चशीर्षकहरू ईन्धन (कार्यालय प्रयोजनमा) रु.१५ लाख र सवारीसाधन मर्मत खर्चमा रु.१५ लाख बजेट रकमान्तर गरी थप गरेको देखियो। पालिकाले ऐन तथा कानूनमा व्यवस्था भएबमोजिमको अवस्थामा मात्रै रकमान्तर गरी खर्च लेखनेतर्फ जोड दिनुपर्दछ।
- १७ **लक्ष्य प्रगति**-स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(३) अनुसार कार्यालयले चौमासिक र वार्षिक स्तरको प्रगती विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा पालिकाले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रिय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा चौमासिक प्रगती विवरण तयार गरेको देखिएन। बजेट खर्च गर्ने तथा खर्चको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगती तयार गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।
- १८ **तलवी प्रतिवेदन** - निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, शिक्षा ऐन, २०२८ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ। पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ रु.१७२९२६५४.१०, पालिकाका कर्मचारी तथा शिक्षकहरू रु.४११२८२३४.१८ समेत रु.५५४२६२८३.१४ खर्च लेखेको छ। तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च गर्दा पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर कर्मचारीहरूले पाउने तलब, भत्ता तथा ग्रेडको सम्बन्धमा पालिकाले यकिन गर्नुपर्दछ।
- १९ **प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोर्ड, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ। पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ९० दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म ६२ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका प्रशासन सहायक, जनस्वास्थ्य अधिकृत सहित २८ पदहरू रिक्त रहेका छन्। रिक्त पदहरूमा करार तथा पालिकाले कर्मचारी नियुक्त गरेको देखिन्छ। दरबन्दी बमोजिम स्थायी जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ। तसर्थ रिक्त पदहरू यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।
- २० **कर्मचारी करार** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोर्डको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको

र सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले विभिन्न पदमा ५६ जना कर्मचारीहरू करारमा राखि रु. २ करोड २ लाख ९९ हजार २ सय ४० खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको २०७४ को दफा ८३(८) बमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्ट्रीसियन, चौकिदार, मालि, बगैँचे लगायतका पदमा मात्र करारबाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पद बाहेकको विभिन्न प्रशासनिक, अनमी ल्याव असिस्टेन्ट, अहेव तथा मे.सु जस्ता पदहरूमा दरबन्दी सृजना गरी करार नियुक्ति गरेको छ साथै स.म.वि.नीको दरबन्दी १ रहेकोमा २ जना कार्यरत रहेका छन् । व्यवस्थापन तथा दरबन्दी सर्वेक्षण गरेर मात्र कर्मचारी स्थायी नियुक्ति गर्न तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

२१ **कर्मचारी कल्याण कोष** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले गत वर्षको अल्या रु.५२१६१६२.२९ गरेकोमा पालिका बजेटबाट एकमुष्ट रु.३७ लाख ट्रान्सफर गरी रु.८८१७८०५ दुई कर्मचारीको अवकास सुविधा भुक्तानीको लागि खर्च गरी रु.९८३५७.२९ । कानूनी व्यवस्था बमोजिम पालिकाले एकमुष्ट रकम ट्रान्सफर गर्ने भन्दा पनि कर्मचारीको समेत योगदान कट्टी हुने गरी नियमिति रूपमा कोषमा रकम जम्मा गरी कर्मचारी कल्याणकोष स्थापना गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

२२ **खर्च विश्लेषण** - पालिकाले यस वर्ष कुल आन्तरिक आयबाट रु.९३ लाख १५ हजार २११, गत वर्षको अ ल्या रु ८ करोड ३७ लाख १४ हजार ९६२, अन्तर सरकारी अख्तियारीतर्फ रु. १३ करोड ५१ लाख २ हजार ९१ विभिन्न कोषको आय ३ करोड ९ लाख ९५ हजार ४ सय ८६ राजस्व वाडफाड र अनुदानबाट रु. ४७ करोड ९९ लाख १७ हजार २ सय ५७ समेत गरी रु.७३ करोड ९० लाख ४५ हजार ७ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. ४४ करोड ४२ लाख ७७ हजार ३१० र पूँजिगत तर्फ रु. २२ करोड २० लाख ५६ हजार ६४४ समेत रु. ६६ करोड ६३ लाख ३३ हजार ९५४ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा १.४० प्रतिशत रहेको छ । यसवर्ष पदाधिकारी सुविधामा रु. ९२ लाख ८४ हजार खर्च भएको छ । पालिकाको चालू खर्चको तूलनामा पुजिगत खर्च अत्यन्त न्यून रहेको छ । यसबाट पालिकाहरूले बिकास निर्माण कार्यक्रम संचालनमा न्यून खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढि खर्च गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिक रूपमा बिकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

२३ **सेवाप्रवाहको स्थिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने ब्यवस्था अनुसार ११ वटा ऐन, १ नियमावली, १४ कार्यविधि र ४ निर्देशिका स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यस वर्ष पालिकाबाट निम्नानुसार सेवाप्रवाह गरेको विवरण प्राप्त भएको छ । पालिकाको सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

विवरण	जम्मा
-------	-------

स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास	०
नागरिता सिफारिस	९०१
जन्मदर्ता मृत्युदर्ता	१०३९
घरबाटो सिफारिस	३४९
नयाँ व्यवसाय दर्ता	५७
नाता प्रमाणित	४९
व्यवसाय नविकरण	१७५
अन्य	२६५८

२४ योजना छनौट र कार्यान्वयन - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त हुने प्रगतिका योजना छनौट गरि प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत बार्षिक नगर विकास योजना २०७९।८० को अध्ययन गर्दा पालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून बजेट भएका र लागत प्रभावी हुने किसिमले संचालन गरेको पाइएन । पालिकाले यस वर्ष संचालन गरेका योजना देहाय अनुसार छन् ।

विवरण	जम्मा
रु.१ लाख सम्मका योजनाहरू	११३
रु.१ लाख देखी २ लाख सम्मका योजनाहरू	६५
रु.२ लाख देखी ५ लाख सम्मका योजनाहरू	४३
रु.५ लाख देखी १० लाख सम्मका योजनाहरू	१८
रु.१० लाख भन्दा माथिका योजनाहरू	४२
जम्मा	२८१

उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाले यस जम्मा २८१ वटा योजना संचालन गरेकोमा रु.५ लाख भन्दा मुनिका २२१ वटा योजना रहेका छन् । त्यसैले साना रकमका धेरै योजनाहरू संचालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ति वर्षे भरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनु पर्ने, संचालित योजनाबाट चालु प्रकृतिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असर पर्ने अवस्था तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

२५ गत विगतको भुक्तानी - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ९(घ) मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेश गरेर बजेट बनाउने व्यवस्था छ । पालिकाले नियमित र चालु प्रकृतिका खर्चको गत विगतको भुक्तानी दिन बाँकी दायित्व बजेटमा समावेश गरी रु.१६०३७०३ । - भुक्तानी दिएको छ । ऐनको प्रावधान

अनुरूप बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमात्र गत विगतको भुक्तानी दिने गरी बजेट निर्माण गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

- २६ **खरिद गुरुयोजना तथा वार्षिक खरिद योजना** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ मा वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना र नियम ८ मा वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले वार्षिक रु. १८ करोड ४६ लाख १६ हजार ६ सय ५० पुँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । पालिकाले वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना बनाएको पाइएन । यसबाट सार्वजनिक खरिद मितव्ययी नहुने, बस्तु तथा सेवा तोकिएको समयमै प्राप्त नहुने र योजना समयमै सम्पन्न नहुन सक्ने जोखिम रहने हुँदा नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।
- २७ **आन्तरिक लेखापरीक्षण** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा ३४ मा स्थानीय तहले लेखा तथा आर्थिक कारोवारको नियमितता मितव्ययिता कार्यक्षमता र प्रभावकारीताका आधारमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नु गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक कारोवारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गरेको छैन । ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।
- २८ **कानून र सञ्चालन स्थिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म ११ वटा ऐन, १ नियमावली, १४ कार्यविधि र ४ निर्देशिका निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन तथा संविधान बमोजिमका अधिकार क्षेत्रका विषयमा आवश्यक कानून तर्जुमा गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी गराउनुपर्दछ ।
- २९ **न्यायिक समिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । विगत वर्षका फछ्यौट गर्न बाकी निवेदन २५ रहेकोमा यो वर्ष १० निवेदन दर्ता भई ८ निवेदन फछ्यौट भएकोमा २७ निवेदन टुङ्गो लगाउन बाकी देखिन्छ । समयमै निवेदन फछ्यौट गर्नतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।
- ३० **विविध खर्च** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष खाना तथा विविधतर्फ रु. ३८४०५४४।०० खर्च गरेको छ । पालिकाको आन्तरिक आय जम्मा रु. ९३१५२११.४३ मात्र रहेको अवस्थामा विविध खर्चमा सोको ४१.२३ प्रतिशत खर्च भएको छ । पालिकाले यस्ता अनुत्पादक खर्चमा कटौती गर्नु पर्दछ ।
- ३१ **आर्थिक सहायता** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिँदैन । तर पालिकाले यस

वर्ष रु.४१००००।०० अन्य सामाजिक सुरक्षा विनियोजन गरी विभिन्न २७ व्यक्तिहरूलाई तोकादेशको आधारमा रु.१३८१०५ र संस्थागत आर्थिक सहायता शिर्षकमा रु.३५००००।०० विनियोजन गरी रु.३३९५०० विभिन्न १२ संस्थालाई वितरण गर्नमा खर्च गरेको छ । पालिकाले मापदण्ड बनाएतापनि केकति कस्तो अवस्थामा सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने हो सो उल्लेख गरेको छैन । यसरी अनुदानमा प्राप्त रकमलाई आर्थिक सहायताको रूपमा वितरण गर्ने कार्यमाथि नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

३२ **आर्थिक सहायता** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था नभएता पनि त्यस्ता सुविधा प्रदान गरे नगरेको आर्थिक सहायता — स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, विरामी, संस्कृति आदिलाई आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्था गरेको देखिँदैन । तर पालिकाले यस वर्ष अन्य संस्थाहरूलाई आर्थिक सहायता वितरण गरेको देखिन्छ । आर्थिक सहायता खर्च लेखे कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । जसका केही उदाहरणहरू देहायबमोजिम छन ।

गो.भौ.नं।मिति	खर्च शीर्षक	रकम रु.
२८७।०७९।११।३	नेपाल तम्बा संघ, धनकुटालाई आर्थिक सहायता	२००००
५०१।०८०।२।१७	नरस्मृति प्रतिष्ठान व्यवस्थापन लाई आर्थिक सहायता	१४१२०४
५६४।०८०।२।२९	अन्तरपाटी महिला संजाल लाई आर्थिक सहायता	३००००
५८५।०८०।३।३	ब्रम्हकुमारी राजयोग, धनकुटालाई साउण्ड सिस्टम तथा कुर्सीलगायत खरिद गरी वितरण	२५०००
५८६।०८०।३।३	हरि राजखेवा स्मृति प्रतिष्ठान	२५०००
२३७।०८०।३।२२	थाक्ले देउराली सहकारी संस्था - कम्प्युटर तथा अन्य समग्री खरिद गर्न रकम भुक्तानी	२०००००
८१।२०८०।२।३१	प्रगतिशिल युथ क्लब - स्पिकर, साउण्ड सिस्टम, भाँडा बर्तन खरिदका बिलको भुक्तानी दिएको	१९९९५२

३३ **श्रोतको उपयोगमा मितव्ययीता** - सुशासन (व्यवस्थापा तथा सन्चालन) ऐन २०६४ तथा सार्वजनिक खर्चलाइ मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धि मापदण्ड २०७८ मा सरकारी श्रोतको प्रयोग गर्दा मितव्ययी ढगबाट अधिकतम सदुपयोग हुने गरी गर्नुपर्ने साथै भ्रमण, तालीम, इन्धन तथा सवारी साधनको प्रयोगमा मितव्ययीता कायम गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाका विभिन्न कर्मचारी तथा पदाधिकारीले यस बर्ष अनुगमन, भ्रमणमा तथा बैठक भत्तामा रु. २८ लाख १७ हजार ३ सय ९९, सवारी साधनको भाडामा रु. ३ लाख ३६ हजार ९ सय १७, इन्धनमा रु. ३१ लाख ९ हजार ९ सय २९, र पत्रपत्रिका तथा छपाइमा रु.१२ लाख २५ हजार ८४ खर्च लेखेको पाइयो । पालिकाको कार्यक्षेत्रमा संचालित निर्माण तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्यांकन, जिल्ला सदरमुकाम र विराटनगर लगायतका स्थानमा जाने गरेको पाइयो । यस्ता खर्चमा मितव्ययीता कायम गर्नुपर्दछ ।

३४ **भ्रमण प्रतिवेदन** - भ्रमण खर्च नियमावली २०६४ को नियम १८ (१) मा भ्रमणमा खटिने पदाधिकारी भ्रमण सम्पन्न भए पश्चात भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाबाट यसवर्ष भ्रमणमा खटिएका पदाधिकारी तथा कर्मचारीले भ्रमण गर्नुको उद्देश्य, भ्रमणमा देखिएका व्यहोरा, समस्या तथा चुनौति सहितको भ्रमण प्रतिवेदन पेश भएको पाइएन । यसबाट एकातर्फ भ्रमण प्रभावकारी नहुने अर्कोतर्फ भ्रमण खर्च समेत अनुत्पादक हुने हुदा बिस्तृत प्रतिवेदन पेश गर्ने गराउने तर्फ सम्बन्धितको ध्यान जानु पर्दछ । पालिकाबाट भएको भ्रमण खर्चको औचित्य र प्रभावकारीता यकीन गर्न सकिएन ।

३५ **अनुदान फिर्ता** - संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानून एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण वाहेकका अनुदान वर्षान्तमा खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । एकिकृत वित्तीय विवरण बमोजिम २०८० असार मसान्तमा संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारतर्फ देहाय बमोजिम अनुदान खर्च नभई बाँकी रहेकोमा सो रकम असार मसान्तमै सम्बन्धित सरकारको सञ्चितकोष फिर्ता भएको देखिएको छ ।

अनुदान	कुल प्राप्त रकम	खर्च रकम	बाँकी रकम
संघ			
सशर्त	२५७५१७९६२	२३,९९,९२,४७१.३७	१७५२५४९०.६३
विशेष	५९५२०००	५६,९६,५९६.००	२५५४०४
समपुरक	१४३२९४३१	१४३२९४३१	०
जम्मा			१७७८०८९४.६३
प्रदेश			
सशर्त	१२४८००००	९२,५६,५६२.००	३२२३४३८
विशेष	०		
समपुरक	१०००००००	१०००००००	०
जम्मा			३२२३४३८.००

३६ **अनुदानमा दोहोरोपना तथा वितरणमुखी खर्च** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले उपयोगिता सिर्जना हुने गरी अधिकतम प्रतिफल दिने कार्यक्रम छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारले सञ्चालन गरिरहेका कार्यक्रमहरूमा दोहोरोपना हुने गरी मिल्दोजुल्दो कार्यविधि तर्जुमा गरी अनुदान तथा वितरणमुखी कार्यक्रममा देहाय बमोजिम खर्च गरेको छ । यसरी संघीय तथा प्रदेश सरकारहरूले सञ्चालन गरिरहेकै अवस्थामा पुन त्यस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा लाभग्राही दोहोरिए वा दोहोरोपना भए नभएको सम्बन्धमा स्पष्ट विवरण खुल्ने कागजात राखेको छैन । साथै सोहि किसिमको कार्यक्रममा विगत वर्षको लाभग्राही को हुन्, यस वर्ष संघ प्रदेश र स्थानीय तहले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमका लाभग्राही फरक फरक भएको वा एउटै भएको स्पष्ट खुल्ने अभिलेख छैन । तसर्थ यसरी आन्तरिक आय न्युन भएको अवस्थामा अनुदानबाट प्राप्त रकममा संघ

र प्रदेश सँग कार्यक्रममा दोहोरोपना हुने गरी वितरण तथा सञ्चालन तथा अनुत्पादक किसिमका वितरणमूखी कार्यक्रममा गरिने खर्चहरूमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । केही उदाहरणहरू निम्न रहेका छन् ।

कार्यक्रमको नाम	विनियोजित रकम	खर्च रकम	मिल्दो जुल्दो कार्यक्रम
पाइप खरिद	१००००००	९७४०६	वितरण मुखी कार्यक्रम । पाइप खरिद गरी तोक र निवेदनको आधारमा वितरण गरेको । सोको उपयोग भए नभएको विस्तृत अनुगमन छैन ।
विउ विजन खरिद र वितरण	१०००००	१०००००	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण कार्यक्रम
बंगुर पालन कार्यक्रम	१९००००	१९००००	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण कार्यक्रम
स्पेयर तथा हिउदे विउ वितरण	४५००००	४४६८३४	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण कार्यक्रम
विभिन्न कृषि उपकरण वितरण	१९०००००	१२४४९११	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण कार्यक्रम
नक्ष सुधार कार्यक्रम वयर वोका	४९५०००	४९४९०२	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण कार्यक्रम
प्रविधि हस्तान्तरण	१५००००	१५००००	मेड्पा कार्यक्रम

- ३७ **जिन्सी निरिक्षण** - आर्थिक कार्यविधी तथा बित्तिय उत्तरदायीत्व नियमावली २०७७ को नियमन ९९ (१) मा कार्यालय प्रमुखले वर्षमा कम्तिमा एक पटक आफै वा मालसामान जिम्मा लिने कर्मचारी बाहेकका कर्मचारीको नेतृत्वमा समिति गठन गरी गराइ तोकिएको ढाँचामा जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदन लिइ सोको कार्यन्वयन गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले जिन्सी निरिक्षण गरेको छैन । यसबाट पालीकाको जिन्सी सम्पत्तिको अवस्था यकिन गर्न सकिएन
- ३८ **सम्पत्ति हस्तान्तरण तथा अभिलेख** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालयहरू समाहित भएका पालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार गरेको छैन । यसरी जिन्सी मालसामानको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरू हराउने र हिनामिना हुन सक्ने हुँदा हस्तान्तरण भइ वा खरिद गरि प्राप्त मालसामानहरूको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।
- ३९ **सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, उपयोग तथा हक हस्तान्तरण** - स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा नगरपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ ।

- ३९.१ पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नुगराउनु एवं अभिलेख राख्नु पर्दछ ।
- ३९.२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, सरकारी जग्गा दर्ता तथा लिजमा उपलब्ध गराउने कार्यनीति, २०७१, वन क्षेत्रको जग्गा प्रयोगको सन्दर्भमा प्रचलित वन कानून अनुसार राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको लागि नेपाल सरकारको निर्णय र स्थानीय तहले निजी जग्गा प्राप्ति गर्नुपरेमा जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४ अनुसार स्थानीय तहले सरकारी जग्गा संरक्षण, सरकारी जग्गा दर्ता तथा लिजमा लिने, वन क्षेत्रको जग्गा प्रयोग गर्ने तथा निजी जग्गा प्राप्ति गर्ने व्यवस्था छ । उल्लेखित कानूनी व्यवस्था पालना हुनुपर्दछ ।
- ४० **धरौटी तर्फ** - आर्थिक कार्यविधि तथा उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३८(११) अनुसार सरकारी सम्पत्ति नगदी, जिन्सी सुरक्षित राख्न, हिनामिना हुन नदिन कार्यालय प्रमुखले उचित प्रबन्ध गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले धरौटी तर्फ गत वर्षको रु.८४५८६९१।५८ अल्या गरेकोमा यस वर्ष रु.४९३४८६१।०० कूल आम्दानी देखाएकोमा रु.१६६६७२१।२८ फिर्ता भै रु.११७२६६५०।९० मौज्जात बाँकी रहेको देखिन्छ । कार्यालयले राख्नुपर्ने केन्द्रीय धरौटी खाता, व्यक्तिगत धरौटी खाता र नाम नामेसी विवरण समेत राख्ने नगरेबाट मौज्जात बाँकी रकम यकिन गर्न सकिने आधार देखिएन । अतः नियमानुसार राख्नुपर्ने खाता तथा विवरण राखी धरौटी अभिलेख अद्यावधिक गर्नुपर्ने तर्फ सम्बन्धित निकायको ध्यान जानु पर्ने देखिन्छ ।
- ४१ **नाम नामेसी नखुलेको धरौटी रकम** - आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७को नियम ६६(२) अनुसार धरौटी फिर्ता लिन पाउने म्याद प्रचलित कानूनले तोकेको भए सोही अवधिभित्र र म्याद नतोकिएकोमा जुन कामको लागि धरौटी राखिएको हो सो काम सम्बन्धी कारबाही अन्तिम रूपमा समाप्त भएको मितिले १ वर्षभित्र धरौटी रकम फिर्ता पाउन सम्बन्धित कार्यालयमा नगदी रसिद साथ निवेदन दिनुपर्ने व्यवस्था छ । अन्यथा नियम ६७ को कार्यविधि अपनाई राजस्वमा आम्दानी बाँध्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस कार्यालयमा गत वर्षको जिम्मेवारी नै यस आ.ब २०७९/०८० को अन्त्यमा रु ८४५८६९१.१८ मौज्जात देखिएकोमा सो मध्ये नामनामेसी नखुलेको धरौटी रकम रु.१७१९१ को कारोबार कहिले शुरुआत र अन्त्य भएको समेत खुलेको देखिदैन । तसर्थ नामनामेसी नखुलेको धरौटी रकम रु. १७१९१ धरौटी खातामा रहिरहनु कोष परीचालनको दृष्टिले उपयुक्त नहुने हुँदा सदरस्याहा गरी राजश्वमा दाखिला गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१७,१९१
-------------------	--------

- ४२ **अपाङ्गता रोकथाम तथा पुर्नःस्थापना कोष** - नगरपालिकाले प्रदेश सरकार तथा करुणा फाउन्डेसनसँगको साझेदारीमा स्थापना तथा सञ्चालन गरेको यो कोषमा अल्या सहित जम्मा रु.३३६८३७४.०० आम्दानी भएकोमा रु.३८५८१८३.०० खर्च भई रु.६९७६९८।०० बाकी रहेको छ । यस कोषबाट सिएसएफ सहजकर्ताको पारिश्रमिक र अन्य चालू किसिमका बैठक भत्ता लगायत काममा खेच भएको देखियो । चालू खर्चहरूमाथि मितव्यिता कायम हुने गरी कोषको सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

पेशकी बाकी - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४७ र ठेक्का सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम पेशकी फछ्यौट गर्नुपर्दछ । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा देहाय बमोजिमको पेशकी फस्यौट गर्न बाँकी रहेको छ । उक्त पेशकी हालसम्म समेत फछ्यौट भएको नदेखिएकोले आर्थिक कार्यविधि नियमावली र ठेक्का सम्झौता बमोजिम फछ्यौट गर्नुपर्ने रु

पेशकी लिएको मिति	पेशकीको विवरण	पेशकी लिने ब्यक्ती, फर्म वा कम्पनीको नाम	जम्मा बाँकी पेशकी			कैफियत
			म्याद नाघेको	म्याद ननाघेको	जम्मा	
०४/०९/२०७९	मेयर कप	गोपाल राज थापा	४०,०००.००	०	४०,०००.००	गत आ.व. को प्रतिवेदन मा समावेश भइसकेको
०४/०९/२०७९	मेयर कप	चन्द्र लाल घिसिङ	४०,०००.००	०	४०,०००.००	
०४/०९/२०७९	वडाध्यक्षसँग कर्णाधार कार्यक्रम	दिपेन्द्र गौतम	३७,५००.००	०	३७,५००.००	
०४/०९/२०७९	ज्येष्ठ नागरिक तथा फरक क्षमता भएका महानुभावहरुको दिर्घायु सम्मान कार्यक्रम	संजय राई	६०,०००.००	०	६०,०००.००	
०८/०९/२०७९	विभिन्न सरुवारोग, नसर्ने रोग, जुनोटिक, मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि	बसन्त राज निरौला	१०,०००.००	०	१०,०००.००	यसवर्षको म्याद नाघेको पेशकी रकम
०८/११/२०७९	अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा दिवसहरु	बसन्त राज निरौला	७५,०००.००	०	७५,०००.००	
०८/११/२०७९	पोषण संवेदनशील	बसन्त राज निरौला	१०,०००.००	०	१०,०००.००	
०८/११/२०७९		बसन्त राज निरौला	६०,०००.००	०	६०,०००.००	
०९/११/२०७९	१५ बेडको अस्पताल निर्माण	सुवेदी । ओमबुद्ध जे.भी	०।००	५०,००,०००.००	५०,००,०००.००	

०२/०२/२०८०	आवासीय भवन निर्माण/खरिद	दिवा शंकर त्रिशक्ति जे.भी.	०।००	१,९८,९६५.००	१,९८,९६५.००	
०४/०९/२०७९	समपुरक कोष	पाखीबास पन्चकन्या रमिते धुलपुजा सडक मर्मत उपभाक्ता समिति	४,००,०००.००	०	४,००,०००.००	गत आ.व. को प्रतिवेदन मा समावेश भइसके को
०४/०९/२०७९	फुरामांगथाना कातिके चुङ्गमाङ्ग ग्रामिण सडक	फुरामाङ्गथाना कातिके चुङ्गमाङ्ग ग्रा.स.स्तरोन्नति नि.उ.स.	४,५०,०००.००	०	४,५०,०००.००	
०४/०९/२०७९	समपुरक कोष	बेलबाटे झालुङ्गे पुल निर्माण उपभाक्ता समिति	७०,५३८.००	०	७०,५३८.००	
०३/२९/२०८०	हेगुवाखोला झोपु	हेगुवा खोला झो.पु.निर्माण उपभोक्ता समिति	०।००	१०००००००	१०,००,०००.००	
०४/०९/२०७९	CONSTRUCTION OF FOOT TRAIL FROM HEALTH POST TO SUNTALE DADA	बिनायक पुजा साइमन जे.भी	०	३२,०९,५००.००	३२,०९,५००.००	
जम्मा पेशकी			१२५३०३८	९४०८४६५	१०६६१५०३	
विगत आर्थिक वर्षको पेशकी			१०९८०३८			
यो आवमा म्याद नाघेको पेशकी			१५५०००			

पेशकी	१,५५,०००
-------	----------

- ४४ **आन्तरिक आय** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ९ वित्तीय अधिकार क्षेत्र अन्तर्गत विभिन्न कर तथा शुल्क लगाउने व्यवस्था छ। यो वर्ष नगरपालिकाले आन्तरिक आयको श्रोतगत आँकलन गरेको देखिएन। तथापी स्थानीय तहमा सिफारिस दस्तुर मालपोत दस्तुर वहाल कर जस्ता शिर्षकबाट यो वर्ष रु.९३१५२११.४३ आम्दानी गरी वैङ्क दाखिलाको आधारमा आम्दानी बाँधेको देखिन्छ। नगरपालिकाले केन्द्र र सबै वडाहरूबाट संकलन भएको आयको अभिलेख तयार नगरेका कारण वास्तविक आय तथा दाखिला गर्न बाँकी आयका सम्बन्धमा एकिन गर्न सकिएन। नगरपालिकाले वास्तविक राजश्व रकम एकिन गरि समायोजन हिसाव तयार गर्नुपर्दछ।
- ४५ **कर तथा शुल्क असुली** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ। साथै नगरपालिका भित्र रहेका करदाताहरूको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मात्र सक्ने अवस्था देखिएन। तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा विस्तार ल्याउनु पर्दछ। साथै मनोरञ्जन कर कृषि क्षेत्रको आय पार्कीङ्ग शुल्क जलस्रोत सम्बन्धि दस्तुर र प्रदुषण नियन्त्रण शुल्कमा शुन्य आय देखिएको छ। उदाहरणको लागि नगरपालिकाले निम्न शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ।
- (विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ४५ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ।)
- ४६ **राजश्व अभिलेख** - पालिकाले राजस्वको अभिलेख अद्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले राजस्व संकलनका लागि साग्रीला नामको सफ्टवेयर प्रयोगमा ल्याएको पाइयो। सफ्टवेयरबाट रसिद जारी राजस्व संकलन गर्ने र उक्त रकम बैंक भौचर भरी राजस्व खातामा दाखिला गर्ने गरेको पाइयो। उक्त सफ्टवेयरबाट के कति नगदी रसिद जारी गरिए र कति रद्द गरिए सोको अभिलेख व्यवस्थित ढंगबाट पालिकाले राखेको छैन। यसबाट कुल जारी नगदी रसिदको संख्या यकीन गर्न सकिएन। कार्यालयबाट सबै वडाहरूमा पनि स्वचालित प्रणालि जडान गरी राजस्व सङ्कलन गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ। पालिकाले वडा कार्यालयहरूमा पटक पटक फरक फरक युजरबाट राजस्व संकलन गर्ने गरेको पाइयो। यसरी युजर फरक हुँदा संकलन गरेको र दाखिला गरेको राजस्व रकम समेत भिडान गर्न कठिनाइ रहेको छ। यस सम्बन्धमा पालिकाले थप छनबिन गरि वास्तविक राजस्व रकम यकीन गर्नुपर्ने देखिन्छ। व्यवस्थित अभिलेखको अभावमा संकलित राजस्व नै वास्तविक राजस्व भएको यकीन गर्न सकिएन। अतः कार्यालयले आगामी कर्मचारी व्यवस्थापन, समयमै दाखिला एवं प्रतबेदन गर्ने प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने र सफ्टवेयरलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ पालिकाले थप ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ।
- ४७ **व्यवसाय कर** -स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु.७३६१२.०० कर सङ्कलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरूको अभिलेख अद्यावधिक गरेको छैन। जसबाट पालिकाले सङ्कलन गरेको व्यवसाय

कर यथार्थ मन्न सक्ने अवस्था छैन । तसर्थ पालिकाले क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी गरेको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।

- ४८ **सम्पति कर** -स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५५ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्रमा एकिकृत कर संकलन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष पालिकाले एकिकृत सम्पति कर वापत रु.२६२४७१०.०० कर सङ्कलन गरेकोमा पालिका भित्र कर बुझाउन आउने व्यक्ति तथा संस्थासँग कर संकलन गर्ने गरेको देखियो । पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यक्ति तथा संस्थाहरूको नाममा रहेको निजी सम्पतिको विवरण अध्यावधिक गरेको छैन । जसबाट पालिकाले सङ्कलन गरेको एकिकृत सम्पति कर यथार्थ मन्न सक्ने अवस्था छैन । तसर्थ पालिकाले क्षेत्र भित्र रहेका निजी सम्पतिको स्वामित्वको सम्पूर्ण विवरण अद्यावधिक अभिलेख राखी गरेको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।
- ४९ **रसिद नियन्त्रण खाता** -आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ५१ मा ऐन वमोजिम राख्नुपर्ने प्रत्येक कारोवारको लेखा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो अनुसार नगद आम्दानी गर्ने कार्यालयले राजश्व असुल गर्न प्रयोग हुने नगदी रसिदको छपाई गरी रसिद नियन्त्रण खाता प्रविष्टि गरी सो बाट बुझेर लगेको अभिलेख राखी रसिद नियन्त्रणलाई व्यवस्थित गर्नु पर्दछ । साथै पालिकाले दैनिक आम्दानी किताव मलेपफा नं १०२, राजश्वको गोश्वरा भौचर म.ले.प.फा.नं १०३, राजश्व आम्दानीको शिर्षकगत खाता म.ले.प.फा. नं १०४, राजश्व आम्दानीको वैङ्क नगदी किताव म.ले.प.फा.नं १०८, राजश्व आम्दानीको आर्थिक विवरण म.ले.प.फा.नं ११०, नगदी रसिदको अभिलेख म.ले.प.फा.नं. ९०४ समेत राखेको पाइएन । पालिकाले विगत वर्ष छापिएका नगदी रसिदहरू समेत प्रयोग गर्ने गरेको पाइयो । नगरपालिकाले गतवर्षको बाँकी, यस आर्थिक वर्षमा छपाएका, प्रयोग गरि यस वर्ष बाँकी देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा रसिद नियन्त्रण खाता राखेको पाइएन । कतिपय वडा कार्यालयहरूले गत विगतका बाँकी रसिद केन्द्रमा फिर्ता नगरी पुनः प्रयोगमा ल्याएको पाइयो । आर्थिक वर्ष समाप्त भईसक्दा समेत पुराना रसिद नगरपालिकालाई फिर्ता नगरि पुनः प्रयोगमा ल्याएको र नगदी रसिद छपाई, प्रयोग र बाँकीको व्यवस्थित अभिलेख नहुदा पालिकाले संकलन गरेको राजस्वको वास्तविकता यकीन गर्न सकिएन । पालिकाले केन्द्र र वडाहरूले प्रयोगमा ल्याएका रसिदको संख्या, सोको प्रयोग, बाँकी रसिद र प्रयोग भएका रसिदबाट प्राप्त आम्दानी र दाखिलाका सम्बन्धमा आवश्यक छानविन गरी एकिन गर्नुपर्दछ ।
- ५० **राजस्व संकलन सफ्टवेयर** - कार्यालयले कर संकलनका प्रयोगमा ल्याएको स्थानीय तह आय लेखांकन प्रणाली (Sangrila) बाट स्थानीय तहका राजस्व संकलन गर्दै आएको जनाएको छ । उक्त सफ्टवेयरमा बहालकर, व्यवसाय कर, पार्किङ्ग शुल्क, पर्यटन शुल्क, परीक्षा शुल्क जस्ता केही राजश्व शिर्षकको दर र सो अनुसारको राजस्व रकम स्वतः नआउने र प्रयोगकर्ताले म्यानुअली राखेर गणना गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै अघिल्लो महिना संकलन भएको कुल राजस्व पछिल्लो महिनाको शुरुमा सोही रकम अ.ल्या. हुनुपर्नेमा फरक हुने गरेको पाइयो । तसर्थ सफ्टवेयरको प्रयोगबाट संकलित राजस्वको वास्तविकता समेत यकीन गर्ने अवस्था छैन । पालिकाले राजस्वको हिसाव यकिन गर्नुपर्दछ ।
- ५१ **राजस्व बढी दाखिला** - प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा ३० (१) मा जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगदीको हकमा सोही दिन वा त्यसको भोलिपल्ट दाखिला गरी सेस्ता खडा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिका अन्तरगतको वडा नं १० ले

तयार गरेको राजस्व संकलनको विवरण र सोको बैंक दाखिला भिडान गर्दा निजले यस आर्थिक वर्षभरिमा कुल रु.२८६३०३ राजस्व रकम संकलन गरेकोमा विभिन्न मितिमा गरी कुल रु.३७६४५३ दाखिला गरेको देखियो । साथै सो वडाले राजस्व संकलन गरेको आम्दानी प्राप्त भएको मितिले २ देखि ४ महिनासम्म ढिला दाखिला गरेको देखियो । सो वडाले मिति ०७९।९।१८ देखि १०।२४ सम्मको राजस्व रकम रु.७११०० मिति ०७९।११।३ मा एकमुष्ट रु.७११०० दाखिला गरेकोमा पुन मिति ०७९।९।१८ देखि ०८०।१।२५ सम्मको गरी कुल रु.१६९००१ मिति ०८०।१।२६ मा दाखिला गरेकोमा रु.७११०० बढी दाखिला गरेको देखियो । त्यस्तै गरी मिति ०७९।१।२४ देखि २।२४ सम्मको वडा राजस्व रकम रु.१९९४० मिति ०८०।२।२५ मा दाखिला गरेकोमा पुन मिति ०७९।१।२४ देखि ०८०।३।२७ सम्मको वडा राजस्व रकम रु. ४१८८० मिति ०८०।३।२८ मा दाखिला गरेकोमा रु.१८५४० बढी दाखिला गरेकोमा कुल रु.९०१५० बढी दाखिला गरेको देखियो । वडा कार्यालयले ऐनमा व्यवस्था भएबमोजिम संकलित राजस्व रकम समयमै नबुझाएको तथा संकलित राजस्व भन्दा अत्याधिक दाखिला गरेकोले संकलित राजस्व रकम वास्तविक हो/होइन भन्ने सम्बन्धमा यकिन हुन सकिएन । तसर्थ पालिकाले ढिलो राजस्व दाखिला तथा संकलित राजस्व भन्दा अत्याधिक दाखिला गरेकोले संकलित राजस्व रकम वास्तविक हो/होइन भन्ने सम्बन्धमा यकिन गर्नुपर्दछ ।

५२ **यन्त्र उपकरण सञ्चालन** - पालिकाले डोजर र एम्बुलेन्स सञ्चालन गरेकोमा इन्धन, चालक पारिश्रमिक, मर्मत सम्भार खर्च र सञ्चालन वापतको आय तथा व्यय व्यवस्थित गरेको छैन । पालिकाले उक्त उपकरण सञ्चालनको लगसिट नराखेको, लगानी र आय विश्लेषण गरेको पाइएन । डोजर पालिका आफैले तथा भाडामा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा कार्यविधि तयार नगरेको र पालिकाका पदाधिकारीहरूको मौखिक निर्देशनमा सञ्चालन हुने गरेको जानकारी लेखापरीक्षणका क्रममा प्राप्त भयो । साथै एम्बुलेन्सको सञ्चालन खर्च पालिकाले व्यहोरी सो वाट प्राप्त आय स्वाध्य संस्था व्यवस्थापन समितिको कोषमा जम्मा हुने गरी स्वास्थ्य संस्थालाई हस्तान्तरण गरेको पाइयो । यसबाट यन्त्र उपकरण सञ्चालन व्यवस्थित हुन सकेको छैन भने प्राप्त आयप्रति विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था रहेको छैन । पालिकाको उपकरणहरू मार्फत प्रदान गरिने सेवा वा सञ्चालनको आय र व्यय व्यवस्थित रूपमा पारदर्शी तवरले अभिलेख राख्नु पर्दछ । यस्ता उपकरण सञ्चालन गर्दा लागत लाभ विश्लेषण समेत गर्नुपर्दछ ।

५३ **राजस्व दाखिलामा ढिलाई** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २८ (१) मा जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगदीको हकमा सोही दिन वा त्यसको भोलिपल्ट दाखिला गरी स्रेस्ता खडा गर्नुपर्ने र उपदफा २ मा सरकारी नगदी १० दिन भन्दा ढिलो गरि दाखिला गरेमा १० प्रतिशतका दरले जरिवाना समेत गरी दाखिला गर्न लगाउनुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालीका तथा अन्तर्गतका वडा कार्यालयले तयार गरेको राजस्व संकलनको विवरण र सोको बैंक दाखिला भिडान गर्दा सबै वडा कार्यालयहरूले नगदी रसिदबाट संकलन गरेको आम्दानी प्राप्त भएको मितिले १ देखि ६ महिना सम्म ढिलो गरी दाखिला गर्ने गरेको पाइयो । पालिकाले कानून वमोजिम वडा कार्यालयले संकलन गरेको आम्दानीमा १० प्रतिशतले हुन आउने जरिवाना रकम (अनुसूची मा खुलाइएको) असुल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु .

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ५३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

..... प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०१२-८- को निर्णयानुसार असुल भई ६५,८४२ को सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

असुल गर्नुपर्ने	१,६८,०३६
-----------------	----------

५४ यन्त्र उपकरण एवं एम्बुलेन्सको प्रयोग - पालिकाको स्वामित्वमा रहेको ब्याकहोलोडर, ट्रेक्टर र एम्बुलेन्स लगायत अन्य यन्त्रउपकरण भाडामा समेत दिने गरेको जनाएको छ। उक्त यन्त्रउपकरणहरू व्यवस्थित, पारदर्शी एवं मितव्ययी ढंगबाट संचालन गर्न कार्यविधी बनाइ लागु गरेको पाइएन। यस्ता उपकरणहरू वर्षभरिमा कहाँ कहाँ संचालनमा रहे, कस्ले प्रयोग गरे, सो वापत के कति आम्दानी र मर्मत संभारमा कति खर्च भयो सोको व्यवस्थित र भरपर्दो अभिलेख पालिकासँग छैन। नगर परिसर भित्रका सडक, पेटी, बाटोहरूको नियमित मर्मत संभार, नयाँ निर्माण एवं ढुवानीमा समेत बाह्य यन्त्र उपकरणको प्रयोग गरि भाडा भुक्तानी गरेको पाइयो। पालिकाले उपकरण संचालनको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू नगरेको, संचालन अवधी (घण्टा) नियमन एवं नियन्त्रण गर्न गेटमा इन आउट रजिष्टर नराखेको, चालकले भरेको लगबुकलाई नै आधार लिने गरेको छ। पालिकाले यो वर्ष ब्याकहोलोडर, ट्रेक्टर भाडा वापत आम्दानीको अभिलेख पेश हुन आएन। स्पष्ट कार्यविधी एवं भाडा आम्दानीको व्यवस्थित अभिलेख नहुँदा ब्याकहोलोडर प्रयोग वापत प्राप्त भाडा यकीन गर्ने स्थिति छैन। यसलाइ व्यवस्थित गर्नु पर्दछ।

५५ ब्याकहोलोडर भाडा -

..... प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१०-२७ को निर्णयानुसार असुल भई २१,००० सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

५६ सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण

५६.१ सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण - सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७५ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नविकरण, लगत कट्टाको तोकिएको मिति भित्रै ,परीचयपत्र अनिवार्य रूपमा नविकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नु पर्ने ,प्रत्येक वर्ष लाभग्राहीको अभिलेख अद्यावधिक गर्नु पर्ने, भत्ता वितरण बैंकमार्फत गर्नु पर्ने,सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नु पर्ने,केन्द्रीकृत सुचना प्रणालीमा प्रविस्टी गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित निकायको हुने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण भत्तावापत बैंकहरूलाई कुल रु.९७८३५६६३ निकास गरेकोमा रु.९७६६२०९१ लाभग्राहीहरूको दाखिला भई बाकि रकम रु.१७३५७२ विभिन्न मितिमा फिर्ता भएको देखिन्छ । साथै मिति ०८०।१।२० मा एनआइसी एसिया, पाखीबास शाखाले लाभग्राहीको मृत्यु भएर पनि लगत कट्टा नभएका २७ जना लाभग्राहीहरूको विगतवर्ष देखिको हालसम्म निकास भएको रकम रु.१००८४२७ फिर्ता गरेको देखियो ।

५६.२ सार्वजनिक सुनुवाई - सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधी २०७५ को ३५ मा वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तीमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने र सुनुवाईमा प्राप्त गुनासा तथा सुझावहरू मध्ये आफूले सक्ने कुराहरू सम्बोधन गरी नसकिने खालका

सुझाव तथा गुनासाहरू सम्बन्धनका लागि स्थानीय तह कार्यालयमा पठाउनु पर्नेमा वडा समितिले उल्लिखित कार्य गरेको पाइएन।

५६.३ पारदर्शिता - सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ३३ मा आगामी आर्थिक वर्षमा भत्ता प्राप्त गर्नेहरूको विवरण सम्बन्धित वडा समितिहरूको सिफारिशका आधारमा स्थानिय तहको सभामा पेश गर्नुपर्ने, स्थानिय तहले संचालन गरेको कार्यक्रमको चौमासिक वा वार्षिक रुपमा समिक्षा गर्दा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा भएको निकास तथा खर्चको पनि समिक्षा गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको नाम नामेसी सम्बन्धित स्थानियतहको वेभसाइटमा राख्नु पर्ने व्यवस्था गरेकोमा नगरपालिकाले उल्लेखित व्यवस्था परिपालना गरेको पाइएन। पालिका बाट निकास गरीएको भत्ता यथार्थपरक छ भन्न सकिएन ।

५६.४ निस्कृय खाताको विवरण - सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २६ को उपदफा ३ मा एक आर्थिक वर्षसम्म पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको विवरण सेवाप्रदायक बैंकबाट अनुसुची ११ बमोजिमको ढाचामा प्राप्त गरी त्यस्ता लाभग्राहीको सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानबिन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न अयोग्य भएको पाइएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मितिसम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भुक्तानी गरी सो मितिपछि भन्दाको रकम फिर्ता गरी संघीय संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले कार्यविधि अनुरूप एक आर्थिक वर्षसम्म पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीहरूको सम्बन्धमा आवश्यक छानबिन गरेको देखिएन । पालिकामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने एक आर्थिक वर्षसम्म पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको केही उदाहरणहरू देहायबमोजिम छन ।

Bank	Acct Num	Acct Name	Cust Id	Balance
GBLSA	१९४०७०१००५६४३४	KAMALA DEVI RAI	R0000059029	५१,७२०.२०
GBLSA	१९४०७०१००५९५१०	UMA KUMARI SHRESTHA	R0000055033	४९,१८२.३४
GBLSA	१९४०७०१००६१२१४	DURGA KATUWAL	R0000059560	४९,९०८.२४
GBLSA	१९४०७०१००५५७४५	RITESH GURUNG	R0000055988	४९,४७४.८५
GBLSA	१९४०७०१००५६०६३	BANDI MAYA RAI	R0000055953	६२,०१२.५६
GBLSA	१९४०७०१००५७९७४	BIMAL CHAPAGAIN	R0000059236	५३,६८२.९८
GBLSA	१९४०७०१००५७९९२	BINOD CHAPAGAIN	R0000059235	५३,६८२.९८
GBLSA	१९४०७०१००५६२७६	DIL MAYA RAI	R0000059008	४९,२४३.२१
GBLSA	१९४०७०१००५८९१९	KUL KUMARI GAUTAM	R0000059302	४२,१२७.०६
GBLSA	१९४०७०१००६२०९१	SUKA MAYA MAGAR	R0000059655	४८,९०८.२५
GBLSA	१९४०७०१००७१२३९	SHER BAHADUR MAGAR	R002002699	४४,८७५.९०
GBLSA	१९४०७०१००६२७२७	PHULMAYA BISHWAKARMA	R0000059802	६२,४८७.९४
GBLSA	१९४०७०१००६७२०९	INDIRA KATWAL	R009805307	६६,१२८.५८

GBLSA	१९४०७०१००६५७९७	PHUL MAYA TAMANG	R००१००४५८४	५८,१८८.८०
-------	----------------	------------------	------------	-----------

पालिकाले उक्त लाभग्राहीहरू मृत्यु भएका, बसाईसराई तथा अन्य के कति कारणले एक आर्थिक वर्षसम्म पनि रकम नझिकेका हुन सोको छानबिन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न अयोग्य रहेको पाइएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मितिसम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भुक्तानी गरी सो मितिपछि भन्दाको रकम फिर्ता गरी संघीय संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्दछ ।

५६.५ **अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण** - सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७५ को दफा २८ अनुसार प्रत्येक कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा सुपरिवेक्षण गर्न एक स्थानिय स्तरको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गरि निर्देशिका बमोजिम अनुगमन मुल्याङ्कन गरि भत्ता वितरणलाई व्यवस्थित गर्नुपर्नेमा समिति नै गठन नगरेकोले निर्देशिका अनुसारको समिति गठन गरि क्रियासिल हुनु पर्ने देखिन्छ ।

५७ **ठेक्का व्यवस्था** - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ मा खुला रूपमा बोलपत्र आह्वान गरी खरिद गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले बोलपत्र मार्फत प्रतिस्पर्धी आपूर्तिकर्ता छनौट गरी वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका विभिन्न योजना कार्यान्वयन गर्दै आएको छ । यस्ता योजना लागत अनुमान भन्दा ४३.०८ प्रतिशत सम्म घटीमा गर्ने गरी कबोल भए अनुसार कार्यान्वयन गराएको पाइयो । पालिकाको स्वीकृत नर्मशका आधारमा तयार भएको लागत अनुमान भन्दा धेरै घटीमा सोही गुणस्तरको कार्य गर्न कबोल गरी अधिकांश योजना निर्माण सम्पन्न गरी भुक्तानी फरफारक गरेको पाइयो । यस्ता योजनाको भुक्तानी गर्दा निर्माण सामग्री र निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको भएपनि न्यून लागतमा सोही गुणस्तरको कार्य भएको सम्बन्धमा नर्मसमा नै अधिक मूल्याङ्कन भएको हो वा गुणस्तरमा सम्झौता गरी भुक्तानी फरफारक भएको हो सो सम्बन्धमा पालिकाको ध्यानाकर्षण हुनुपर्ने देखिन्छ । साथै निर्धारित गुणस्तरमा कार्य भएको प्रमाणित गरी भुक्तानी गरेका कार्य निर्धारित अवधि सम्म टिकाउ भए नभएको यकिन गर्न प्रणाली सुदृढ गरी न्यून मुल्यमानै गुणस्तरीय कार्य हुने भएमा नर्मस समेत सम्बन्धित निकायले पुनरावलोकन गर्नुपर्ने देखिन्छ । यस्ता केही योजनाको विवरण देहायमा उल्लेख छ । लागत अनुमानको तुलनामा उल्लेख्य प्रतिशत घटीमा गर्ने गरी कबोल तथा सम्झौता भएका केही योजनाको विवरण देहायमा उल्लेख छ ।

क्र.सं.	योजनाको विवरण	बोलपत्रदाता	लागत अनुमान	सम्झौता रकम	घटी प्रतिशत
१.	वडा नं ८ हेल्थपोष्ट निर्माण	न्यू राईनिर्माण सेवा धनकुटा	७९९८३३०	५६८२८३०	२८.९५
२	जलदेवी सिमसार पार्क निर्माण	दिवा शंकर त्रिशक्ति जेभी	६८२३८८२०	३८८४०१३०	४३.०८
३	धर्मशाला मन्सीचौतार सडक	एवाई दिल जेभी	२९९९७९६०	२८०५५६९०	६.४७

५८ **निर्माण कार्यको नापजाँच** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिड बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको

छ। पालिकाले सडक निर्माण कार्यको नापजाँच गर्दा नापिको लुजसिटमा कामको नापजाँच गरेको मिति र काम भएको चेनेज खुलाएको पाईएन। चेनेज नै उल्लेख नहुँदा दोहोरो भूक्तानी हुनु सक्ने, कुन सडकको कुन खण्डमा के कति काम भएको हो सो सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिदैन। साथै प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिङ नर्म्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाईएन। कामको नापजाँच गर्दा सडको नाम, चेनेज, सम्झौता मिति, कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, विस्तृत नापि किताव, कार्य सम्पन्न भएको मिति आदि विवरण उल्लेख गरी वास्तविक कामको नापजाँच गरेर मात्रै भूक्तानी गर्ने गराउनेतर्फ पालिकाको ध्यान जानु पर्दछ। साथै निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम कामको विवरण तयार गरी विस्तृत ड्रइङ तथा डिजाइन सहित स्वीकृत गरी सब बमोजिम कार्यसम्पन्न गर्नुपर्नेमा पालिकाले सडक निर्माण कार्यमा लागत अनुमान गरिएको स्थान तथा चेनएज भन्दा फरक चेनएज तथा स्थानमा सोहि परिमाणको आसपासमा परिमाण कायम हुने गरी नापजाँच गरी भूक्तानी गर्ने गरेको पाइयो । यसबाट तोकिएको स्थान र चेनएज फरक पर्दा काममा दोहोरोपना भए नभएको तथा वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भूक्तानी भए नभएको यकिन गर्न सकिदैन । पालिकाले तोकिएको चेनएज र डिजाइन बमोजिमकै कार्य सम्पादन गरी भूक्तानी दिनुपर्दछ । यसरी फरक चेनएजमा कार्य भएका केहि उदाहरणहरू

सडक आयोजनाको नाम	निर्माण व्यवसायिको नाम	लागत अनुमान	सम्झौता रकम	यस आर्थिक वर्षमा कुल भूक्तानी
मन्सिचौतारा गाम्बिरे रायघाट सडक आयोजना	एवाई दिल जेभी	२९४७८८६४।७०	२८९३९७६६।०९	२८०४०६८९।००
बतासे डाडा गजेरी सडक मर्मत	शैली कन्स्ट्रक्सन प्रालि	५५२०८६४।८६	५०२६८४७।४५	५०२६५५९।००

५९. **जग्गाको स्वामित्व** - पालिकाले सार्वजनिक भवन निर्माणका लागि बजेट विनियोजन एवं खर्च गरेकोमा उक्त जग्गाको स्वामित्व सम्बन्धित संस्थामै रहेको जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा पेश हुन आएन। यसबाट संरचना निर्माण भएको जग्गाको स्वामित्व संस्थामा रहेको यकीन गर्ने आधार छैन। पालिकाले गरेका अन्य सार्वजनिक निर्माणमा समेत जग्गाको स्वामित्व सुनिश्चित गरेर मात्रै निर्माण कार्य गर्नु पर्दछ। जग्गाको स्वामित्व सुनिश्चित नभएका केहि उदाहरणहरू देहाय बमोजिम छन्।

विवरण	संझौता अंक रु	भूक्तानी रकम रु
१५ शैल्याको अस्पताल भवन निर्माण	१७६४३६५०४।००	३,६३,२४,६६४।००
स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	५७२६३५०।३५	५६४२३८२।००

६०. **अधुरो कार्य** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११७ मा सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्यको हकमा ९० प्रतिशत प्रगति भएको र उद्देश्य अनुरूप प्रयोगमा आइसकेको भएमा कार्यस्वीकार प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै नियम १२५ मा उक्त कार्य समपन्न भएपश्चात कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यलयले प्रदेश ससर्त कार्यक्रम बाट कार्यान्वयन हुने गरी टुप्पिडाडा

ग्रामिण सडक निर्माणको लागि कुल ९६४७१८।७२ को लागत अनुमान तयार गरी सार्वजनिक खरिद नियमावली बमोजिम ३ वटा खुला दरभाउपत्र माग गरी किरात कन्स्ट्रक्सन सँग मिति २०८० असार २४ गते सम्म कार्यसम्पन्न गर्ने गरी मिति २०८० असार १२ मा रु.९५२२५५।१४ मा सम्झौता गरेको छ । उक्त कार्यसम्पादन को नापी किताब तथा अन्तिम विल परीक्षण गर्दा रु.५६२२११।०८ को ठेक्का विल तयार गरी भुक्तानी भएकोमा सोहि रकमको कार्यसम्पन्न तयार भएको छ । यसरी सम्झौता रकमको तुलनामा ५९।०४ प्रतिशत मात्र कार्य सम्पन्न भएको देखिएकोले बाकी काम रु.३९०००४४।०६ समेत सम्पन्न गरेर मात्र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन जारी गर्नुपर्दछ ।

६१ अस्पताल भवन निर्माण

- ६१.१ **अस्पताल भवनको कार्य प्रगति**- नगरपालिकाले १५ शैय्याको अस्पताल निर्माण (ठे. नं. ६।२०७८।७९) कार्यका लागि निर्माण व्यवसायि सुवेदी/ ओमबुद्ध जेभी सँग २०८१।३।१० भित्र सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०७९।३।१३ मा मु.अ.कर बाहेक रु.१९,९१,९२,४४६।३५ को सम्झौता गरेको पाईयो। पालिकाले यस वर्ष दोश्रो रनिङ्ग विल सम्म रु.३,६३,२४,६६४।०० को कामको नापजाँच गरी भुक्तानी दिएको पाइयो। कुल निर्माण अवधीको ६३ प्रतिशत बेतित हुँदा १८ प्रतिशत मात्रै बित्तिय प्रगति भएको पाइयो भने भौतिक प्रगति पालिकाले तयार गरेको छैन। पालिकाले सम्झौता र निर्माण व्यावसायीले पेश गरेको कार्य तालिका बमोजिम निर्माण कार्य गर्नुपर्ने देखिन्छ।
- ६१.२ **बार वाण्डड सेड्युल**- पालिकाले पहिलो रिनिङ्ग विलमा आइटम नं १२ को स्टील रिइन्फोर्समेण्ट बार ३१.९६ मेट्रिक टनको रु ५७५९९२१।०० को काम नापजाँच गरेको पाइयो। लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत प्रत्येक कोलम र विम लगायतका काममा के कति परिमाणमा फलामे छडको प्रयोग हुने हो सोको बार वाइन्डड सेड्युल तयार गरेको पाइएन। यसबाट नापजाँच गरिएको काममा कति परिमाण फलामे छडको प्रयोग हुनुपर्ने थियो र वास्तविक खपत परिमाणको तुलना भिडान गर्न सकिएन। बार वाइन्डड सेड्युल तयार गरेर मात्रै लागत अनुमान तयार गर्नेतर्फ पालिकाको ध्यान जानु पर्दछ।
- ६१.३ **निर्माण सामग्रीको गुणस्तर परिक्षण** - निर्माण व्यावसायीले निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामग्रीको गुणस्तर परिक्षणका लागि गुणस्तर आश्वस्तता योजना पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। निर्माण व्यावसायीले ठेक्का सम्झौता गर्दाका बखत उक्त योजना पेश पाइएन। यसबाट कुन सामानको कति पटक गुणस्तर परिक्षण गराउनु पर्ने हो सो यकीन हुन सकेन।
- ६१.४ **बीमा शुल्कको अनुपातीक कट्टी** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ (१) (घ) मा निर्माण व्यावसमयीलाई निर्माण स्थल सुम्पिएको मिति देखि हस्तान्तरण प्रमाण पत्र जारी गरिने मिति सम्म सबै जोखिम समावेश भएको बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ। साथै सम्झौताका विशेष शर्त २६.१ मा सम्झौटा भएको मितिले ७ दिनभित्र निर्माण स्थल हस्तान्तरण हुने उल्लेख छ। निर्माण व्यवसायि सुवेदी/ ओमबुद्ध जेभी सँग २०७९।३।१३ मा ठेक्का सम्झौता भएको पाईयो। उक्त कार्यका लागि २०७९।३।२० देखि लागु हुनेगरी त्रुटी सच्याउने अवधी सहित ३६ महिनाको बीमा गराउनु पर्नेमा २०७९।८।७ देखि लागु हुनेगरी ३१ महिनाको मात्रै बीमा गरेको पाइएकोले ५ महिना बराबरको बीमा शुल्क असुल हुनुपर्ने रु. १,१०,८७८।७५

असुल गर्नुपर्ने	१,१०,८७९
-----------------	----------

६१.५ **पेशकीको अनुगमन** - निर्माण व्यवसायी सँग भएको सम्झौताको बुँदा नं जिसिसि ५७.१ मा कार्यालयले अस्पताल निर्माण कार्यको लागि प्रदान गरेको मोबिलाइजेशन पेशकी वापतको रकम निर्माण व्यवसायीले छुट्टै खाताखोली जम्मा गर्नुपर्ने र निर्माण व्यवसायिले उक्त खाताबाट खर्च भएको खर्च प्रतिवेदन पालिकामा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख भएको छ। पालिकाले निर्माण व्यवसायिले गत वर्षको पेशकी रु.१७३५००००।००, यस वर्ष संघीय श्रोतबाट भौ. नं. १।२०७९।१०।६ बाट रु. ७१,००,०००।०० र पालीका श्रोतबाट भौ.नं. ७।२०७९।९।११ बाट रु.५०,००,०००।०० समेत कुल रु. २,९४,५०,०००।०० पेशकी भुक्तानी दिएको पाइयो। यसरी दिएको पेशकी निर्माण व्यावसायीले छुट्टै खाता खोली जम्मा गरेको र सोबाट खर्च गरेको प्रतिवेदन नियमित रूपमा पालिकामा हालसम्म पेश गरेको पाइएन। यसबाट निर्माण व्यवसायिले भुक्तानी पाएको रकम सम्बन्धित कार्यमा मात्र प्रयोग भएको सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिदैन। सम्झौताका शर्तको पुर्ण पालना गर्ने गराउने तर्फ पालिकाको ध्यान जानु पर्दछ ।

६१.६ **पेशकी जोखिममा** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११३(३) मा पेशकी दिदा वाणिज्य बैङ्कको जमानत पेश गर्नु पर्ने र बैङ्क जमानत को मान्य अवधि खरिद सम्झौतामा उल्लेख भएको पेशकी फछ्यौँट गर्नु पर्ने अवधि भन्दा कम्तीमा एक महिना भन्दा बढी अवधिको हुनुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले अस्पताल भवन निर्माणका लागि निर्माण व्यवसायी सुवेदी/ ओमबुद्ध जेभी जेभीलाई दिएको मोबिलाइजेशन पेशकी मध्ये रु. १२००००००।०० को सिटिजन बैंक ईन्टरनेसनलबाट जारी भएको बैंक जमानत नं. ०२८७८७९AP०१०००२ को म्याद २७ जुन २०२३ मा समाप्त भएको पाइयो। अत उक्त पेशकी खास्ने गरी जमानतको म्याद थप हुनुपर्दछ।

६२ **गत वर्षको भुक्तानी (सिसिटिभि खरिद)** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा ९ मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेस गरि बजेट तर्जुमा गर्नुपर्ने वा भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चावारी (म.ले.प.फा.नं. २२१) प्रमाणित गरेर मात्रै भुक्तानी दिने व्यवस्था छ। पालिकाले २०७९ बैशाख ३० गते भएको स्थानीय तह निर्वाचनको मतदानस्थल दृश्य अवलोकन प्रणाली जडानका लागि ओम साई सप्लायर्सबाट ६ थान सिसिटिभि क्यामेरा, भोट काउन्टिङ भिडियो म्यानेजमेन्ट सिस्टम खरिद गरि सो वापतको रकम भुक्तानी दिन बाँकीको प्रमाणित म. ले. प. फा. नं बेगर यस वर्ष भौ नं १८।२०७९।२।२६ बाट रु ४७७९९०।०० भुक्तानी दिएको पाइयो। पालिकाको सभाहलमा पहिलनै सिसिटिभि क्यामेरा जडान गरेको र जडान भएकव सिस्टमले उक्त स्पेशिफिकेशन बमोजिमको कार्य गर्न सक्ने वा नसक्ने विषयमा कुनै विश्लेषण नगरी सूचना प्रणाली तथा सिसिटिभि खरिद गरेको पाइयो। हाल उक्त उपकरणहरू प्रयोग बिहिन अवस्थामा रहेको हुँदा उचित संरक्षण गर्नु पर्ने देखिन्छ। यसरी भुक्तानी दिन बाँकीको प्रमाणित म.ले.प.फा.नं बेगर गरेको खर्च नियमित नदेखिएको रु. ४७७९९०।००

अनियमित भएको	४,७७,९९०
--------------	----------

६३ **सिसिटिभि खरिद** - :सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८.२ अनुसार मितव्ययी तरिकाले खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले २०७९ को स्थानीय तहको निर्वाचनको मतगणना स्थलमा जडान गर्न

खरिद गरेका ६ थान सिसिटिभि क्यामेरा, तार एवं मोनिटर प्रयोग बिहिन अवस्थामा रहेको पाइयो। सोको पुनः उपयोग गर्न सकिने वा नसकिने सम्बन्धमा प्राबिधिक परिक्षण एवं बिश्लेषण नगरी यस आर्थिक बर्षमा देहाय अनुसार नयाँ सिसिटिभि क्यामेरा र सोसँग सम्बन्धित अन्य जडान सामग्री समेत रु.४९४६३४।९० खरिद गरेको पाइयो। उक्त सिसिटिभि कुन स्थानमा जडान गर्नुपर्ने हो सोको प्राबिधिक प्रतिवेदन फाइलसाथ रहेको पाइएन। श्रोतको उपलब्धतालाई मध्ये नजर गरि सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी एवं प्रभावकारी बनाउनेतर्फ पालिकाको ध्यान जानु पर्दछ।

२२२।२०८०।३।२२	सिसिटिभि खरिद	पवित्रम टान्सइकोनोमिक	४ सेट	८०६८२।००
	८ TB HDD	पवित्रम टान्सइकोनोमिक	१ वटा	३८२५०।००
	३२"Led TV	पवित्रम टान्सइकोनोमिक	१ वटा	२४६९०।००
	पावर ब्याकअप	पवित्रम टान्सइकोनोमिक	१ वटा	५८६९३।००
	ब्याट्री १२ भोल्ट	पवित्रम टान्सइकोनोमिक	४ थान	१२९३६२।००
	अन्य जडान सम्बन्धी सामग्री	पवित्रम टान्सइकोनोमिक	विविध	१७१०३७।००

६४ **ग्रामीण सामाजिक मा.वि.को ४ कोठे भवन निर्माण योजना** - ग्रामीण सामाजिक मा.वि.को ४ कोठे भवन निर्माण योजनाका संघतर्फबाट राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तरगत रु.५० लाख विनियोजन भएकोमा मिति ०७९।९।२५ को कार्यपालिकाको बैठकले नगरपालिका समपूरक कोषबाट थप रु.२० लाख विनियोजन गरी रु.६९९९६०० को लागत अनुमान तयार गरेकोमा निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गोर्ख तामाङज्युले लागत अनुमान स्वीकृत गरेको देखियो । पालिकाले मिति २०७९।९।२८ मा ठेक्का नं PKBSMUN/NCB/WORKS/०७९.८०-५, विद्युतीय खरिद विधिमाफत खरिद प्रक्रिया अगाडी बढाएकोमा मिति २०८०।१।१५ को बोलपत्र मूल्याङकन समितिमा बैठकले न्युन्तम मूल्याङकित र सारभुत रुपमा प्रभावग्राही तथा सबैभन्दा घटी कबोलदाता श्री सुवन गुप अफ कन्स्ट्रक्सन रु.५५००१०८.४३ मा स्वीकृत भएको देखियो । सोही अनुसार पालिकाले मिति ०७९।११।१२ मा स्वीकृत कबोलदातालाई सम्झौता गर्न आउन पत्राचार गरेकोमा मिति ०७९।११।१६ मा स्वीकृत कबोलदाता सम्झौता गर्न आएको पत्र पेश भएतापनि मिति २०८०।१।०५ मा मात्रै पालिका र स्वीकृत निर्माण व्यवसायीबीच मिति २०८०।३।२५ मा कार्यसम्पन्न गर्ने गरी निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गोर्ख तामाङज्युले सम्झौता गरेको देखियो ।

यसरी मिति २०७९।११।१६ मा निर्माण व्यवसायी सम्झौता गर्न आएकोमा ४९ दिन पश्चात पछि सम्झौता भएको देखिन्छ । त्यस्तै गरी वर्षातको समयमा ८० दिन राखेर मात्रै सम्झौता गरिनुले ४ कोठे भवनको गुणस्तरीय रुपमा कार्यसम्पन्न हुन्छ/हुदैन भन्ने कुरा यकिन गर्न सकिएन । सम्झौताअनुसार सो योजना मिति ०८०।३।२५ सम्ममा कार्यसम्पन्न गर्नुपर्नेमा मिति ०८०।३।२५ सम्ममा तेस्रो रनिड बिल पेश भई कुल रु.४७१९८६५ को अद्यावधिक कार्य भएकोमा निर्माण व्यवसायीलाई रु.४७१९८६५ भुक्तानी भएकोमा देखिन्छ ।

निर्माण व्यवसायीले प्रथम पटक म्याद थपका लागि मिति ०८०।३।५ मा दर्ता नं।मिति ५२३३।०८०।३।५ मा निवेदन पेश गरेकोमा मिति ०८०।४।१४ मा म्याद थप स्वीकृत भइ २०८०

श्रावण मसान्त सम्मको लागि म्याद थप भएको देखिन्छ । सो म्याद थप अवधि भित्र पनि सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीले ठेक्का बिल पेश नगरेको देखियो । निर्माण व्यवसायीले दोस्रोपटक म्याद थपका लागि खरिद नियमावलीमा व्यवस्था भएबमोजिम लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि म्याद थपको निवेदन, कार्यसम्पादन जमानत तथा संसोधित कार्यतालिका सहितको अवधि थपमा लागि निवेदन पेश गरेको देखिएन । तसर्थ पालिकाले निर्माण व्यवसायीलाई म्याद थप अवधिबाहेकको दिनको दैनिक ०.०५ प्रतिशतका दरले पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लगाउनुका साथै समयमै कार्यसम्पन्न गराउन पहल गर्नुपर्दछ ।

६५ धर्मशाला मंसिचौतारा रायघाट भोजपुर सडक निर्माण - पालिकाले संघिय समपुरक कार्यक्रम अन्तर्गत धर्मशाला मंसिचौतारा रायघाट भोजपुर सडक निर्माणको कुल लागत अनुमान रु.२९४७८८६४।७० (मु.अ.कर र PS समेत) स्वीकृत गरी बोलपत्र प्रकाशन गरेकोमा एवाई-दिल जे.भी सँग रु.२८९३९७६६।०९ मा सम्झौता गरी कुल रु.२८०४०६८९।०० भुक्तानी भएकोमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्

६५.१ निर्माण कार्यतालिका - निर्माण व्यवसायि सँग भएको सम्झौताका शर्तहरु नियमानुसार पालना गर्नुपर्दछ । पालिकाले धर्मशाला मंसिचौतारा रायघाट भोजपुर सडक निर्माणको सडक निर्माणका लागि निर्माण व्यवसायि एवाई-दिल जे.भी सँग रु.२८९३९७६६।०९ (मु.अ.कर र PS समेत) भुक्तानी गर्नेगरी भएको सम्झौताको स्पेशल कन्डिसन अफ कन्ट्रयाक्ट को जिसिसि ३४.३ मा The period between program update is १५ days उल्लेख छ र कार्यतालिका अपडेट गर्न ढिलाई गरेमा रु.३००००।०० रोक्का राख्नुपर्ने उल्लेख भएको छ । निर्माण व्यवसायिले प्रत्येक १५ दिनमा कार्यतालिका पेश गर्ने गरेको नदेखिएकाले सम्झौताका शर्त र प्रचलित कानून बमोजिम रोक्का राख्नुपर्ने देखिन्छ ।

६५.२ गुणस्तर आश्चस्तता - निर्माण व्यवसायीसंग भएको सम्झौताको General Condition of Contract मा निर्माण सामग्रीहरुको गुणस्तर परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था तथा Technical Specification मा निर्माण कार्यको सम्झौता गर्दा निर्माण व्यवसायीबाट Quality Assurance Plan(QAP) पेश गर्न लगाई सो अनुसार आवश्यक मात्रा तथा संख्या Volume and Frequency मा गुणस्तर परिक्षण गरी निर्माण गरिएका संरचनाहरुको गुणस्तर कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस सडक निर्माण कार्यमा निर्माण व्यवसायीबाट Quality Assurance Plan (QAP) पेश नभएकोले आवश्यक मात्रा तथा संख्यामा गुणस्तर परीक्षण भएको सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिने अवस्था छैन । अतः सडक संरचना निर्माण तथा स्तरोन्नति कार्यमा प्रयोग गरिने क्रिकिट, ग्याबियन, सव-वेस तथा बेस-कोर्स लगायतमा अपेक्षित गुणस्तर कायम गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

६५.३ बोलपत्रको प्राविधिक मूल्याङ्कन - सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयद्वारा प्रकासित रु.२ करोड भन्दा माथिको निर्माण कार्यको Standard bid Document (SBD) को बुदाँ नं २.४.२ मा निर्माण कार्यको लागि विशेष कार्यनुभाव राख्न सकिने व्यवस्था छ । सोहि खण्डको उपखण्ड १ मा एकमुष्ट कार्यनुभाव र उपखण्ड B मा आधारभूत कार्यमा अनुभव राख्न सकिने व्यवस्था छ । सोहि उपखण्डको स्पष्टिकरण खण्डमा कुल मूल्यमा १० प्रतिशत भन्दा बढी भार ओगट्ने कामलाई आधारभूत कार्य मान्न सकिने र त्यस्ता कार्यहरु वजारमा प्रसस्त भएको यकिन गर्नुपर्ने साथै वजारमा सजिलै प्राप्त गर्न सकिने र Sub contracted गर्न सकिने कार्यहरुलाई आधारभूत कार्य मान्न नसकिने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले यस

सडक निर्माणको बोलपत्र आवह्यान गर्दा दुङ्गाको गारो लगाउने कार्य ५७।१४ घनमिटर, PCC गर्ने कार्य ११५।७४ घनमिटर र स्टिल रिइन्फोर्समेन्ट गर्ने कार्य ६।३९ मे.टन प्रति महिना गरेको हुनुपर्ने भनि विशेष मार्यनुभव राखेकोमा बोलपत्र परेका दुई निर्माण व्यवसायि मध्ये लक्ष्मी निर्माण सेवाको उल्लेखित कार्यमा तोकिएको अनुभव नभएको भनि प्राविधिक प्रस्ताव वाट अस्वीकृत गरी आर्थिक प्रस्ताव खोलेको देखिएन् । यसरी बजारमा सजिलै उपलब्ध हुने र सवकन्याक्ट गर्न सकिने प्रवृत्तिमा एक आपसमा भिन्न कार्यहरुलाई विशेष कार्यानुभवमा राखी प्राविधिक मूल्याङ्कन गर्दा प्रतिस्पर्धा साधुरो हुनेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

६५.४ **सम्झौताको पालना** - निर्माण व्यवसायि सँग भएको सम्झौताका शर्तहरु नियमानुसार पालना गर्नुपर्दछ । पालिकाले धर्मशाला मंसिचौतारा रायघाट भोजपुर सडक निर्माणको सडक निर्माणका लागि निर्माण व्यवसायि एवाई-दिल जे.भी सँग रु.२८१३९७६६।०९ (मु.अ.कर र PS समेत) भुक्तानी गर्नेगरी भएको सम्झौताको स्पेशल कन्डिसन अफ कन्ट्र्याक्ट को जिसिसि ७१।२ मा As built Drawing पेश गर्नुपर्ने र सो नगरेमा रु.३००००।०० भुक्तानीमा कट्टी गरिने उल्लेख द्छ । सम्झौताका शर्त बमोजिम निर्माण व्यवसायिले एज विल्ट नक्सा पेश नगरेकोले कट्टी गर्नुपर्ने

असुल गर्नुपर्ने	३०,०००
-----------------	--------

६५.५ **भेरिएसनको प्राविधिक पुस्टाई-** सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ५४ मा लागत अनुमान गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा सृजना भएमा तोकिएको अधिकारीले भेरिएसन गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११८ को उपनियम २ मा भेरिएसन गर्नुकोपूर्व निर्माण कार्यको ड्रइङ तथा लागत अनुमानमा फरक पार्ने नपार्ने विश्लेषण गरी प्राविधिक पुष्टाई सहित विवरण संलग्न गरेर मात्र गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यो सडक निर्माणको लागि पूर्वानुमान गर्न नसकिएको अवस्था नभई BOQ मा समावेश भएकै आइटमहरुको थपघट मात्र गरी कार्यापालिका बैठक समेतको निर्णयबाट भेरिएसन जारी गरेकोमा सोको पुष्टि तथा गर्नुपर्नाको प्राविधिक पुष्टाई संलग्न गरेको छैन । जसलेगर्दा खरिद कार्यको लागत अनुमानमा समेत प्रभावित भई केहि आइटमहरुमा थप व्यभार परेको देखियो । यसरी भेरिएसनबाट आइटम थपघट गर्नुपर्नाको प्राविधिक पुष्टाई सहितको विवरण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा यसले थप व्यभार सृजना गरेको देहाय बमोजिमको रकम असुल गरी घटाएको परिमाण बराबरको कार्य सम्बन्धित निर्माण व्यवसायिबाट सम्झौताको शर्त बमोजिम सम्पादन गराई फरफारक गर्नुपर्ने रु (५ प्रतिशत भन्दा बढी परिवर्तन भएका आइटम मात्र समावेश)

आइटमको नाम	BOQ को परिमाण	भेरिएसन पछिको परिमाण	कार्यसम्पन्न परिमाण	लागत अनुमान भन्दा फरक	दर	रकम
बढेको परिमाण						
३. Stone pitching	२२८।८५	४७५।८३	४७५।८३	१०८।२०	३५००	८६५४८४।२९

१२.Wall pipe	४	८	८	४	१५०००	६००००
१३. subbase	७३०	७५८।६०	७५८।६०	२८।६०	१७००	४८६२०
जम्मा						९७४१०४।२९
मुअकर सहित जम्मा						११००७३७।८५
घटेको परिमाण						
६. stell workmt	३८।३३	३५।७३	३५।७३	-२।६०	१३००००	-३३८६१९।१५
७. Stone work १:४cum	३४२।८२	३०२।४३	३०२।४३	-४०।३९	१००००	-४०३९००।००
८.plaster १:६	८८५।५०	७१८।५२	७१८।५२	-१६६।९९	५००	-८३४९२।५०
९. Work smith १:३	७८।९१	०	०	-७८।९१	४००	-३१५८४
१३ wall pipe	४	०	०	-४	२००००	-८००००
जम्मा						-९४०५९५।६५
मुअकर सहित जम्मा						-१०६२८७३।०८

प्रमाण पेश नगरेको	११,००,७३८
-------------------	-----------

६५.६ सम्पुरक अनुपात -

..... प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१२-८ को निर्णयानुसार प्रमाण पेश भई ९७९,६५९ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

६५.७ फलामे छडको परिमाण भुक्तानी - धर्मशाला मंसिचौतारा रायघाट भोजपुर सडक निर्माणको कुल लागत अनुमान रु.२९४७८८६४।७० (मु.अ.कर र PS समेत) स्वीकृत गरी बोलपत्र प्रकाशन गरेकोमा एवाई-दिल जे.भी सँग रु.२८१३९७६६।०९ मा सम्झौता गरी कुल रु.२८०४०६८१।०० भुक्तानी गरेकोमा BOQ को आइटम नं ६ को फलामे छडमा कुल परिमाणमा ५ प्रतिशत नोक्सान भनि १६८३।६४ केजी जोडेर जम्मा ३५।३६ मे.टनको रु.१३०००० को दरले भुक्तानी गरेको छ । पालिकाले प्रयोग गरेको नम्स Dolidar १०-४० मा It also includes all devices for keeping reinforcement in approved position and jointing as per approved method with due allowances for wastage, overlaps, spacer bars and annealed steel wire for binding. समावेश भएकोमा रेट विश्लेषण तथा नापी कितावमा समेत नोक्सानी र खप्टिने परिमाण समावेश हुने भएकोले थप भुक्तानी गर्न मिल्ने देखिदैन् । तसर्थ सो वापत भुक्तानी गरेको परिमाणमा प्रति केजी रु.१३० का दरले हुने रकम रु.२१८८७३।२० मा मु.अ.कर रु.२८४५३।५२ जोड्दा हुने रकम असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	२,४७,३२७
-----------------	----------

६६ भुल्केदेवी कन्स्ट्रक्सन एण्ड सिमसार पार्क निर्माण - पालिकाले प्रदेश समपुरक कार्यक्रम अन्तर्गत भुल्केदेवी कन्स्ट्रक्सन एण्ड सिमसार पार्क निर्माणको लागि कुल लागत अनुमान रु.१६२८२८६४।४७ (मु.अ.कर र PS समेत) स्वीकृत गरी २०७९।१०।२७ मा बोलपत्र प्रकाशन गरेकोमा श्याम कन्स्ट्रक्सनसँग मिति २०८०।३।२० मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी रु.१३३०८६९०।५९ मा २०७९।११।०५ मा सम्झौता गरी कुल रु.१२६०९४६५ भुक्तानी भएकोमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

६६.१ निर्माण कार्यतालिका - निर्माण व्यवसायि सँग भएको सम्झौताका शर्तहरु नियमानुसार पालना गर्नुपर्दछ । पालिकाले भुल्केदेवी कन्स्ट्रक्सन एण्ड सिमसार पार्क निर्माणको लागि कुल लागत अनुमान रु.१६२८२८६४।४७ (मु.अ.कर र PS समेत) स्वीकृत गरी २०७९।१०।२७ मा बोलपत्र प्रकाशन गरेकोमा श्याम कन्स्ट्रक्सनसँग मिति २०८०।३।२० मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी रु.१३३०८६९०।५९ भएको सम्झौताको स्पेशल कन्डिसन अफ कन्ट्र्याक्ट को जिसिसि ३४.३ मा The period between program update is १५ days उल्लेख छ र कार्यतालिका अपडेट गर्न ढिलाई गरेमा रु.५०००।०० रोक्का राख्नुपर्ने उल्लेख भएको छ । निर्माण व्यवसायिले प्रत्येक १५ दिनमा कार्यतालिका पेश गर्ने गरेको नदेखिएकाले सम्झौताका शर्त र प्रचलित कानून बमोजिम रोक्का राख्नुपर्ने देखिन्छ ।

६६.२ प्रभोजिनल समको भुक्तानी - सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ९ मा सार्वजनिक निकायले लागत अनुमान तयार गर्दा विभिन्न मोविलाइजेशन तथा डिमोविलाइजेशन खर्च र विमा तथा अन्य विवरणहरुलाई छुट्टै आइटम बनाई समावेश गर्नुपर्ने तथा नियम १२३ बमोजिम उक्त आइटमको नापजाँच गरी वास्तविक रकमको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले श्याम कन्स्ट्रक्सनसँग सम्झौता गरी भुक्तानी गरेकोमा ठेक्का विलमा एज विल्ट ड्रइङ्ग वापतको रु.१२००० भुक्तानी भएको तर निर्माण व्यवसायिले एज विल्ट ड्रइङ्ग पेश नगरेकोले सो रकम असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	१२,०००
-----------------	--------

६६.३ ग्याविन बक्सको काम - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ बमोजिम निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा खरिद सम्झौता बमोजिमको कामको नापजाँच गरी यथार्थ कामको मात्र भुक्तानी गर्नुपर्दछ । पालिकाले श्याम कन्स्ट्रक्सनलाई सिमसार पार्क निर्माण वापत भुक्तानी गर्दा विभिन्न २ वटा विल मार्फत गरेकोमा BOQ को विविध कार्य खण्ड C को सिनं १ मा रहेको ग्याविन बक्स खरिद गर्ने कामको अधिल्लो विल र हालको विलमा भएको काम शुन्य रहेकोमा सो रकम कुल भुक्तानी समावेश भएको छैन । तर जम्मा काममा १६१८ वर्ग.मि समावेश गरी सो सँग सम्बन्धित ग्याविन बक्स भने काममा १६१८ वर्ग मि को रु.३६० क दरले रु.५८२४८०, ग्याविन भने कामको ३०० घमिको रु.२५०० का दरले रु.७५००००, व्याक फिलिङ्ग गर्ने कार्य १५७।६८ घमिको रु.२५० को दरले रु.३९४२०।८३ तथा जियो टेक्सटाइल लगाउने कार्य १७६।२५ वर्ग मिको रु.१५० को दरले रु.२६४३७।५० गरी जम्मा रु.१३९८३३८।३३ भुक्तानी भएकोमा ग्याविन खरिद नै नभई यि सबै कार्य गर्न नसकिने भएकोले सम्बन्धित निर्माण व्यवसायिबाट ग्याविन खरिद गरी जडान भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा सो रकम असुल गर्नुपर्ने रु

प्रमाण नगरेको	पेश	१३,९८,३३८
------------------	-----	-----------

६६.४ धरौटी कट्टी - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३ को उपनियम ४ मा निर्माण कार्यको विलविजक भुक्तानी गर्दा नियमानुसार ५ प्रतिशत धरौटी कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले श्याम कन्स्ट्रक्सनसँग गरिएको खरिद सम्झौताको अन्तिम विल भुक्तानी गर्दा मु.अ.कर वाहेकको रकम रु.६९७४१४७।१३ को ५ प्रतिशतले हुने रकम रु.३४८७०७।३६ कट्टा गरी भुक्तानी गर्नुपर्नेमा रु.२७१९९२।०० मात्र कट्टा गरी भुक्तानी भएकोले सो नपुग रकम असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	७६,७१५
-----------------	--------

६६.५ भेरिएसनको प्राविधिक पुस्टाई - सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ५४ मा लागत अनुमान गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा सृजना भएमा तोकिएको अधिकारीले भेरिएसन गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११८ को उपनियम २ मा भेरिएसन गर्नुकोपूर्व निर्माण कार्यको ड्रइङ तथा लागत अनुमानमा फरक पार्ने नपार्ने विश्लेषण गरी प्राविधिक पुष्टाई सहित विवरण संलग्न गरेर मात्र गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यो सडक निर्माणको लागि पूर्वानुमान गर्न नसकिएको अवस्था नभई BOQ मा समावेश भएकै आइटमहरूको थपघट मात्र गरी भेरिएसन जारी गरेकोमा सोको पुष्टि तथा गर्नुपर्नाको प्राविधिक पुष्टाई विना राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको कर्मचारीले स्वीकृत गरी भुक्तानी गरेको छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली बमोजिम राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको कर्मचारीलाई भेरिएसन स्वीकृत गर्ने अधिकार नभएकोले सो भेरिएसन नियमसङ्गत देखिएन् । यसरी भेरिएसन गर्दा खरिद कार्यको लागत अनुमानमा समेत प्रभावित भई केहि आइटमहरूमा थप व्यभार परेको देखियो । यसरी भेरिएसनबाट आइटम थपघट गर्नुपर्नाको प्राविधिक पुष्टाई सहितको विवरण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा यसले थप व्यभार सृजना गरेको देहाय बमोजिमको रकम असुल गरी घटाएको परिमाण बराबरको कार्य सम्बन्धित निर्माण व्यवसायिबाट सम्झौताको शर्त बमोजिम सम्पादन गराई फरफारक गर्नुपर्ने रु

आइटमको नाम	BOQ को परिमाण	भेरिएसन पछिको परिमाण	कार्यसम्पन्न परिमाण	लागत अनुमान भन्दा फरक	दर	रकम
बढेको परिमाण						
१. site clearance manual	५०।००	२०८४।५५	२०९४।५५	२०४४।५५	५५०	११२४५०२।५०
२. Earthwork in atos	५३२७।३५	६४२१।७३	६४२१।७३	११०४।३८	२५०	२७६०९५
३. earthwork by manpower in hr	१३२।८८	४८४।३३	४८४।३३	३५१।४५	२५०	८७८६२।५०

८. Stone soiling	६२१९९	६८१८०	६८१८०	५१८१	२५००	१४५२५
११ Brick masonry १:४	४३१४९	४७१६९	४७१६९	४१२	१७०००	७१४००
२२ Farmework	१०४१९९	२२६१५२	२२६१५२	१२२१२३	५५०	६७२२६१५
जम्मा						१६४९६९९
मुअकर सहित जम्मा						१८५५०२०१४३
घटेको परिमाण						
९. Stone masonry १:४	७०१३७	६३१५८	६३१५८	-६१७९	७५००	-५०९२५
१३ Pcc १:२:४	५०१७७	४०१२९	४०१२९	-१०१५६	१४०००	-१४७८४०
२३ Sallawooword framework	७१२५	२१८२	२१८२	-४१४३	२२००००	-९७४६००
८१० ceramic १:४	९५१७८	६७१५०	६७१५०	-२८१२८	२५००	-७०७००
८१५ Ms stell work	६३५१८५	०	०	-६३५१८५	१८०	-११४४५३
जम्मा						-१३५८५१८
मुअकर सहित जम्मा						-१५३५१२५

प्रमाण पेश नगरेको	१८,५५,०२०.४३
-------------------	--------------

६६.६ समपुरक अनुपात -

..... प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१२-८ को निर्णयानुसार प्रमाण पेश भई १,१२५,९८५ सम्परीक्षण मनासिब देखि फस्यौट गरिएको

६७ डिकुरे गुम्बा परिसर निर्माण आयोजना - पालिकाले डिकुरे गुम्बा परिसर निर्माण आयोजनाको लागि रोयल सार्क कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्ससँग रु.४१५४४०४।९६ मा मिति २०७८।१२।३० मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०७८।७।३ मा सम्झौता गरेकोमा प्रथम पटक मिति २०७९।२।३१ सम्म म्याद थप गरेकोमा पुन २०७९।३।३१ मा २०७९।१०।२९ सम्म कार्यसम्पन् गर्ने गरी क्षतिपूर्ति लिने शर्त सहित म्याद थप भएकोमा २०७९।१०।१० अन्तिम विल सम्म रु.३८६९४४३।०० मा पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति रु.३६२७७९।२० लिई बाकी भुक्तानी भएको छ । डिकुरे गुम्बा परिसर निर्माण आयोजनाको लागि लागि रोयल सार्क कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्ससँग रु.४१५४४०४।९६ मा सम्झौता गरी रु. ३८६९४४३।०० भुक्तानी गरेकोमा BOQ को आइटम नं १३ को फलामे छडमा कुल परिमाणमा ५ प्रतिशत नोक्सान भनि १४९।५८ केजी जोडेर जम्मा ३१४९।१८ केजीको रु.१०९ को दरले भुक्तानी

गरेको छ। पालिकाले प्रयोग गरेको नम्स Dolidar १०-४० मा It also includes all devices for keeping reinforcement in approved position and jointing as per approved method with due allowances for wastage, overlaps, spacer bars and annealed steel wire for binding. समावेश भएकोमा रेट विश्लेषण तथा नापी कितावमा समेत नोकसानी र खप्टिने परिमाण समावेश हुने भएकोले थप भुक्तानी गर्न मिल्ने देखिदैन । तसर्थ सो वापत भुक्तानी गरेको परिमाणमा प्रति केजी रु.१०१ का दरले हुने रकम रु.१५१०७।५८ मा मु.अ.कर रु.१९६४ जोड्दा हुने रकम असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	१७,०७२
-----------------	--------

६८ **डिकुरे गुम्बा परिसर निर्माण दोस्रो फेज आयोजना** - पालिकाले डिकुरे गुम्बा परिसर दोस्रो फेजको निर्माण आयोजनाको लागि प्रधान कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्ससँग रु.११७५५४०।१३ मा मिति २०७९।१।२० मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०७८।१०।१३ मा सम्झौता गरेकोमा प्रथम पटक मिति २०७९।१०।२१ सम्म कार्यसम्पन्न गर्ने गरी क्षतिपूर्ति लिने शर्त सहित म्याद थप भएकोमा २०७९।१०।०६ अन्तिम बिल सम्म रु.११३०१७४।२० मा पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति रु.१०४४६७।२० लिई बाकी भुक्तानी भएको छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११८ नियम २ मा बढी परिमाणको काम गराउँदा प्राविधिक पुष्टयाइ र कारण उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । निर्माण व्यवसायी प्रधान कन्स्ट्रक्सलाई भौ नं ५०।८०।२।१२ अन्तिम रनिङ्ग बिल सम्म भुक्तानी गर्दा लागत अनुमान तथा BOQ का विभिन्न परिमाणहरूमा समावेशनै नरहेको RCC Slab को कार्य गराई १:१.५:३ को RCC ९।९४ घमि को रु.१४००० को दरले रु.१३९१६०, स्टिलको काम ८३६।६१ केजीको रु.१०५ को दरले रु.८७८४४।०५ र फर्माको ४।३३ वर्ग मीको १०० को दरले रु.४३३ गरी जम्मा रु.२२७४३७।०५ मा मु.अ.कर रु. २९५६६।०० गरी रु.२५७००३।८६ को बिल अफ क्वान्टिटीमा नभएको संरचना निर्माण गरेको नापजाँच गरी गरी स्वीकृत दरले भुक्तानी दिएकोमा बढी कामको प्राविधिक पुष्टयाइ पेश हुनुपर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	२,५७,००३
-------------------	----------

६९ **हेल्थपोष्ट देखि सुन्तलेडाँडा सम्म पदमार्ग निर्माण** - पाखीवास नगरपालीका र काठमाण्डौं महानगरपालिका बिच भगिनी सम्बन्ध स्थापना भइ ५०/५० लागत साझेदारीमा सुन्तलेडाडा धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र बिकासका लागि हेल्थपोष्ट देखि सुन्तलेडाँडा सम्म पदमार्ग निर्माणका लागि मु.अ.कर सहित कुल रु. २,९९,९९,६२२।८३ को लागत अनुमान तयार गरेको पाइयो। पदमार्ग निर्माणको सम्पूर्ण कार्य २०७९।११।३० मा सम्पन्न गर्ने गरी निर्माण व्यावसायी बिनायक/पुजा/साइमन जे.भी सँग २०७८।११।१० मा रु.२,४७,१६,०३५।४९ को सम्झौता गरेको पाइयो। पाचौं रिनिङ्ग बिलसम्म रु. १६३७२५७८।८४ भुक्तानी भइ ६६ प्रतिशत बित्तीय प्रगति भएको पाइयो। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरू देहाय बमोजिम छन्।

६९.१ **म्याद थप** - मन्दिरमा प्रयोग हुने टुँडाल निर्माणको जनशक्ति सिमित रहेको र सोका लागि भक्तपूरबाट कालिगढ ल्याउनुपर्ने भएकोले १ वर्षको अवधी थप गरिदिन २०७९।११।३ मा निवेदन दिएको पाइयो। पालिकाले कार्य समयमै सम्पन्न हुन नसक्नुको वास्तविक कारण पहिचान एवं प्राविधिक प्रतिवेदन बेगर शुरु अवधी समाप्त भएको मितिले ६ महिना अर्थात २०८०।५।३० सम्म म्याद थप गरेकोमा

तत्पश्चात म्याद थप गरेको पाइएन। बाँकी कार्य सम्पन्न गर्ने गराउनेतर्फ सम्बद्ध पक्षको ध्यान जानु पर्दछ।

६९.२ **बीमा शुल्कको अनुपातीक कट्टी** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ (१) (घ) मा निर्माण व्यावसायीलाई निर्माण स्थल सुम्पिएको मिति देखि हस्तान्तरण प्रमाण पत्र जारी गरिने मिति सम्म सबै जोखिम समावेश भएको बीमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ। साथै सम्झौताका विशेष शर्त २६.१ मा सम्झौता भएको मितिले ७ दिनभित्र निर्माण स्थल हस्तान्तरण हुने उल्लेख छ। निर्माण व्यवसायि विनायक/पुजा/साइमन जे.भी सँग २०७८।११।१० मा ठेक्का सम्झौता भएको पाइयो। उक्त कार्यका लागि २०७८।११।१० देखि लागु हुनेगरी त्रुटी सच्याउने अवधी सहित २४ महिना सम्मको बीमा गराउनु पर्नेमा २०७९।२।१९ (तदनुसार २०२२।६।२) देखि २०७९।१२।१३ (तदनुसार २०२३।३।२७) सम्म १० महिनाको मात्रै बीमा गरेको पाइएकोले ढिलो गरि बीमा गरेको ३ महिना बराबरको बीमा शुल्क असुल हुनुपर्ने रु. ३१५००।००

असुल गर्नुपर्ने	३१,५००
-----------------	--------

६९.३ **बढी भुक्तानी असुल** - पालिकाले प्रथम रनिङ्ग बिलको कुल रु. ३१३२७४५।७८ को नापजाँच गरेकोमा निर्माण व्यावसायीले २०७९।४।९मा रु. ३०,२७,९४५।७८ को कर बिजक जारी गरेकोमा भौ. नं. २।२०७९।४।१५ बाट रु. ३१,३२,७४५।७८ भुक्तानी दिएको पाइयो। निर्माण व्यावसायीले जारी गरेको बिजको रकम भन्दा बढी भुक्तानी दिएको रकम असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१,०४,८००
-----------------	----------

७० **कार्य सम्पादन जमानत** - पालिकाले स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन २०८०।३।१५ जारी गरेको पाइयो। उक्त निर्माण कार्यका लागि नेपाल बैंक लिमिटेडबाट जारी अनुसूची बमोजिमका कार्य सम्पादन जमानतको म्याद समाप्त भएकोले त्रुटी सच्याउने अवधी पुरा हुने बैंक जमानतको म्याद थप गर्नु पर्दछ।

प्रमाण पेश नगरेको	७,३०,०००
-------------------	----------

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ७० सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

७१ **जलदेवी सिमसार पार्क निर्माण तथा संरक्षण** - जलदेवी सिमसार पार्क निर्माणका लागि निर्माण व्यावसायी दिवा/शंकर त्रिशक्ति जे भी सँग तोकिएको काम २०८०।३।१४ भित्र सम्पन्न गर्नेगरी २०७८।३।१५ मा रु. ३८८४०१२८।९६ को खरिद सम्झौता भएको पाइयो। छैटौँ रनिङ्ग बिल सम्म रु. ३०९८९१७२।०० भुक्तानी दिइ वित्तीय ७९ प्रतिशत रहेको पाइयो। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन्।

७१.१ **ठेक्काको अवधी थप** - निर्माण व्यावसायीले कोभिड-१९, कामदारको अभाव, निर्माण सामग्रीको अभाव र निर्माण स्थल अफठेरो भएकोले समयमै काम सम्पन्न हुन नसकेको जस्ता कारण जनाइ २०८०।२।२२

मा म्याद थपका लागि निवेदन दिएको पाइयो ।पालिकाले म्याद थप गर्नुको प्राविधिक कारण पहिचान नगरी निर्माण व्यावसायीको निवेदनका आधारमा २०८०।८।३० सम्म म्याद थप गरेको पाइयो । ठेक्काको शुरु अवधी निर्धारण गर्दा बस्तुगत आधार, भौगोलिक अवस्थिति, सामग्रीको उपलब्धता लगायतका विषयहरूमा समेत ध्यान दिनु पर्दछ ।

७१.२ **निर्माण कार्यको बीमा** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ (१) मा खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक बीस लाख रुपैयाँभन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले निर्माण सामग्री, प्रयोग गरिने मेशिन औजार वा प्लाण्ट लगायत निर्माण कार्यको पूर्ण प्रतिस्थापन खर्च, निर्माण कार्यको कुनै भाग भत्काउन, हटाउन वा हानी नोक्सानी भए बापत हुने खर्च वा सो सम्बन्धि आनुषाङ्गिक खर्च समेटनका लागि प्रतिस्थापन खर्चको १५ प्रतिशत रकम वा अतिरिक्त रकम, निर्माणस्थलमा ल्याएको उपकरण र अन्य वस्तुको प्रतिस्थापन खर्च, निर्माण व्यावसायीलाई निर्माणस्थल सुम्पिएको मितिदेखि हस्तान्तरण प्रमाणपत्र जारी गरिने मितिसम्म निर्माण कार्यको नियम ११२(२) मा उल्लेख भएको कारण बाहेक अन्य जुनसुकै कारणबाट हुने सबै हानी नोक्सानी र निर्माण व्यावसायीको दायित्वहरूको बीमा गराउनुपर्ने उल्लेख छ । निम्नानुसारका निर्माण कार्यको कीमा अवधी समाप्त भएकोले भविष्यको जोखिम बहन हुन नसक्ने हुँदा तोकिए बमोजिम बीमा गराएर मात्रै कार्य प्रारम्भ गर्ने गराउने तर्फ जिम्मेवार अधिकारीको ध्यान जानु पर्दछ ।

ठे नं	कामको विवरण	बीमा अवधी समाप्त मिति	बीमा कम्पनीको नाम	सम्झौता अंक
५।२०७८।७९	हेल्थपोष्ट देखि सुन्तलेडाँडा पदमार्ग निर्माण सम्म	२७/३/२०२३	प्रुडेन्सियल इन्सुरेन्स ली.	२,४७,१६,०३५

७१.३ **प्राविधिक पुष्ट्याइ बेगर भेरिऐशन** - सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ५४ मा खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सो सम्झौता कार्यन्वयनका क्रममा सृजना भएमा प्राविधिकबाट सोको स्पष्ट कारण खुलाई अधिकार प्राप्त अधिकारीले तोकिएको कार्यविधि अपनाई भेरिऐसन आदेश जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस ठेक्कामा पोखरीको माटो खन्ने र पोखरी निर्माणको कार्य समावेश गरेको पाइएन । पालिकाको निर्णय नम्बर ५ मा पालिकाका पदाधिकारीको अवलोकन भ्रमणका क्रममा पोखरीमा जमेको माटो फाल्नुपर्ने सुझाव दिएको र सो कार्यन्वयनका लागि माटो खन्ने परिमाण बढ्न गइ भेरिऐशन गर्नु परेको पुष्ट्याइ दिएको छ । निर्माण कार्यलाई प्रत्यक्ष प्रभाव नपार्ने र प्राविधिक पुष्ट्याइ बेगर विओक्यूमा भएका अन्य आइटमलाई घटबढ गरी पोखरीको माटो फाल्ने काम बढाएको पाइयो । यसरी एकअर्कोसँग सम्बन्धित अन्य कामको परिमाण घटाई माटोको काम मात्रै अस्वाभाविक परिमाण बढाउनुको प्राविधिक पुष्ट्याइ पेश हुनुपर्ने रू.

आइटम	शुरु परिमाण	भेरिऐशनबाट थपाघट	नयाँ दर	रकम रु	
२.२९	Fabrication and fixing	१०.७३ ब.मी.	७०.२७ ब.मी.	१५००	१०५४०५
२.३०	Supplying and fixing of Fiber sheet	२१.४६ ब.मी.	५२.४८ ब.मी.	१५००	७८७२०

२.३१	Flooring work	३०१.३ ब.मी.	२७९.२ ब.मी.	१०००	२७९२००
२.३२	Supplying and fixing of gate	२१.४६ ब.मी.	१०.७३ ब.मी.	७२५०	७७७९२
२.३३	PVC Pipe	३१५ ब.मी.	१४४ ब.मी.	४००	५७६००
२.३४	Excavation work inside of pond	०।००	३६९५।५५ ब.मी.	३८०.८७	१४०७५२४
जम्मा					२००६२४१

प्रमाण नगरेको	पेश	२०,०६,२४१
---------------	-----	-----------

७२ **डष्टबिन स्ट्याण्ड खरिद तथा जडान** - पालिकाले नगरक्षेत्रको वडा नं. १ देखि १० सम्मका निश्चित स्थानमा फ्लावरपट स्ट्याण्ड र डष्टबिन स्ट्याण्ड राख्ने कार्यक्रम अन्तर्गत तयार गरेको लागत अनुमानमा २०० वटा फ्लावरपट स्ट्याण्डका लागि कुल रु. ५८९२९२ (प्रति इकाइ रु. ३४४७।३६) र ८९ वटा डष्टबिनको कुल रु. २६५२१६ (प्रति इकाइ रु. ३४८६।५५) कायम गरेको पाइयो। फ्लावरपट स्ट्याण्ड र डष्टबिन दुबैको कुल लागत मु.अ.कर सहित रु. ९,६५,५९५।१७ निर्धारण गरेको पाइयो। उक्त कार्यका लागि एम.के.ए.ग्रुप प्रा.ली.सँग २०८०।३।२४ सम्म सबै काम सम्पन्न गर्ने गरी २०८०।३।५ मा रु. ९,६३,९९०।१५ को खरिद सम्झौता भएको पाइयो। उक्त कार्यको नापजाँच एवं कार्य सम्पन्न तयार गरी भौ. नं. ७६३।२०८०।३।२४ बाट रु. ८३१९९८।२६ भुक्तानी दिएकोमा पाइयो। कामको नापजाँच गरेको लुझसिटमा कामको नापजाँच एवं कार्य सम्पन्न भएको मिति समेत उल्लेख गरेको पाइएन। यसबाट उक्त कार्य तोकिएको समयमा सम्पन्न भएको यकीन गर्न सकिएन। सम्झौता भएको छोटो अवधी १९ दिनमै स्ट्याण्ड बनाइ जडान गर्ने कार्य समेत सम्पन्न गर्दा गुणस्तर कायम नहुन सक्ने स्थितिको जोखिम हुन्छ। लागत अनुमान तयार गर्दा प्रत्येक स्ट्याण्डको लम्बाइ, चौडाइ र उचाइ सहित बिस्तृत लागत अनुमान तयार गरेको छैन। नापजाँच गर्दा डष्टबिन स्ट्याण्डको परिमाण गणना गरेको विवरण समावेश गरेता पनि फ्लावरपट स्ट्याण्डको बिस्तृत नापजाँच गरेको देखिएन। यसबाट लागत अनुमान बमोजिम कै संख्या र स्पेशिफिकेसन बमोजिम तयार भए नभएको यकीन गर्न सकिएन। बिस्तृत नापजाँच गरि परिमाण सुनिश्चित गरि भुक्तानी गर्नेतर्फ पालिकाको ध्यान जानु पर्दछ।

७३ **बतासे डाडा गजगौरी सडक मर्मत** - पालिकाले सडक बोर्डसँगको साझेदारीमा बतासे डाडा गजगौरी सडक मर्मततर्फ कुल लागत अनुमान रु.५५२०८०४।६६ (मु.अ.कर र PS समेत) स्वीकृत गरी २०७९।६।२८ मा बोलपत्र प्रकाशन गरेकोमा शैली कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि सँग मिति २०७९।९।३० मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी रु.५०२६८४७।४५ मा २०७९।९।१ सम्झौता गरी कुल रु.५०२६५५१।०१ भुक्तानी भएकोमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्।

७३.१ **निर्माण कार्यतालिका** - निर्माण व्यवसायि सँग भएको सम्झौताका शर्तहरु नियमानुसार पालना गर्नुपर्दछ। पालिकाले बतासे डाडा गजगौरी सडक मर्मततर्फ कुल लागत अनुमान रु.५५२०८०४।६६ (मु.अ.कर र PS समेत) स्वीकृत गरी २०७९।६।२८ मा बोलपत्र प्रकाशन गरेकोमा शैली कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि सँग

मिति २०७९।९।३० मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी रु.५०२६८४७।४५ भएको सम्झौताको स्पेशल कन्डिसन अफ कन्ट्र्याक्ट को जिसिसि ३४.३ मा The period between program update is १५ days उल्लेख छ र कार्यतालिका अपडेट गर्न ढिलाई गरेमा रु.५००००।०० रोक्का राख्नुपर्ने उल्लेख भएको छ । निर्माण व्यवसायिले प्रत्येक १५ दिनमा कार्यतालिका पेश गर्ने गरेको नदेखिएकाले सम्झौताका शर्त र प्रचलित कानून बमोजिम रोक्का राख्नुपर्ने देखिन्छ ।

७३.२ **भेरिएसनको प्राविधिक पुस्टाई** - सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ५४ मा लागत अनुमान गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा सृजना भएमा तोकिएको अधिकारीले भेरिएसन गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११८ को उपनियम २ मा भेरिएसन गर्नुकोपूर्व निर्माण कार्यको ड्रइङ तथा लागत अनुमानमा फरक पार्ने नपार्ने विश्लेषण गरी प्राविधिक पुष्टाई सहित विवरण संलग्न गरेर मात्र गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यो सडक निर्माणको लागि पूर्वानुमान गर्न नसकिएको अवस्था नभई BOQ मा समावेश भएकै आइटमहरूको थपघट मात्र गरी भेरिएसन जारी गरेकोमा सोको पुष्टि तथा गर्नुपर्नाको प्राविधिक पुष्टाई विना राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको कर्मचारीले स्वीकृत गरी भुक्तानी गरेको छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली बमोजिम राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको कर्मचारलाई भेरिएसन स्वीकृत गर्ने अधिकार नभएकोले सो भेरिएसन नियमसङ्गत देखिएन् । यसरी भेरिएसन गर्दा खरिद कार्यको लागत अनुमानमा समेत प्रभावित भई केहि आइटमहरूमा थप व्यभार परेको देखियो । यसरी भेरिएसनबाट आइटम थपघट गर्नुपर्नाको प्राविधिक पुष्टाई सहितको विवरण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा यसले थप व्यभार सृजना गरेको देहाय बमोजिमको रकम असुल गरी घटाएको परिमाण बराबरको कार्य सम्बन्धित निर्माण व्यवसायिबाट सम्झौताको शर्त बमोजिम सम्पादन गराई फरफारक गर्नुपर्ने रु

आइटमको नाम	BOQ को परिमाण	भेरिएसन पछिको परिमाण	कार्यसम्पन्न परिमाण	लागत अनुमान भन्दा फरक	दर	रकम
बढेको परिमाण						
१. Earthwork in OS	५।३५	१७१९।३७	१७१९।३७	१७१४।०२	१००	१७१४०२
जम्मा						१७१४०२
मुअकर सहित जम्मा						१९३६८४।२६
घटेको परिमाण						
२. Earthwork in HS	१४७१।७६	११७१।२०	११७१।२०	-३००।५६	१००	-३००५६
३ Stone soiling	१४६६।२६	१४२६।५७	१४२६।५७	-३९।६९	२९००	-११५१०९
जम्मा						-१४५१५७

- ७४ **सडक इन्भेन्ट्री** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को नियम ९७ को उपदफा ४ मा सम्पत्तिहरूको व्यवस्थित अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले गत बिगतमा निर्माण सम्पन्न गरेका, निर्माणाधीन, अधुरा र यस वर्ष सम्पन्न गरेका सडक एवं भौतिक पूर्वाधारको अभिलेख राखेको पाईएन। अभिलेखको अभावमा कतिपय सडकहरूको नाम दोहोरो परेको हुँदा उक्त सडक खण्डमा गतबिगतमा के कति काम भएको थियो, यसवर्ष कुन चेनेजमा काम भई भुक्तानी भएको हो यकीन गर्ने आधार छैन। सडकको अभिलेख नराख्दा एउटै सडकमा दोहोरो काम भई भुक्तानी समेत हुनसक्ने जोखिम हुने भएकोले आफ्नो क्षेत्रभित्र पर्ने सडक, पुल एवं सहायक सडकहरू कुल लम्वाई, चेनेज, उक्त सडकखण्डमा गत बिगतमा भएको काम, सडक संरचनाहरू सहितको बिस्तृत विवरण सहितको लगत अद्यावधिक गर्नु पर्दछ। सडकको बिस्तृत अभिलेख राखेतर्फ ध्यान दिनु पर्दछ।
- ७५ **उपभोक्ता समिति दर्ता** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ। नगरपालिकाले यो वर्ष विभिन्न १८२ उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी भुक्तानी गरेकोमा उपभोक्ता समितिहरूको दर्ता भएको पाइएन् । उपभोक्ता समितिहरूको दिगोपना र कानूनी हैसियत कायम गर्न उपभोक्ता समितिको दर्ता र सञ्चालन सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्था गरी उपभोक्ता समिति दर्ता प्रकृया व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।
- ७६ **उपभोक्ता समितिको बिल तथा कार्य सम्पन्न** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिड बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने ब्यवस्था रहेको छ । उपभोक्ता समितिहरूबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरूमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बराबर परिमाण र रकम उल्लेख भएको देखिन्छ । लागत अनुमान बराबर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक काम कति भएको हो भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन । प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिड नम्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाईएन । यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए/नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधिकले इन्जिनियरिड नम्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक कार्यसम्पादनमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।
- ७७ **लागत सहभागिता** - पालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, नगद सहभागिता तोकिएको अवस्थामा सहभागिता वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको खातामा दाखिला गरी सो को भौचर प्राप्त भएपछि मात्र उपभोक्ता समितिसँग योजना सम्झौता गर्नुपर्ने गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन् । अतः नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ ।

- ७८ **मर्मत संभार** - सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ९७ ३ (घ) मा उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न निर्माण कार्यको मर्मत संभार उपभोक्ता समितिले गर्नु पर्ने, उपनियम १० मा कार्य सम्पन्न भएपछि सार्वजनिक निकायले सोको रेखदेख, मर्मत संभार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व समेत हस्तान्तरण उपभोक्तालाई गर्नुपर्ने उल्लेख छ । यस पालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गरीएका निर्माण कार्यहरू कुनैपनि हस्तान्तरणगरेको नदेखिएको र गत विगतमा कार्य सम्पन्न गरीएका कार्यहरूको उपभोक्ताले मर्मत संभार गरेको अभिलेख समेत पालिकाले राखेको छैन । कानूनत तोकिएको अवस्था सम्झौतामा समावेश गरी लाभग्राही वा उपभोक्ता समितिले संचालन गरेका योजनाहरू सोही उपभोक्ता समितिबाट मर्मत संभार र रेखदेख गर्ने व्यवस्था गरी स्थानीय उपभोक्तालाई स्वामित्व हस्तान्तरण गरी हरेक वर्ष मर्मत संभारमा बढ्दै गएको सरकारी खर्चलाई नियन्त्रण गरीनु पर्दछ ।
- ७९ **मर्मत संभार तथा संरक्षण आदेश** - कार्यालयले सम्पत्तिको समयमै मर्मत, संभार गरि प्रयोगमा ल्याउने, उक्त मर्मत संभार तथा संरक्षण खर्चलाई तुलनात्मक विश्लेषणको आधारमा विश्लेषण गर्न कुनै सम्पत्तिलाई मर्मत गर्नु अघि मर्मत संभार तथा संरक्षण आदेश म ले प फा नं ४१४ स्विकृत गर्नुपर्दछ । तर कार्यालयले देहाय अनुसारका सम्पत्तिको मर्मत गर्दा उल्लेखित व्यवस्था पालना गरेको देखिएन ।
- ८० **कन्टिन्जेन्सी खर्च अभिलेख** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ४ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेश गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट कन्टिन्जेन्सी रकम कट्टा गर्ने गरेको देखिएतापनि सोको कार्यक्रमगत कन्टेन्जेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नुपर्नेमा राखे गरेको छैन । यसबाट कन्टिन्जेन्सी खर्च एकिन गर्न सकिएन । नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम योजनागत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख राखी कन्टिन्जेन्सी खर्चमा नियन्त्रण गरिनु पर्दछ ।
- ८१ **खरिद सम्झौताको अवधी थप** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२० (१) मा ऐनको दफा ५६ बमोजिमको अवस्थामा सम्झौता बमोजिमको काम त्यस्तो सम्झौताको अवधीभित्र पूरा गर्न नसकिने भएमा सम्बन्धित निर्माण व्यावसायीले कारण खुलाई खरिद सम्झौताको म्याद सकिनु भन्दा कम्तीमा एक्काइस दिन अगावै तथा कार्य तालीका सहित आवश्यक प्रमाण कागजात संलग्न गरी सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा अवधि थपको लागि निवेदन दिनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले देहायका निर्माण कार्यको म्याद थप गरेकोमा निर्माण व्यावसायीले पर्याप्त कारण सहित २१ दिन अगावै निवेदन पेश गरेको पाईएन । पर्याप्त पुष्ट्याँई बेगर वर्षात, चाडवाड जस्ता पूर्वानुमान गर्न सकिने परिस्थितिलाई म्यादथपको कारण खुलाएको छ । ठेक्का अवधी कायम गर्दा वर्षातको समय, चाडवाड, निर्माण सामग्रीको उपलब्धता, वजेट सुनिश्चितता, भौगोलिक सुगमता, निर्माणकार्यको जटिलता एवं बिगतको अनुभवलाई समेत आधार लिनु पर्दछ । तोकिएको अवधीमा उचित कारण बेगर काम सम्पन्न नगर्ने निर्माण व्यावसायीलाई नियमानुसार हर्जना लगाई कार्य सम्पन्न गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान जानु पर्दछ ।
- ८२ **साना सिचाई योजना** -
 प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१२-८ को निर्णयानुसार प्रमाण पेश भई २,४९९,६८५ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

८३ निर्माण कार्यको बीमा - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ मा बीस लाख रुपैया भन्दा मुल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यावसायीले निर्माण सामाग्री, काम, कामदार तथा उपकरणको बीमा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले ठेक्का तथा उपभोक्ता समिति मार्फत गरेका निर्माण कार्य अन्तर्गत निर्माण सामाग्री, काम, कामदार तथा उपकरणको बीमा गराएको पाइएन । बीमा नगर्दा जोखिम न्यूनिकरण नहुने भएकोले नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम बीमा गर्नेतर्फ निकायको ध्यान जानु पर्दछ ।

८४ बढी दररेटमा भुक्तानी - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ नियम १० मा सार्वजनिक निकायहरूले निर्माण कार्य नियम ९ को अधिनमा रहि अनुसुचि १ को ढाचामा तयार पार्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । उपनियम ४ मा यसरी लागत अनुमान तयार गर्दा विभिन्न निर्माण सामाग्रीको दरभाउ तथा उपकरण भाडा स्थानीय दररेट समितिले तोकेको आधारमा निर्धारण गर्नुपर्ने छ । त्यस्तै नियमावलीको नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिको कामको प्राविधिक मूल्याङ्कन गरी स्वीकृत लागत अनुमान र दरको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाको स्थानीय दररेट समितिले स्थानीय खानीको बालुवाको रु.१९५०, फोरुवा ढुङ्गाको रु.१८५० तथा गिट्टीको रु.२१४३ हुने गरी दर तोकेको अवस्थामा लागत अनुमानमा लेउती खोलाको दर र ढुवानी जोडेको तर उपभोक्ता समितिको विल र कार्यसम्पन्न मा स्थानीय स्तरमा खरिद गरी भुक्तानी गरेकोले निर्माण सामाग्रीको दरमा ढुवानी जोड्दा बढी भुक्तानी भएकोले सो रकम असुल गर्नुपर्ने रु

उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विरण	नापजाँच भएको काम	हुनुपर्ने दर	भुक्तानी दिएको दर	बढी दर	रकम	भौचर
राम्चे ग्गिनपार्क निर्माण उस (पालिकाले भुक्तानी गरेकोमा मात्र)	Stone Massonery wall १:६	५।८५	८४२५।९५	९१३१।६३	७०५।६८	४१२८।२३	८०।३।२४
	pcc १:३:६	११।२८	१०१२६।२४	१२४९२।४९	२३६६।२५	२६६९१।३०	
	जम्मा					३०८१९।५३	
जनता प्रावि उददर पुरानो बाटो निर्माण उस (पालिकाले भुक्तानी गरेकोमा मात्र)	Stone Massonery wall १:६	१०।६८	९९१२।५२	१०५६५।२९	६५२।७७	६९७१।५८	
	pcc १:२:४	१५।३६	१२०१७।९८	१४७५०।५८	२७३२।६०	४१९७२।७४	
	२० mm plaster	३५	४९३।११	५४६।६३	५३।५२	१८७३।२०	
	जम्मा					५०७१७।५२	
असुल गर्नुपर्ने						८१,५३८	

८५ उपभोक्ता समितिलाई मुल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानी - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ को उपनियम ४ मा उपभोक्ता समितिलाई निर्माण कार्य वा सेवाको काम दिँदा लागत अनुमानमा रहेको मूल्य अभिवृद्धि कर, ओभरहेड, कन्टिन्जेन्सी रकम तथा जनसहभागिताको अंश कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले देहाय बमोजिमका मेशिनबाट माटो खन्ने कार्य गराउँदा मूल्य

अभिवृद्धि कर समेत लागत इष्टिमेटमा राखी भुक्तानी गरेको छ । नियमावलीको विपरीत मूल्य अभिवृद्धि करसमेत भुक्तानी दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु

क्र सं	गो भौ नं र मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	निर्माण व्यवसायीको नाम	मुख्यकर सहितको भुक्तानी रकम (उपभोक्ता समितिको अंश कटा पछि)	मुख्यकर रकम
१	१७७।३।१९	मान्सिचौतारा दाडसिड ग्रामिण सडक	एवाई कन्स्ट्रक्सन	२७०१०१।९४	३१०७३।६७
२	१८२।३।१९	शान्ति निवास टोड्के सडक उस	उपमन्यु कन्स्ट्रक्सन	२४९२५८।००	२८४२२।६५
३	१८४।३।१९	तीन दोभाने वस्ती टोल ग्रास	लक्ष्मी निर्माण सेवा	४०१५६३।६२	४५८६१।६८

असुल गर्नुपर्ने	१,०५,३५९
-----------------	----------

८६ **सब कन्ट्र्याक्टरबाट काम - सार्वजनिक खरीद नियमावली २०६४ को नियम ९७ को उपनियम १० मा उपभोक्ता समितिले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नुपर्नेछ र कुनै निर्माण व्यवसायीबाट गराउन नसकिने व्यवस्था छ।** नमूना छनौटको आधारमा लेखापरीक्षण गर्दा कार्यालयले देहायका उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी शतप्रतिशत कार्य निर्माण व्यवसायीबाट गराएको देखिन्छ । नियममा भएको व्यवस्थाको पालना भएको छैन । यस सम्बन्धमा केही उदाहरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र सं	गो भौ नं र मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	निर्माण व्यवसायीको नाम	कुल कार्यसम्पन्न	निर्माण व्यवसायीको रकम
१	१७७।३।१९	मान्सिचौतारा दाडसिड ग्रामिण सडक	एवाई कन्स्ट्रक्सन	३१०८३६।००	३१०८३६।००
२	१८२।३।१९	शान्ति निवास टोड्के सडक उस	उपमन्यु कन्स्ट्रक्सन	२७८६०६।००	२७६४०६।९६
३	१८४।३।१९	तीन दोभाने वस्ती टोल ग्रास	लक्ष्मी निर्माण सेवा	४४२०९७।५९	४३७९८२।५०

८७ **उपभोक्ता समितिमार्फत जटिल प्रकृतिको कार्य - सार्वजनिक खरीद ऐन २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य गराउदा वा सो सम्बन्धी सेवा प्राप्त गर्दा मितव्यिता, गुणस्तरीयता वा दिगोपना कायम हुने भएमा वा परियोजनाको मुख्य उद्देश्यनै रोजगारी सृजना गर्ने वा लाभग्राही समुहलाई सहभागी गराउने भएमा यस्ता समुहबाट कार्य गराउन सक्ने व्यवस्था रहेको छ ।** सार्वजनिक खरीद नियमावली २०६४ को नियम ९७ मा एक करोड रुपैया सम्म लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य सोही स्थानमा बसोबास गर्ने वासिन्दा निर्माण कार्यको उपभोग गर्ने समुदाय मात्र रहेको उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट गराउन सकिने तथा यसै नियमको उपनियम ३(घ) मा सम्पन्न निर्माण कार्यको मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन उपभोक्ता समिति मार्फत गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । नगरपालिकाले विभिन्न वडा कार्यालय तथा विद्यालयका भवनहरू लागत अनुमान तयार गरी उपभोक्ता समितिमार्फत गराएको छ । यस्ता कार्यहरू कुनै सिमित उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले मात्र उपभोग गर्ने सेवा नभएको तथा यसको मर्मत सम्भार र सञ्चालन समेत उपभोक्ता समितिले नगर्ने तथा जटिल प्रकृतिको कार्य समेत भएकोले यस्ता

कार्यहरू सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४ बमोजिमको प्रतिस्पर्धात्मक प्रकृया अवलम्बन गरी व्यवसायि र अनुभवी निर्माण व्यवसायि मार्फत गराउनु उपयुक्त देखिन्छ ।

८८ **हेभी इक्वीमेन्टको प्रयोग** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरू बाट निर्माण कार्य गर्ने गरी तयार पारिएका सडक योजनाको लागत अनुमानमा डोजर प्रयोग गर्ने गरी लागत अनुमान स्वीकृत गरेकोले सो कार्य उपभोक्ता बाट सोझै खरिद गर्ने तथा सवकन्याक्टमा लगाउन प्रतसोहान गरेको देखियो । साथै उपभोक्ता समितिले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन । पालिकाले हेभी इक्विमेन्ट प्रयोग गरी सम्पन्न गर्नुपर्ने कार्य सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम खुल्ला बोलपत्र तथा सिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट अनुभवी निर्माण व्यवसायिबाट सम्पन्न गर्नुपर्दछ ।

८९ **भाडा दर-** जिल्ला भित्र प्रयोग हुने डोजर एक्साभेटरको भाडा जिल्ला दररेटमा उल्लेख भएकोमा सोही अनुसार र नभएमा स्थानीय तहले जिल्ला भर समान दररेट कायम गरी सो अनुसार कार्य हुनुपर्दछ । आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा उपभोक्ताले डोजर एक्साभेटर संग सम्झौता नगरी कार्यालयबाट भुक्तानी लिने रकमको एकमुष्ट मेसिन प्रयोगको भाडामा लिई कार्य गराएको देखियो । नगरपालिकाले डोजर एक्साभेटर भाडामा एकरूपता ल्याउन आवश्यक निर्णय गरी उपभोक्ताले एकमुष्ट बिल पेश गर्ने परीपाटीमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

९० **खर्च पुष्ट्याइको प्रमाण** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा सो खर्चसंग सम्बन्धित बिल भरपाई प्राप्त भए नभएको भुक्तानी दिन रित पुगे नपुगेको जाँच गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले वडा नं. ५ का वडा सचिव संजय राईलाई धनकुटाबाट नगरपालिकाका स्थानमा पोल ढुवानी गरेको पत्रका आधारमा भौ. नं. २२४।२०८०।३।२२ बाट रु.५००००।०० मध्ये कर कट्टा गरी रु. ४५,०००।०० भुक्तानी दिएको पाइयो । उक्त पोल खरिद गरेको पुष्टी हुने बिक्रेताबाट जारी बिजक, भण्डार दाखिला गरेको एवं निकासी र जडान गरेको प्रमाणका साथै भाडा वापतको रकम सम्बन्धितलाई भुक्तानी गरेको प्रमाण संलग्न गरेको पाइएन । अतः भुक्तानी लिएको मितिमा उक्त रकम सम्बन्धितको बैंक खतामा दाखिला गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने

प्रमाण पेश नगरेको	४५,०००
-------------------	--------

९१ **उपभोक्ता समितिलाई व्यवस्थापन खर्च** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ताबाट खरिद सबन्धमा उल्लेख भएकोमा सो मा व्यवस्थापन खर्च दिईने व्यवस्था रहेको पाइएन ।

उपभोक्ताबाट नै निर्माण कार्य गराउँदा उपभोक्ताको जनसहभागिता अंश पनि रहने, आयोजनमा अपनत्व सिर्जना हुने र राज्यको न्यून श्रोत परिचालनबाट पनि बढी उपलब्धी हासिल हुने भएकोले यस्तो खर्च लेख्न मिल्ने देखिदैन। उपभोक्ता समितिले यस्तो रकमबाट ईन्धन, खाना, स्टेशनरी लगायतका शीर्षकमा खर्च गरेको पाइयो। पालिकाले उपभोक्ता समितबाट गराएका काममा व्यवस्थापन खर्च समेत भुक्तानी गरेको पाइयो। अतः उक्त व्यवस्थापन खर्च भुक्तानी गर्न मिल्ने आधार पेश हुनुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	२४,७५०
-------------------	--------

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ९१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

९२ उपभोक्ता समितिको कामको योगदान अनुपात मिलान - उपभोक्ता समितबाट गरिएका देहायका काममा पालिकाको योगदान गणना गर्न मेशिन प्रयोगको भाडादर र उपभोक्ता समितिको कामको गणना एवं नापजाँच गर्न मानिसको ज्यालादर प्रयोग गरि उपभोक्ता समितिको योगदान अनुपात मिलाएको पाइयो। यसरी एउटै स्थानमा गरेको काममा पालिका र उपभोक्ता समितिको योगदान गणना एवं मुल्यांकन गर्न फरक फरक दर कायम गर्दा उपभोक्ता समितिले कम काम गर्दा पनि बढी योगदान हुन गइ अनुपात मिल्न जाने देखिन्छ। निर्माण कार्यमा डोजर परिचालन गरिसके पछि पुनः ज्यामी परिचालन गर्नु उपयुक्त देखिदैन। यसरी एउटै आयोजनामा डोजर र मानिस प्रयोग गरि गरिएको काम भए नभएको सम्बन्धमा यकिन गर्नुपर्दछ । यसका केहि उदाहरणहरु अनुसूचीमा रहेका छन् ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ९२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

९३ उपभोक्ता समितिबाट भएका कामको नापजाँच - उपभोक्ता समितिहरुबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरुमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बराबर परिमाण र रकम उल्लेख भएको देखिन्छ। लागत अनुमान बराबर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक काम कति भएको हो भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन। प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिड नर्म्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाईएन । यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए/नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधिकले इन्जिनियरिड नर्म्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक कार्यसम्पादनमा आधारित बनाउनुपर्दछ। यसका केही उदाहरणहरु देहाय बमोजिम छन्।

आयोजनाको नाम	लागत अनुमान	नापजाँच अनुसारको काम
मुगाखोला आलेटोल सडक उपभोक्ता समिति	५५८८४३।००	५५८८४३।००
अधिकारीटो साठीमुरे सडक	३३५०९९।००	३३५०९९।००
रामभडेनी जम्दारगाउ सडक उ स	३४५६८४।००	३४५६८४।००

९४ शीर्षक फरक पारि खर्च - आर्थिक कार्यविधी तथा वित्तीय उत्तदायीत्व नियमावली २०७७ मा जुन शीर्षकमा रकम विनियोजन भएको हो सोही शीर्षकमा खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले देहायका खर्चहरु शीर्षक

फरक पारि खर्च गरेको पाइयो। यसरी नियमावलीको व्यवस्था बिपरित गरेको खर्च नियमसम्मत नभएको रु. १५३०४२।००

भौ नं./मिति	खर्च भएको शीर्षक	खर्च हुनुपर्ने शीर्षक	रकम रु
२५८।२०८०।३।२४	पुँजीगत, जलदेवी सिमसार क्षेत्र विकास	मेसिनरी औजार	१०३०४२।००
२०७।२०८०।३।२९	वडा नं. मा स्पिड ब्रेकर निर्माण	मजुवा देवीथान मर्मत	५००००।००
अनियमित भएको			१,५३,०४२

९५ **मुहान संरक्षण** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा सो खर्चसंग सम्बन्धित बिल भरपाई लागायत खर्च पुष्ट्याइ हुने प्रमाण संलग्न गरी भुक्तानी दिन रित पुगे नपुगेको जाँच गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले वडा नं. ९ अन्तर्गतका सम्पूर्ण खानेपानी मुहान मर्मत गरेको कामको नापि बिलका आधारमा भौ नं. १५४।२०८०।३।१७ बाट समितलाई रु. २९१११७।०० भुक्तानी दिएको पाइयो। नापि कित्तावमा कुन कुन स्थानमा मर्मत गरेको खुलाएको छैन। लेखापरीक्षणका क्रममा वडा नं. ९ अन्तर्गत हाल भएको मुहान संख्या २ सो कुन कुन स्थानमा मर्मत गरिएको हो सोको लगत एवं अभिलेख माग गर्दा पेश हुन आएन। अतः उक्त वडा भएका मुहानको प्रमाणित अभिलेख, वडाको सिफारिस, सम्बन्धित खानेपानी उपभोक्ता समितिको माइन्ड्युट पेश हुनुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने रु. २९१११७।००

प्रमाण पेश नगरेको	२,९१,११७
-------------------	----------

९६ **वडा भरिकाका सडक सरसफाइमा भाडाका डोजर प्रयोग** - देहायका वडा कार्यालयहरुले बाटो सरसफाई वापत निम्नानुसारका निर्माण व्यावसायीलाई रकम भुक्तानी गरेको पाइयो। पालिकै स्वामित्वमा १ ट्रेक्टर र १ डोजर रहेको अवस्थामा के कति कारणले बाह्य डोजर भाडामा लिनु परेको हो सोको प्राविधिक पुष्ट्याई पेश हुनुपर्ने अन्यथा सम्बन्धित व्यक्तिबाट असुल गरी संचितकोषमा दाखिला हुनुपर्ने रु..

भौ. नं./मिति	कामको विवरण	फर्मको नाम	मेसिन चलेको घण्टा	प्रतिघण्टा दर रु.	भुक्तानी रकम रु.
१२।२०७९।१०।६	वडा भरिकाका सडक सरसफाइ	रिम खेमसोङ्ग एण्ड गौरुङ्ग कन्ट्रक्सन	८९८३।३४	२०।६९	२०९९९३।०
१५।२०७९।१०।१८	वडा भरिकाका सडकमा ग्रभेल	श्री पाथिभरा कन्ट्रक्सन	४४५।२० घ मी	२०५०८९	२०५०८९।००

प्रमाण पेश नगरेको	४,१५,०७४
-------------------	----------

९७ **सडकमा बिजुली बिस्तार वापतको भुक्तानी** - पालिकाले देहायका स्थानमा बिद्युत बिस्तार गरे वापत भुक्तानी दिएकोमा बिद्युत प्राधिकरणलाई अनुरोध नगरेको गत वर्षको भुक्तानी यस वर्ष गरेको जडन गरेको प्राविधिक

पुष्ट्याइ हुने प्रमाण नरहेको, लागत अनुमानको आधार र स्पेशिफिकेसन नरहेको र खरिद गरेका बिद्युतीय उपकरण एवं सामग्रीहरु उपभोक्ता समितिले आमदानी बाँधेको पाइएन। बिद्युत जडान जस्तो जटिल कार्यगर्न नेपाल बिद्युत प्राधिकरणसँग समन्वय एवं पत्राचार गरेको, मीटर जडान गरेको, बिद्युत सामग्रीहरु कुन कुन स्थानमा जडान गरिए सोको पुष्ट्याइ हुने प्राधिकरणबाट प्रमाणित भएको प्राविधिक प्रतिवेदन समेत पेश गरेको पाइएन। यस्ता जटिल कार्य देहायका निर्माण व्यावसायी एवं उपभोक्ता समितिलाईबाट गराए जनाइ भुक्तानी दिएको पाइएकोले सोको जडन प्रमाणित हुने प्राविधिक प्रतिवेदन, प्राधिकरणले मीटर जोडेको प्रमाण हुनुपर्ने रु.

भौ नं	कामको विवरण	भुक्तानी पाउनेको नाम	रकम रु
१७।२०७९।१०।२६	सडकमा बिजुली बिस्तार बापतको भुक्तानी	छिन्ताङ्ग देवी सप्लायर्स	१५००००
२२।२०७९।११।१४	राम्चे सडक बत्ती बिस्तार	राम्चे सडक बत्ती बिस्तार उपभोक्ता समिति	१७३२५४
५।२०७९।८।१४			२५००००

प्रमाण पेश नगरेको	५,७३,२५४
-------------------	----------

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ९७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

९८ जडानको प्रमाण - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११५ मा कामको पुष्ट्याइ हुने जडान भएको एवं परीक्षण प्रमाण पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले देहायका उपभोक्ता समितिलाइ तपशिलका मालसामान एवं उपकरण बितरण गरेकोमा उक्त सामग्री सम्बन्धित उपभोक्ता समितिको जिन्सीमा दाखिला भएको र जडान गरी नापजाँच गरेको प्राविधिक प्रतिवेदन पेश भएको पाइएन। अतः उक्त कार्यको अनुगमन गरी सम्बन्धित समितिको जिन्सी खातामा आमदानी बाँधि जडान भएको पुष्ट्याइ हुने प्राविधिक प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने रु.

भौ नं./मिति	संस्थाको नाम	विवरण	परिमाण	रकम रु.
२३४।२०८०।३।२३	नगरपालिकाले खरिद गरेको	HP मोटर	२	२२३५०।०
		जिआइ सेट	३	
२३०।२०८०।३।२२	लालिगुराँस महिला समुह	पेपर प्लेट मेसिन	१	१९९०००।०
		पेपर प्लेट मेसिन	१	
२१३।२०८०।३।२१	सिमालीवास खानेपानी उ स	पानी तान्ने पम्प	३	१३८७६८।०
१४७।२०८०।३।१६	९ नं. वडा कार्यालय	सोलार सेट	१	९९९९३।७०
२४०।२०८०।३।२३	नगरपालिकाले खरिद गरेको	CGI सिट खरिद	१४६ थान	१६७६७२

प्रमाण पेश नगरेको	६,२७,७८३
-------------------	----------

९९ पाइप खरिद एवं बितरण र जडान - पालिकाले यस वर्ष पटक पटक पाइप खरिद गरि बितरण गरेकोमा अधिकांश खरिद आषाढमा गरेको पाइयो। आर्थिक वर्षको अन्तमा र वर्षातको समयमा पाइप खरिद गरि विभिन्न उपभोक्तालाई बितरण गरेकोमा जडान भएको प्राविधिक प्रतिवेदन संलग्न गरेको पाइएन। यसबाट तोकिएको प्रयोजनमा पाइपको उपयोग भएको सम्बन्धमा सुनिश्चित हुने आधार छैन। वार्षिक खरिद योजना तयार गरि सोहि अनुसार खरिद एवं जडान गर्ने तर्फ पालिकाको ध्यान जानु पर्दछ। खरिद बितरण एवं जडान कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्दछ। आर्थिक वर्षको अन्तमा खरिद गरि व्यक्तिलाई बितरण गरेका केही उदाहरणहरु देहाय अनुसार छन।

भौ. नं. /मिति	आपूर्तिकर्ताको नाम	मालसामानको विरण	परिमाण	रकम रु.
२३५।२०८०।३।२३	तमु ट्रेडर्स पाखिवास	HDEP पाइप खरिद	५४४ मीटर	२५०५०५।००
२२६।२०८०।३।२२	तमु ट्रेडर्स पाखिवास	HDEP पाइप खरिद	२०४३ मीटर	२०५६९२।००
१०६।२०८०।३।६	तमु ट्रेडर्स पाखिवास	HDEP पाइप खरिद	९५० मीटर	१९००६३।००
१३७।२०८०।३।१४	तमु ट्रेडर्स पाखिवास	HDEP पाइप खरिद	२३२९ मीटर	११३३४९।००
८८।२०८०।३।३	रोशन ट्रेडिङ्ग	HDEP पाइप खरिद	४१४७ मीटर	२५०२८६।००
१०३।२०८०।३।५	रोशन ट्रेडिङ्ग	HDEP पाइप खरिद	५००० मीटर	२५००००।००
२२६।२०८०।३।५	तमु ट्रेडर्स	HDEP पाइप खरिद	२३१३ मीटर	२०५६९२।००
२३५।२०८०।३।२३	तमु ट्रेडर्स	HDEP पाइप खरिद	५६४ मीटर	२५०५०५।००
२४३।२०८०।३।२४	जुनु आइरन	HDEP पाइप खरिद	२२८५ मीटर	१५४८२६।००
२५९।२०८०।३।२४	जुनु आइरन	HDEP पाइप खरिद	९९०४ मीटर	४९९६५८।००

१०० निर्माण व्यावसायीलाई कन्टिन्जेन्सी भुक्तानी - : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा सो खर्चसंग सम्बन्धित बिल भरपाई प्राप्त भए नभएको भुक्तानी दिन रित पुगे नपुगेको जाँच गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ। भौ नं. १७।२०७९।१०।२६ बाट सडकमा बिजुली विस्तार वापतको रु.१५००००।०० भुक्तानी दिँदा रु.३८७६।०० कन्टिन्जेन्सी समेत भुक्तानी दिएको पाइएकोले कन्टिन्जेन्सी वापतको रकम सम्बन्धितबाट असुल हुनुपर्ने रु. ३८७६।००

असुल गर्नुपर्ने	३,८७६
-----------------	-------

१०१ साना सिँचाई आयोजनाका सामाग्री - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११४ (१) बमोजिमको परीक्षण गराई प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। साथै साना सिँचाई आयोजना अन्तर्गत साना सिँचाई जल उपभोक्ता समिति र पालिकाबिच भएको सम्झौता अनुसार निर्माण कार्य पूरा भएपछि सो कार्यमा प्रयोग भएका निर्माण सामाग्री र अन्य मेसिन औजार रुजु गरी मर्मत सम्भार समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। अनुसुची बमोजिमका सिँचाई उपभोक्ता समितिलाई सिँचाई कुलो निर्माणमा प्रयोगहुने निम्नानुसारका सामाग्री रोशन ट्रेडिङ्ग धनकुटाबाट खरिद गरि भौ नं २३।२०७९।११।८ बाट रु

९,३४,४११।०० भुक्तानी दिएको दिएको पाइयो। उक्त सामग्री भर्पाइ गरि देहायका व्यक्तिलाई बितरण गरेकोमा सम्बन्धीत समुहले आम्दानी बाधेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	९,३४,४११
-------------------	----------

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा १०१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१०२ शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्ति - स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरूको शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

सि.नं.	विद्यालयको नाम	शिक्षक दरबन्दी	पदपूर्ति	पदपूर्ति मध्ये करार	विद्यार्थी संख्या
१	३२	२०४	२०१	२७	३०१६

१०३ विद्यालयगत निकासा रजिष्टर - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले आय व्यय ठीक र विश्वसनीय रहेको तथा दोहोरो हुने गरी भुक्तानी भएको छैन भन्ने कुरामा ध्यान दिनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले तोकिएको ढाँचामा विभिन्न विद्यालयलाई निकासा दिएको रकमको स्पष्ट विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्नु पर्नेमा यथार्थ विवरण खुल्ने गरी विद्यालयगत निकासा अभिलेख राखेको छैन । जसबाट विद्यालयलाई वास्तविक रूपमा निकासा दिनु पर्ने र भुक्तानी दिएको रकम बारे यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिन हुने भएकाले विद्यालयगत निकासा रजिष्टर खाता अद्यावधिक गरी राख्नु पर्दछ ।

१०४ शैक्षिक तथ्यांक - नगरपालिकाले शिक्षा क्षेत्रको सशर्त अनुदानको रकम खर्च गर्दा शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्थानीय र प्रदेश तहमा सशर्त अनुदान एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका आ.ब.२०७९/०८० मा भएको व्यवस्था बमोजिम गर्नुपर्दछ । कार्यालयले कृयाकलाप नं १.१.४.१ प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान वापतको रकम सम्बन्धित विद्यालयमा निकासा गरी खर्च लेखेको छ । विद्यालयलाई तलब भत्ता लगायतका अनुदान उपलब्ध गराउँदा सम्बन्धित संस्थाले शैक्षिक तथ्यांक (EMIS), २०७८ भरी प्रमाणित भएको यकिन गरेर मात्र उपलब्ध गराउनु पर्ने व्यवस्था कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका आ.ब. २०७९/८० मा भएकोमा विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्यांक यथार्थपरक भए नभएको सम्बन्धमा नगरपालिकाले निरीक्षण गर्ने एवं प्रमाणित गर्ने गरेको नदेखिएकोले उक्त तथ्यांकको आधारमा नगरपालिकाले उपलब्ध गराएको अनुदान रकम सही हो भनी यकिन गर्न सकिएन ।

१०५ शैक्षिक प्रतिवेदन - अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३६ को उपदफा (१) मा प्रत्येक नगरपालिकाले नगर सभामा आफ्नो क्षेत्रभित्रका सार्वजनिक र निजी विद्यालय र त्यस्ता विद्यालयमा अध्ययन गर्ने बालबालिकाको संख्या, आधारभूत तहमा विद्यालयमा भर्ना भएका बालबालिकाको संख्या, विद्यालय भर्ना भई आधारभूत तहको शिक्षा पुरा गरेका बालबालिका संख्या, विद्यालय भर्ना भई त्यस

वर्ष आधारभूत तहको शिक्षा पुरा नगरी विद्यालय छाडेका विद्यार्थीको संख्या, आधारभूत/माध्यमिक शिक्षाको लागि विनियोजित रकम र त्यसको श्रोत सहितको प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । उपदफा (२) मा उपरोक्त अनुसारको प्रतिवेदन जानकारीका लागि शिक्षा सम्बन्धी विषय हेर्ने संघीय र प्रादेशिक मन्त्रालयमा समेत पठाउन पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम प्रतिवेदन पेश गरेको देखिएन ।

१०६ **विद्यालय एकिकरण** -स्थानीय तहहरूले विद्यार्थी संख्या र भूगोललाई आधार मानेर प्रति विद्यार्थी लागत धेरै पर्ने विद्यालयहरूलाई एकिकरण गर्ने तथा गाम्ने गर्नुपर्दछ । पालिकामा कुल विद्यालयहरू रहेकोमा केहि विद्यालयहरूमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात बराबर रहेको तथा १:५ सम्म रहेको अवस्थामा पनि पालिकाले विद्यालय गाम्ने गरी कुनै कार्य गरेको देखिएन । यसरी प्रति विद्यार्थी लागत धेरै भएका विद्यालयहरूलाई एकिकरण गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

१०७ **स्यानिटरी प्याड**

१०७. **स्यानिटरी प्याड दाखिला -**

१ **..... प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१२-८ को निर्णयानुसार प्रमाण पेश भई ४९९,८९९ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको**

१०७. **प्याडको गुणस्तर** -पालिकाले १६९४० थान स्यानिटरी प्याड खरिदको लागि सार्वजनिक खरिद ऐन तथा २ नियमावली बमोजिम मु.अ.कर बाहेक रु.९०८८३१।०० को लागत अनुमान तयार गरी बोलपत्र प्रकाशन गरेकोमा रु.४४२३८८।१० अर्थात ५१।३२ प्रतिशत घटीमा कबोल गर्ने एन्गल टस हाइजिन कम्पनि लिसँग सम्झौता गरी आपूर्ति गरेको छ । पालिकाको स्थानीय दररेट तथा प्रचलित बजार मूल्यको आधारमा तयार भएको लागत अनुमान भन्दा आधा रकममा सोही गुणस्तरको प्याड आपूर्ति गर्न कबोल गरी आपूर्ति भई वितरण भएको भनि भुक्तानी फरफारक गरेको पाइयो । यसरी लागत अनुमान भन्दा न्यून लागतमा सोही गुणस्तरको कार्य भएको सम्बन्धमा लागत अनुमानमानै अधिक मूल्याङ्कन भएको हो वा गुणस्तरमा सम्झौता गरी भुक्तानी फरफारक भएको हो सो सम्बन्धमा पालिकाको ध्यानाकर्षण हुनुपर्ने देखिन्छ । साथै निर्धारित गुणस्तरको स्यानिटरी आपूर्ति भए नभएको यकिन गर्न प्रणाली सुदृढ गरी न्यून मुल्यमानै गुणस्तरीय कार्य हुने भएमा यस्ता किसिमको खरिद कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा लिइने आधारलाई समेत सम्बन्धित निकायले पुनरावलोकन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

१०७. कागजातको सिलसिलेवारिता - स्यनिटरी प्याड खरिद गर्नको लागि प्रकाशन भएका बोलपत्रको सिलसेवारता ३ परीक्षण गर्दा देहाय बमोजिम रहेको पाइयो । यसरी कारोवारको सिलसिलेवारता हेर्दा मिसम्याच देखिएको साथै सम्झौता र कार्यदेशको मिति भन्दा अगाडी नै सामग्री प्राप्त भएकोले सोको सम्बन्धमा पालिकाले यकिन गर्नुपर्दछ ।

- सम्झौता गर्न आउने व्यहोराको पत्राचार २०७९।९।२० गते
- फर्मका प्रोप्राइटरले प्रतिनिधिलाई अख्तियारनामा दिएको २०७९।९।२४ गते
- सम्झौता गरिपाउँ भन्ने व्यहोराको पत्र २०७९।९।२२ कार्यालयमा दर्ता २०७९।९।२५
- सम्झौता तथा कार्यदेश २०७९।९।२५, पत्रमा हस्ताक्षर २०७९।९।२८ तर निवेदनमा मिति २०७९।९।२६ मा
- स्यनीटरी प्याडको स्थानीय ल्याव परीक्षण २०७९।९।२०
- उत्पादकको विजकको मिति २०७९।९।२४
- भुक्तानीको निवेदन २०७९।९।२८ मा तोक आदेश २०७९।९।२६ मा र दर्ता २०७९।९।२८ मा विड फुकुवामा समेत सोहि व्यहोरा
- भुक्तानी २०७९।९।२८ गते

१०८ नमूना विद्यालय भवन निर्माण

१०८. सम्झौता र कार्यसम्पन्न - शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका १ २०७९।८० को बुदाँ नं २.८.८ को उप क्रियाकलाप नं ८.२ परिच्छेद क देखी झ सम्म रहेका व्यवस्था बमोजिम नमूना विद्यालयको लागि प्राप्त हुने भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा स्थानीय तहले लागत अनुमान तयार गरी विद्यालयसँग भाद्र मसान्त सम्ममा सम्झौता गरी विद्यालयले आर्थिक वर्षको जेठ मसान्त सम्ममा निर्माण कार्य सक्नुपर्ने साथै तोकिएको समयभित्र कार्य सम्पन्न नभएमा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई जिम्मेवार बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । जालपा माध्यमिक विद्यालयले पहिलो चरणमा स्टक्चरक निर्माणको लागिमात्र कुल लागत अनुमान रु.११७१३८९६।४८ तयार गरी २०७९ माघ ९ गते सुचना प्रकाशन भएकोमा घटी कबोल गर्ने एम.के.एम ग्रुपसँग २०८०।३।२५ मा कार्यसम्पन्न गर्ने गरी कुल रकम रु.८८९६७१३।५८ मा सम्झौता भएकोमा यस वर्षसम्म दोस्रो विल सम्म रु.५३६६४२८।०८ को कार्य भएको भनि विद्यालयबाट विल पेश भएको देखिन्छ । सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका बमोजिम ठेक्का व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । साथै विद्यालयले एउटै भवनमा स्टक्चरको लागि मात्र ठेक्का खोलेको र फिनिसिङको लागि छुट्टै लागत अनुमान तयार गरी ठेक्का लगाउनुपर्ने हुदाँ भवनको गुणस्तरियता, दिगोपना कायम हुने नहुने एवं निर्माण कार्यका आइटमहरूमा दोहोरोपना हुने नहुने सम्बन्धमा विश्वस्त हुनुपर्दछ । विद्यालयले गुणस्तरिय तवरले दोहोरोपना नहुनेगरी निर्माण कार्य गर्नुपर्दछ ।

१०८. कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने - शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २ २०७८।७९ को क्रियाकलापन नं ११.१.२.४४५ को बुदाँ नं ८.२ अनुसार स्थानीय तहले नमूना विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यका लागि भाद्र मसान्त भित्र विद्यालय सँग सम्झौता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यसैगरी सम्झौता बमोजिम पहिलो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ५० प्रतिशत स्टक्चरल पार्टको कार्य सम्पन्न भए पश्चात कुल अनुदान रकमको ३० प्रतिशत र कार्य सम्पन्न गरे पश्चात नापी किताव भरी

कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन समेत तयार गरी अन्तिम किस्ताको रूपमा २० प्रतिशतले हुने रकम निकासी दिनुपर्ने देखिन्छ। जलपादेवी माध्यमिक विद्यालय भवन निर्माणको कार्यको लागि यस वर्ष रु.१०००००००/- बजेट प्राप्त भएकोमा विद्यालयले एम.के.एम. ग्रुपसँग रु.८८९६७९३।५८ मा सम्झौता गरेकोमा यस वर्षसम्म दोस्रो विल सम्म रु.५३६६४२८।०० भुक्तानी गरी रु.३५३०२८५।५८/- बाँकी रहेको देखिन्छ। निर्माण कार्यको म्याद असार मसान्त सम्म भएतापनि आर्थिक अन्त्यमा विद्यालय निर्माण कार्यमा खर्च नभई बाँकी भएको रु.३५३०२८५।५८ मध्ये भौचर नं ८१।२०८०।३।२३ बाट रु.३२९८००० कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश गरे पश्चात रकम फुकुवा हुने गरी विद्यालयको बैंक खातामा उक्त रकम रोक्का राखे गरी निकासी दिएको छ। पालिकाले उक्त निकासी रकमको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा भएको व्यवस्था बमोजिम नापी किताव, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन लगायतका प्रमाण कागजात पेश गर्नु पर्ने देखिएको रु.

प्रमाण नगरेको	पेश	३२,९८,०००
---------------	-----	-----------

१०८. **फरक कार्यमा खर्च** - शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्र, कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७८।७९ को क्रियाकलापन नं ११.१.२.४४५ को बुदा नं ८.२३ अनुसार तोकिएको शिर्षकमा प्राप्त रकम तोकिएको शिर्षकमा खर्च गर्नुपर्ने र सो कार्यको समाप्त भई बढी भएमा गुरुयोजनाले तोकेको अन्य कार्यमा खर्च गर्न सकिने व्यवस्था छ। विद्यालयले भवन निर्माणको लागि एम.के.एम. ग्रुपसँग रु.८८९६७९३।५८ मा सम्झौता गरेकोमा बाँकी कार्य पूरा नभइसकेको साथै भवनको स्टक्चर पार्टमा मात्र ठेक्का लागेकोमा फिनिशिंगको कार्य बाँकी नै रहेको अवस्थामा यस शिर्षकमा निकासी भएको रकम मध्ये रु.७६५२७०।७३ निकासी लिई रिटेनिङ्ग वाल लगाउनमा खर्च गरेको पाइयो। यसरी तोकिएको कार्यमा विनियोजित बजेट सो कार्य समाप्त नहुँदै अन्यत्र प्रयोग गरेको निमयसङ्गत नदेखिएको रु

अनियमित भएको	७,६५,२७९
--------------	----------

१०८. **धरौटी, मु.अ.कर तथा अग्रीम आयकर कट्टी** - सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम मा १२३ मा निर्माण कार्यको विल विजक भुक्तानी गर्दा अग्रीम आयकर धरौटी तथा मु.अ.कर कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी गर्नुपर्नेमा २०८० असार मसान्त सम्म निर्माण व्यवसायि एम.के.एम. ग्रुपलाई रु.५३६६४२८।०० भुक्तानी भएको भनि निकासीको लागि पेश गरेको भएतापनि सोमा नियमानुसार गर्नुपर्ने कट्टी गरे नगरेको प्रमाण संलग्न गरेको छैन। नियमानुसारको कट्टी गर्नुपर्ने (रु.२३७४५२।५७ धरौटी, रु.७९२३६ आयकर तथा रु.९८५२९३ मु.अ.कर)

प्रमाण पेश नगरेको	४,९३,९०२
-------------------	----------

१०८. **कार्यसम्पादन जमानत -**

५ प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१२-८ को निर्णयानुसार प्रमाण पेश भई ९७६,६८४ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

१०९ नमूना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वयन अनुदान - शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७९।८० को बुदा नं २.८.९ को उप क्रियाकलाप नं ९.१२

बमोजिम विद्यालयहरूले प्राप्त गर्ने शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वयन अनुदान वापतको रकमबाट नमूना विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ बमोजिमका शैक्षिक पूर्वाधार, छात्रावास व्यवस्थापन र शैक्षिक सुशासनका क्षेत्रका सर्त पूरा गर्न भौतिक पूर्वाधार विकासको लागि खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस कार्यको लागि जालपादेवी माध्यमिक विद्यालयलाई रु.४९७७६३७।०० भौचर नं ३२०।३।२३ बाट निकास दिएकोमा पेश गरेका कागजात परीक्षण गर्दा उल्लेखित निर्देशिकाको शिर्षकमा पर्ने भन्दा अन्य शिर्षकमा खर्च गरेको, सो क्षेत्रको विकास गर्न भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा खर्च गर्नुपर्नेमा चालू प्रकृतिमा खर्च गरेकोले सो रकम तोकिएको कार्यभन्दा फरक कार्यमा खर्च भएको रकम नियमित गर्नुपर्ने

खर्च भएको सामग्रीको नाम	रकम	कैफियत
फर्निचर निर्माण	४९९६८६।००	भौतिक पूर्वाधार शिर्षकबाट खर्च गर्ने क्षेत्र भएको ।
वस खरिद	३९९२७५८।५८	निर्देशिकाको उल्लेखित ३ कार्य विवरणले नसमेटेको कार्यमा खर्च गरेको साथै भौतिक पूर्वाधारको क्षेत्रमा समेत भएको नदेखिएको ।
ल्यापटप खरिद	५०८५००	निर्देशिकाको उल्लेखित कार्यविवरणमा नपरेको ।
जम्मा	४९२०९४४।५८	

अनियमित भएको	४३,४९,५२०
--------------	-----------

११० राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम राम माध्यमिक विद्यालय

१०.१ नक्सापास र ल्याव परीक्षण- राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिको दफा १५ मा कार्यविधिमा उल्लेख भए बाहेकका कार्यहरू प्रचलित कानून बमोजिम हुने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले २ कोठे भवनको लागि राम माध्यमिक विद्यालयसँग सम्झौता गरी रु.२७८८९९६।४४ को लागत अनुमान स्वीकृत गरी सार्वजनिक खरिद नियमावली को नियम ९७ बमोजिम उपभोक्ता समित/विद्यालय समितिमार्फत कार्य गरेको छ । भवन निर्माणको लागि अनिवार्य नक्सापास तथा निर्माण स्थलको ल्याव परीक्षण गरेर मात्र गर्नुपर्नेमा पालिकाले नक्सापास नगरी तथा माटो परीक्षण समेत नगरी भवन निर्माणको लागि सम्झौता गरेको देखियो । साथै भवन निर्माण भएको जग्गाको स्वामित्व सम्बन्धित विद्यालयमा भए नभएको सम्बन्धमा समेत स्पष्ट गरेको छैन । भवन संहिताको पूर्ण पालना गरेर मात्र भवन निर्माण कार्य गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

११०. बढी भुक्तानी -

२ प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१२-८ को निर्णयानुसार असुल भई ९९,०६८ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

११०. ढुङ्गा, बालुवा र गिट्टीको खरिद - पालिकाले विद्यालय निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने ढुङ्गा तथा बालुवा र गिट्टी मोरड तथा लेउती खोलाबाट ढुवानी गर्ने गरी लागत अनुमान गरेकोमा विद्यालय निर्माण उपभोक्ता समितिले स्थानीय स्तरमै संकलन तथा खरिद गरी रकम भुक्तानी गरेको भरपाई संलग्न गरेको छ ।

स्थानीय स्तरमानै निर्माण सामाग्री उपलब्ध हुने भएमा अन्य स्थानको निर्माण सामाग्रीमा ढुवानी जोडी भुक्तानी गर्ने कार्यमाथि नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

- १११ **विद्यालय पुस्तकालय अनुदान** - शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७९।८० को बुदाँ नं २.८.९ को उपक्रियाकलाप नं ९.४ मा विद्यालयले पुस्तकालय स्थापना गर्दा सम्बन्धित पाठ्यपुस्तक खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले देहायका विद्यालयहरूलाई अनुदान दिएको छ । सम्बन्धित विद्यालयबाट पेश गरेका पुस्तक खरिदका विल परिक्षण गर्दा अधिकांश पुस्तकहरू माध्यमिक तहसम्म पठनपाठन भन्दा भिन्न प्रकृतिका एवं शिक्षक सेवा, लोकसेवा तथा अन्य सार्वजनिक संस्थानको परिक्षा पास सँग सम्बन्धित रहेको पाइयो । यसरी विद्यालयहरूले निर्देशिकाले तोकेका अन्तरसम्बन्धित पुस्तक मात्र खरिद गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

भौचर नं	विद्यालयको नाम	पुस्तक वापतको रकम	कैफियत
१८४।२।७	ढुङ्गेधारा आधारभूत विद्यालय	४७९,३७०	खरिद गरिएका पुस्तकहरू मध्ये केहि मात्र अन्तरसम्बन्धीत रहेको ।

- ११२ **पालिका करार कर्मचारीको तलब भत्ता भुक्तानी** -
 प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१२-८ को निर्णयानुसार प्रमाण पेश भई १२,०९,७८० सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

- ११३ **औषधि खरिद** - पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधि पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । आपूर्ति हुने औषधी वा अन्य सामानमा उत्पादन मिति, म्याद सकिने मिति, व्याच नं, उत्पादक कम्पनीको नाम र निःशुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ । आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तीमा १८ महिना बाँकी हुनुपर्ने तथा भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ । यसवर्ष पालिकाले आकस्मिक सेवाका औषधी खरिद शिर्षकबाट देहायका फर्मसँग रु को औषधि खरिद गरेको देखिन्छ । आपूर्ति हुने औषधी तथा औषधिजन्य सामाग्रीमा उल्लेखित सूचना पूर्ण रूपमा रहेको छैन भने औषधिको प्रयोग र मौज्दात समेत यकिन भएन । अतः पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ । साथै सोझै खरिद गरेका औषधीहरूमा थप गरी पुन सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट समेत ५१ प्रकारका औषधी खरिद गरेकोले सोझै खरिद र सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट खरिद गरिएका औषधीमा दोहोरोपना भए नभएको यकिन भएन । साथै यसरी खरिद गरिएका औषधी सम्बन्धीत स्वास्थ्य संस्थाले प्राप्त गरी वितरण गरेको अभिलेख व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।

फर्मको नाम	जम्मा रकम	कैफियत
ड्रग इन्टरनेशनल फार्मेशि	१३५६७०७	पालिकाले EGP मार्फत सिलबन्दी दरभाउपत्र आवह्यान गरेकोमा तोकिएका दरभाउपत्र नपरेको कारण जनाई दोस्रो पटक प्रकाशित गरेकोमा पनि पुन नपरी तेस्रो पटकमा हार्डकपि दरभाउपत्र विक्रि मार्फत औषधी खरिद गरेको ।

मनकामना मेडिको कन्सर्न	३९५६२९	एकैपटक ३६ प्रकारका औषधी सोझै खरिद पालिका बजेटबाट र यि सहित थप गरी कुल ५१ प्रकारका बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गरेकोले औषधीको आपूर्ति सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिदैन ।
रविन आर्युवेद	१४९८४०	आर्युवेद औषधी खरीद
जम्मा	१९०२१७६	

११४ फरक कार्यक्रमबाट खर्च - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३३ मा स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अन्तर्गतको कुनै कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न नसकिने भएमा वा स्वीकृत कार्यक्रम भित्रको अन्य कुनै क्रियाकलापमा खर्च गर्नु पर्ने अवस्था भएमा कारण सहित कार्यक्रम संशोधन गर्नको लागि तालुक केन्द्रीय निकायमा लेखी पठाउन पर्ने र त्यसरी लेखी पठाउँदा आवधिक योजना तथा कार्यक्रमको उद्देश्य, लक्ष्य र स्वीकृत बजेट अनुकूल हुने गरी पठाउनु पर्ने र लेखा उत्तरदायि अधिकृतले संघीय विनियोजन ऐनको अधिनमा रही आवश्यकता र औचित्य समेतको आधारमा कार्यक्रम संशोधन गरी बजेट सुचना प्रणालीमा अद्यावधिक गरी खर्च गर्नपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाको सुत्रमा स्वीकृत भई आएको संघिय ससर्त तर्फका कार्यक्रमहरूमा देहाय वमोजिमका खर्चहरू भुक्तानी गर्दा कार्यक्रम संशोधन वेगर फरक कार्यक्रमबाट खर्च भुक्तानी गरेको देखियो । नियमावली वमोजिम कार्यक्रम संशोधन गरेर मात्र बजेट खर्च लेख्नुपर्नेमा संशोधन वेगर खर्च लेखेकोले सो रकम नियमित गर्नुपर्ने रु

गो भौ नं र मिति	भुक्तानी दिएको शिर्षक	भुक्तानी दिनुपर्ने शिर्षक	रकम	कैफियत
२०७९।१०।०६	स्वास्थ्य संस्थाको सवारी इन्धन खर्च	इन्धन खर्च	१२१९५७	एम्बुलेन्सको इन्धन भुक्तानी दिएको साथै एम्बुलेन्स अस्पताल समितिबाट सञ्चालित भएकोले यो रकम सञ्चित कोष फिर्ता गर्नुपर्ने
१९९।११।०४	गरिवि निवारणका लाग लघु उद्यम	इन्धन	१४५००	
२७२।३।५	स्वास्थ्य संस्थाको प्रशासनिक खर्च	पालिका चालू	११८८०	पालिकाको निर्णयबाट स्थापित स्वास्थ्य संस्थाको खर्च संघिय स्रोतबाट भएकोले फिर्ता गर्नुपर्ने ।
३२२।३।२४	स्वास्थ्य संस्थाको प्रशासनिक खर्च	पालिका मर्मत खर्च	२९०५०	मर्मत खर्च भुक्तानी भएको ।
		जम्मा	१७७३८७	

अनियमित भएको	१,७७,३८७
--------------	----------

११५ प्रमाण वेगर भुक्तानी - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ मा सरकारी कारोवारको भुक्तानी गर्दा विल भौचर तथा भरपाई संलग्न गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले

अनुसूची बमोजिम व्यक्तिहरलाई भुक्तानी गर्दा सोको पुष्टि हुने प्रमाण नभएकोले सोको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु

..... प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१०-२७ को निर्णयानुसार प्रमाण पेश भई ४,४०० सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

प्रमाण पेश नगरेको	३,२९,९५०
-------------------	----------

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ११५ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

११६ स्वास्थ्य संस्थाले प्राप्त गरेको ईकाई मूल्यको रकम खर्च - नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालय सशर्त कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका २०७९।८० को वुदा नं १२ बमोजिम आमा तथा नवजात शिशु कार्यक्रम २०७८ बमोजिम स्वास्थ्य संस्थाले प्राप्त गर्ने ईकाई मूल्यबाट रु.३०० कर्मचारीहरूको उत्प्रेरणमा खर्च गरी बाकी रकम आवश्यक औषधी र उपकरण खरीद गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाबाट देहायका स्वास्थ्य केन्द्रहरूलाई सो वापत देहाय बमोजिम रकम भुक्तानी दिएको तर ती स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई नियमित बजेटबाट व्यवस्था गरी यस सँग सम्बन्धित औषधि तथा उपकरण समेत पठाइरहेको अवस्थामा यसरी पठाएको रकम कहाँ खर्च भएको को छ । सम्बन्धित संस्थाले यसबाट खरीद गरेको औषधीको विल विजक तथा स्टोर दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने एवं कर्मचारीको उत्प्रेरणमा कर दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा सो रकम असुल गर्नुपर्ने

भौचर नं	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	जम्मा भुक्तानी रकम
५०।२०७९।८।११	प्राखिवास अस्पताल वापत वेनी राई	१३०००
३१०।३।२३	प्राखिवास अस्पताल	७९५००

प्रमाण पेश नगरेको	९२,५००
-------------------	--------

११७ लागत अनुमान तथा प्राविधिक स्पेसिफिकेशन - सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ४ मा कुनै पनि सार्वजनिक कार्यको विवरण तयार पारी दफा ५ बमोजिमको लागत अनुमान तयार पार्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९ बमोजिम लागत अनुमान तयार गरी नियम १४ बमोजिम स्वीकृत गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले मेसिनरी तथा अधिकांश पूजिगत सामग्री लागत अनुमान तयार नगरी खुला कोटेशसनबाट खरिद गरेको पाइयो । यसरी लागत अनुमान तथा प्राविधिक स्पेसिफिकेशन तयार नगरी खरिद गर्दा आवश्यक र गुणस्तरीय सामग्री सारभुत मूल्यमा प्राप्त भए नभएको यकिन हुन सकिएन । तसर्थ ऐन तथा नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम लागत अनुमान र प्राविधिक स्पेसिफिकेशन तयार पारेर मात्र खरिद गर्नुपर्दछ ।

भौचर नं/मिति	विक्रेताको नाम	सामग्रीको नाम	जम्मा मूल्य
८४।८०।३।२४	युनाइटेड रिसोर्स कम्पनि एण्ड कन्सल्टेन्सी	सोलार प्यानल तथा व्याट्री	७९५६९७।००

११८ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको प्रभावकारिता** - स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरूको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २(१) बमोजिम गाउँपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर, सुचीमा समावेश भएकाहरूलाई प्राथमिकिकरण गरी प्राथमिकता क्रम अनुसार, कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा छ । कामका लागि रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निर्देशिकामा उल्लेखित व्यवस्थाहरूको पालना नगरी योजनाको छुनौट अगावै औजार खरिद भएको, खरिद भएको औजारहरूको जिन्सी दाखिला नभएको अवस्था छ । साथै श्रमिकको संख्या पनि अत्याधिक रहेकोले कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूप लक्ष्य हाँसिल गर्ने गरी कार्यान्वयन भएको पाईएन । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरूमा सडक, गोरेटो वाटो, खेलकुद मैदान तथा प्रतिकक्षालय निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष करिब ४४ जनालाई रोजगारी उपलब्ध गराई रु. २३१७२३२ हजार खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई १०० दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेको छ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृजना भएको देखिँदैन ।

११९ **सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम** - सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०७५ को दफा ६ बमोजिम पहिलो किस्ता वापतको रकम लिएका लाभग्राहीले ३ महिनाभित्र कार्यसम्पन्न गरी दोस्रो किस्ता रकम नलिएमा पहिलो किस्ता वापत लिएको अनुदान रकम सम्बन्धित स्थानीय तहले असुल गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकामा यस आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्ममा २५३ जना लाभग्राहीले पहिलो किस्ता वापतको रकम रु.३००००।०० का दरले जम्मा रु.७५९०००० अनुदान स्वरूप लगेकोमा २०८० असार मसान्त सम्ममा २१४ जना लाभग्राहीले मात्र फरफारख गरी दोस्रो किस्ता भुक्तानी लिएका छन् । बाकी ३९ जना लाभग्राहीले ३ महिना व्यतित भइसकदा समेत दोस्रो किस्ता निकासो हुने गरी कार्यसम्पन्न प्रगति पेश गरेको नदेखिएकोले स्थानीय तहले ती लाभग्राही पहिचान गरी कार्य फरफारख गर्नुपर्ने अन्यथा सम्बन्धितवाट असुल गर्नुपर्ने

प्रमाण नगरेको	पेश	११,७०,०००
---------------	-----	-----------

१२० **विभिन्न तालिम कार्यक्रममा खर्च मापदण्डको प्रयोग** - स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि स्थानीय तहहरूमा पठाइएको वजेट बाडफाँड खण्डमा अर्थ मन्त्रालयको खर्च मापदण्ड तथा निर्देशिका बमोजिम रकम खर्च गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको कार्यसञ्चालन निर्देशिका २०७७ को बुदाँ नं ७।१।१५ मा सबै प्रकारका तालिम तथा गोष्ठी कार्यक्रममा सहभागीहरूलाई जिल्लास्तरीय तालिम कार्यक्रम ४ कोष भन्दा बाहीरबाट दैनिक आवतजावत गर्न नसकिने आमन्त्रित गरिएको भएमा दैनिक खानावस्न वापत रु७००।०० प्रति व्यक्ति तथा यतायत सुविधा वापत दुई दिनसम्मको रु२०० तथा सो भन्दा बढी जति भएपनि रु५००।०० सम्म यातायत खर्च दिन सक्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै प्रति सहभागी खाजा खर्च वापत दैनिक रु२०० पाउने व्यवस्था छ । उल्लेखित

तालिम तथा गोष्ठी कार्यक्रम १ तथा २ दिनको सञ्चालन गरिएको र सहभागी सम्पूर्ण आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रका रहेकोले आवासको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिदैन भने २ कार्यदिनको तालिम भएकोले यातायात खर्च समेत जम्मा रु२०० पाउने देखिन्छ । त्यस्तै आफ्नो नगरपालिका भित्रका कर्मचारीहरूलाई मात्र समावेश गरिएको तालिम भएकोले दैनिक आवतजावत गर्न सक्ने देखिन्छ । साथै सोहि बुदामा प्रशिक्षक भत्ता वापत रु.७०० पाउने तर आफ्नै कर्मचारी भएमा कार्यपत्र वापतको एकमुष्ट जम्मा रु.८०० मात्र पाउने एवं सबै गोष्ठी, बैठकहरूमा जम्मा रु.२०० सम्म खाजा खर्च गर्न सकिने व्यवस्था छ । साथै अर्थ मन्त्रालयको मितिव्यिता सम्बन्धी निर्देशिकाको २०७७ दफा ६ मा कानून बमोजिम गठित समितिको कार्यलयसमय बाहिर बसेको बैठकमा मात्र बैठक भत्ता पाइने र कार्यलयका कर्मचारीमात्र सहभागी बैठकमा कुनै किसिमको बैठक भत्ता नपाउने तथा विषय विज्ञलाईमात्र आमन्त्रित सदस्यको रूपमा सहभागी हुन सक्ने व्यवस्था छ । परीक्षण गरिएका भौचरहरूबाट भुक्तानी भएको रकमहरूमध्ये देहायको रकम आने कार्यलयका प्रशिक्षकले प्रशिक्षक भत्ता लिएको आफ्नै कर्मचारी कार्यक्रममा समेत भत्ता लिएको तथा सहभागी भत्ता वापत नपाउने भत्ता वितरण गरेको देखिएको देहाय बमोजिमको रकम असुल गर्नुपर्ने

भौचर नं।मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	भत्ता रकम	कैफियत
२८७।३।१९	वसन्तराज निरौला	१८०००	आफ्नै कार्यलयका स्वाध्य कर्महरूको तालिम कार्यक्रममा यातायात खर्च वितरण साथै १ दिनको कार्यक्रममा २ दिन बराबरको दैनिक भ्रमण भत्ता दिनुपर्नेमा बढी भुक्तानी

..... प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०-१०-२७ र मिति २०८०।१२।०८ को निर्णयानुसार असुल भई ५०,०६५ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

असुल गर्नुपर्ने	१८,०००
-----------------	--------

१२१ सोलार प्यानल खरिद तथा वितरण

..... प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मिति २०८०।१२।०८ को निर्णयानुसार प्रमाण पेश भई ७९,५६९ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको

१२२ प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजनातर्फ

१२२.१ पकेट विकास कार्यक्रम - प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअल २०७७ को परिच्छेद ४ मा स्थानीय तहले सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने, तथा उक्त क्षेत्रका लक्षित समुह तथा वर्ग तथा समुहले अनुसुचि १० को ढाँचामा आवेदन पेश गर्ने तथा स्थानीय तहले प्राविधिक समिति गठन गरी उक्त आवेदन माथि मूल्याङ्कन गरी प्राथमिकरणको आधारमा पकेट क्षेत्र लक्षित समुह छनौट गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले पकेट क्षेत्रको सञ्चालन तथा निरन्तरताको कार्यक्रम सञ्चालन गरेको भएतापनि कुनै पनि सूचना एवं आवेदन तथा मूल्याङ्कन समेत नगरी पालिका भित्रका विभिन्न स्थानहरूमा पकेट सञ्चालनको लागि व्यवसायिक फर्मबाट विउ तथा सामाग्री खरिद गरेको तथा पूर्वाधार निर्माण निर्माण गरी गरी भुक्तानी दिएको साथै एउटा मात्र फर्मसाग सम्झौता गरी रकम भुक्तानी गरेको छ । साथै उक्त पकेट निर्देशिका बमोजिमका आधारहरू पुरा हुने नहुने सम्बन्धमा यकिन गरेको छैन । यसरी म्यानुअलले

स्पष्ट गरेको छनौट प्रकृया र विधि बमोजिम पकेट क्षेत्रको पहिचान र अनुदान वितरण गर्ने कार्यमा पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

१२२. **पकेट कार्यक्रमको लागत अनुमान** - प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअल २०७७ को बुदाँ नं ४.१.९.२(ग) मा स्थानीय तहहरूले स्वीकृत कार्यक्रमहरूको लागि अनुसुचि २ वाट उपयुक्त कार्यक्रमहरू छनौट गरी स्थानीय दररेटका आधारमा लागत अनुमान तयार गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्नेमा पालिकाले सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट तयार गरेको व्यवसाय कार्ययोजनाको आधारमानै कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी रकम भुक्तानी गरेको छ । जसबाट कुन कार्यको लागि केकति रकम आवश्यक पर्दछ र सोवापत केकति भुक्तानी भयो सोको लागत लाभ विश्लेषण गर्न सकिदैन । पालिकाले स्थानिय दररेटलाई आधारमा मानेर लागत अनुमान तयार पारेर मात्र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

१२२. **पकेट कार्यक्रमको अनुगमन** - प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअल २०७७ को परिच्छेद ४ मा पकेट विकास क्रियाकलाप अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरूको एकल वा संयुक्त रूपमा स्थानीय तहले अनुगमन गरी सोको प्रतिवेदन परियोजना कार्यान्वयन इकाइ वा प्रदेश कृषि/पशु कार्यालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले सञ्चालन गरेको पकेट कार्यक्रममा विउ विजन तथा पशुहरू कृषकलाई भरपाईको गरी वितरण गरेकोमा उक्त विउ विजनहरू कृषकले लगाए नलगाएको वा पशु नसुधारको कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको अवस्थामा सोको प्रगति लेखापरीक्षण अवधिसम्म पेश हुन आएन । यसबाट पकेट कार्यक्रम प्रभावकारी भए नभएको यकिन गर्न सकिएन । पालिकाले म्यानुअलको व्यवस्था बमोजिम निरन्तर पकेटको अनुगमन गरी प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पठाउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

१२२. **सामाग्री हस्तान्तरण** - पालिकाले पकेट कार्यक्रम अन्तर्गत देहायका कृषक समुहसँग सम्झौता गरी विभिन्न खोरहरूको निर्माण गरेकोमा ती खोरहरू सम्बन्धित कृषकको स्वामित्वमा गए नगएको साथै निर्माण सम्पन्न गरेपश्चात नियमानुसार हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा सो समेत गरेको पाइएन् । नियमानुसार हस्तान्तरण गर्नुपर्दछ ।

भौचर नं	कृषक समुह	खोर संख्या	कार्यालयले भुक्तानी दिएको रकम
२६३।३।१४	शिर्षक बहुआयमिक आर्गनिक कृषक समुह	३	२३२८९३
	सिंहदेवी कृषि तथा पशुपालन समुह	३	२२०५५९
जम्मा			४५३४५२

१२३ **फलफुल बेर्ना वितरण** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(५) अनुसार सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने बिल,भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्ने र नियम ३९(१०)मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकम खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न

वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिल,भरपाइ र कागजात संलग्न भए वा तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाच गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।

पालिकाले गो.भौ.नं।मिति ७१५।०८०।३।२१ ५०% अनुदानमा हिउदे तथा वर्षे फलफुल विरुवा वितरण शीर्षकबाट कार्की कृषि तथा पशुपालन एग्री फर्मसंग सुनकागती विरुवाका १२०० बेर्ना, खोकुजात सुन्तलाका ७०० विरुवा खरिद गरी रु.२८५००० खर्च लेखेको देखियो । साथै खुसी फलफुल नर्सरीका आप माल्दाहाका १००० बेर्ना, आप अम्रपालीका ४०० बेर्ना, आप माल्लिकाका १०० बेर्ना र लिची सिडलेसका ६०० बेर्ना खरिद गरी रु.१४९००० खर्च लेखेको देखियो । पालिकाले ९१ जना कृषकहरूलाई सो विरुवाहरू वितरण गरेको भरपाईबाट देखिएको छ । पालिकाले कृषकहरूको माग फारम, कृषकहरूको छनोट कसरी भयो र प्रति कृषकहरूलाई कति वितरण गर्ने , क-कसलाई वितरण गरिएको हो सो सम्बन्धमा सम्बन्धित पदाधिकारीहरूको निर्णय तथा अनुगमन प्रतिवेदन लगायतका कागजातहरू पेश नगरेकोले वितरण न्यायोचित भएको सम्बन्धमा आश्वस्ता हुन सकिएन । तसर्थ पालिकाले कृषि सामाग्रीहरू वितरण गर्दा कृषकहरूको माग संकलन, कृषकहरू छनोट भएको आधार तथा क-कसलाई वितरण गरिएको हो सो सम्बन्धमा सम्बन्धित पदाधिकारीहरूको निर्णय तथा अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेर मात्र खर्च लेखनुपर्दछ ।

१२४ **डिपिआर खर्चको वास्तविकता** - बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरु/योजना डीपीआर लगायतको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ। यस पालिकाले यो वर्ष देहाय बमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरेको छ। यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा कुनै आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन। साथै डिपिआर तयारीको टम्स अफ रेफरेन्समा उल्लेख भएका सबै विधी एवं प्रकृया पुरा गरेको प्रमाण समावेश नगरिएकोले तोकिएको विधी एवं प्रकृया पुरा गरि डिपिआर तयार गरेको यकीन गर्ने आधार छैन। डी.पी.आर.तयार गर्दा गाउँपालिकामै उपलब्ध प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा गाउँपालिकाको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ। साथै यसरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनाहरू कार्यान्वयनमा गएको समेत नदेखिएकोले खर्चको सार्थकता समेत देखिएन । विस्तृत विवरण अनुसुचीमा रहेको छ ।

- उक्त कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा तोकिए बमोजिम टिम लिडर र अन्यको हकमा कम्तिमा ३ वर्षको कार्यानुभव हुनुपर्ने उल्लेख गरेको भएतापनि परामर्शदाताले पेश गरेको टेक्निकल प्रोपोजलमा परामर्शदाताको अनुभव स्पष्ट खुलेको पाइएन। यसबाट तोकिएको जनशक्तिबाट पार्श्वचित्र तयार गरेको सम्बन्धमा यकीन गर्न सकिएन।
- प्राविधिक प्रस्तावको अध्ययनको विधी एवं पद्धति अन्तर्गत तयार गर्दा प्राथमिक र द्वितीय तथ्यांकको प्रयोग गरिने उल्लेख गरेको भएतापनि प्राथमिक तथ्यांक संकलन गर्न परामर्शदाताले स्थलगत अवलोकन गरेको, सरोकारवालाहरूसँग अन्तरकृया गरेको, साइटमा खटिएको अवधी प्रमाणित हुने अभिलेख लेखापरीक्षणका क्रममा माग गर्दा उक्त अभिलेख नराखिएको पालिकाले जनाएको छ। कार्य पुष्टयाइ हुने यस्ता प्रमाणको अभावमा तोकिएको विधी पद्धति प्रयोग गरि नगरावधीक बिकास योजना तयार गरेको यकीन हुने अवस्था छैन।

- प्रतिवेदनको चरण: प्राविधिक प्रस्तावको प्रतिवेदनका चरण अन्तर्गत कायदेशि भएको पहिलो महिना भित्र इन्सेप्सन प्रतिवेदन, तेश्रो महिना भित्र मस्यौदा प्रतिवेदन र चौथो महिनाको अन्तमा अन्तिम प्रतिवेदन पेश गर्ने प्रस्ताव गरेको पाइयो। पेश गरेको मस्यादा प्रतिवेदन उपर सरोकारवाला सम्बद्ध पक्ष, पालिकाका पदाधिकारी एवं कर्मचारी बिच छलफल भए नभएको र दिइएका सुझाव अन्तिम प्रतिवेदनमा समावेश गरे नगरेको यकीन हुने आधार छैन।
- परामर्शदाताले नगर आवधीक विकास योजना तयार गर्ने क्रममा बिज्ञ एवं अन्य टोली सदस्यहरु साइटमा परिचालन भएको, सरोकारवालासँग छलफल एवं अन्तरकृया गरेको, टम्स अफ रेफरेन्समा समावेश भएका विधि एवं पद्धतिको पालन गरी नगर आवधीक विकास योजना तयार गरेको अभिलेख पेश हुन आएन। इन्सेप्सन रिपोर्ट र ड्राफ्ट रिपोर्ट अलग अलग पेश गरि सो प्रतिवेदन उपर पालिकाका पदाधिकारी र अन्य सरोकारवालासँग छलफल गरेको माइन्ट र दिएका सुझावका साथै प्रतिवेदन तयार गर्दा अपनाउनुपर्ने विधि, पद्धति एवं प्रकृयागत कृयाकलापहरुको अभिलेख समेत पालिका राखेको पाइएन। तोकीएको शैक्षिक योग्यता एवं अनुभव भएका बिज्ञको संलग्नता खुल्ने प्रमाण एवं आधारको अभावमा तोकिएको जनशक्तिको संलग्नतामा अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरेको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सकिएन। आगामी दिनमा यस्ता कार्य गर्दा टम्स अफ रेफरेन्समा उल्लेखित विधि, पद्धति एवं प्रकृयाको पालना गर्ने गराउनेतर्फ सम्बद्ध पक्षको ध्यान जानु पर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा १२४ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१२५ **मुल्य अभिवृद्धी कर समायोजन - मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १४ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धिकरमा दर्ता भएका फर्मसँग तोकीएको ढाँचाको करवीजक लिई खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।** पालिकाले रितपूर्ककको कर वीजक बेगर देहायका फर्म/निर्माण व्यसायीलाई भुक्तानी दिएको पाइयो। अतः उक्त निर्माण व्यवसायिले रितपूर्ककको कर बिजक बेगर पालिकाबाट भुक्तानी लिएको मू.अ.कर सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनु पर्ने रु. २५४७०।००

गोभौन./मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	कर विजकको अवस्था	भुक्तानी रकम	मुअकर कर रकम
१६८।२०८०३।१८	लक्ष्मी निर्माण सेवा	जारी गरेको बिजक नं. १६ मा "कर बिजक" उल्लेख नभएको साधारण बिजक जारी भएको	२२१३३९	२५४७०।००
			प्रमाण पेश नगरेको	२५,४७०

१२६ **ब्राण्ड उल्लेख गरी लागत अनुमान तयार - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४ को उपदफा ३ मा सार्वजनिक निकायले मालसामान, निर्माण कार्य र सेवा खरिद गर्नुअघि त्यससम्बन्धी स्पेशिफिकिसन, योजना**

वा अन्य विवरणहरू तयार गर्नुपर्ने र स्पेशिफिकेसन तयार गर्दा मालसामान वा सेवाको विशेषताहरू स्पष्टरूपमा बुझिने गरी उल्लेख गर्ने अर्को कुनै उपाय नभएको अवस्थामा बाहेक कुनै खास ब्राण्ड, ट्रेडमार्क, नाम, पेटेण्ट, डिजाइन, प्रकार, उत्पत्ति वा उत्पादकको नाम उल्लेख गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले मिति २०७९।११।८ मा सामुदायिक विद्यालयमा कम्प्युटर तथा प्रिन्टर व्यवस्थापनमा रु.९९०००० बजेट विनियोजन भएकोले सो रकमबाट १० थान ब्राण्डेड डेस्कटप कम्प्युटर र १० थान ब्रोदर MFC २७०० प्रिन्टर र १थान क्यानन i२०१० प्रिन्टर खरिद गर्नुपर्ने भएकोले ३ वटा सुचीकृत फर्मबाट दरभाउपत्र लिई खरिद गर्ने टिप्पणी सदर गरेको देखियो । सोही निर्णयअनुसार च.नं. १५२०.१५२१ र १५२३/०७९।१२।८ मार्फत पवित्रम इन्फोसिस, मल्टि टेक सप्लायर्स, र टेक्नो क्रियटिभ आइटी सेन्टरसंग १० थान ब्रोदर MFC २७०० प्रिन्टर उल्लेख गरी दरभाउपत्र माग गरेको देखियो । पालिकाले गो.भौ.नं. मिति ५४६।०८०।२।२४ , सामुदायिक विद्यालयमा कम्प्युटर तथा प्रिन्टर व्यवस्थापन खर्च शीर्षकबाट मल्टि टेक सप्लायर्सबाट १० थान डेल कम्प्युटर र १० थान ब्रोदर MFC २७०० प्रिन्टर र १थान क्यानन i२०१० प्रिन्टर खरिद गरी रु.९८१४०५ भुक्तानी गरेको देखियो । पालिकाले रु.९८१४०५ कुल खर्च लेखेमध्ये १० थान ब्रोदर MFC २७०० प्रिन्टर खरिदमा रु.४४६३५० खर्च लेखेको देखियो । पालिकाले १० वटा प्रिन्टर खरिदको लागि लागत अनुमान तयार गर्दा ब्राण्ड समेत खुल्ने गरी स्पेशिफिकेसन तयार गरेका कारण प्रतिस्पर्धा सीमित हुन गएको देखिन्छ । तसर्थ पालिकाले मालसामानको विशेषताहरू उल्लेख गरी लागत अनुमान तयार गर्नुपर्दछ ।

१२७. **परामर्शसिवातर्फ** - परामर्शसँग सम्बन्धित थप व्यहोराहरू देहाय बमोजिम छन्।

१२७. **नगर पार्श्वचित्र** - नगर पार्श्वचित्र तयार गर्नेका लागि निष्ठ इन्जिनियरिङ्ग कनसल्टेन्ट एण्ड कन्ट्राक्टिङ्ग प्रा.ली.सँग २०७९।३।३२ सम्म सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न गर्नेगरी २०७८।७।१४ मा रु.९,८१,९७०।को समझौता भएको पाइयो। कायदेशि दिए पश्चात स्थानीय तहको निर्वाचन, तथ्यांक संकलनमा कठिनाइ, सरोकारवालासँग भेटघाट एवं बैठक गर्न कठिनाइ हुने, कोभिड-१९ को कारण परामर्शदाताले काम गर्न नसक्ने व्यहोरा उल्लेख गरि नगर कार्यपालिकाको निर्णय एवं नब निर्वाचित जनप्रतिनिधीसँग छलफल एवं सल्लाह सुझाव लिइ आगामी नगरसभाबाट स्वीकृत गरि आ ब २०७९।८० देखि कार्यन्वयनमा ल्याइने र परामर्श सम्बन्धि सम्पूर्ण कार्य २०७९।६।३० सम्म सम्पन्न गर्ने टिप्पणी २०७८।३।२४ मा तयार गरेको पाइयो। उक्त म्याद थपको जानकारी सम्बन्धित परामर्शदातालाई दिएको पाइएन। नगर कार्यपालिका र नगर सभाबाट पारित भएको प्रमाण पेश हुन आएन। उक्त लागत अनुमान प्रचलित कानुनी व्यवस्थाको पालना गरि तोकिएका आधार र नम्स प्रयोग गरि तयार गरिएको सबन्धमा आश्वस्त हुन सकिएन। प्रचलित कानुनी व्यवस्थाको पालना गरि लागत अनुमान तयार गर्नु पर्दछ।

- सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२ मा परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गर्दा नियम ९ को अधिमा रहि तयार गर्नुपर्ने साथै तालुक निकायले तयार गरेको नम्स, क्षेत्रगत शर्तहरू, सम्बन्धित वा अन्य निकायले अधिल्ला वर्ष सोहि प्रकृतिको खरिदमा लागेको लागत, मुख्य जनशक्तिको पारिश्रमिक, भ्रमण खर्च समेतलाई ख्याल गरी अनुसुची-१ (क) को ढाँचमा लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले नगर पार्श्वचित्र तयार गर्नका लागि १ जना टिम लिडरको प्रतिदिन रु ३८१४।२० दरले ६० मेनडेज, १ जना व्यवस्थापन सुचना बिज्ञ

(Management Information Expert) को प्रतिदिन ३४१९ का दरले २० मेनडेज, १ जना समाजशास्त्रीको प्रतिदिन ३४१९।०० का दरले ४५ मेनडेज, १ जना सिभिल इन्जिनियरको को प्रतिदिन ३४१९।०० का दरले ३० दिन र कम्प्युटर अपरेटर प्रतिदिन २७१८।०० का दरले १५ मेनडेज लागने गरी जम्मा दिन र कुल लागत गणना गरेको पाइयो। उक्त कार्यका लागि रु. ९९४७१५।०० को लागत अनुमान तयार गरेको पाइयो। यसरी लागत अनुमान तयार गर्दा प्रयोग गरेको नम्स र दरको आधार एवं श्रोत खुलाएको पाइएन। उक्त कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा टिम लिडर कम्तिमा १५ वर्ष अनुभव र अन्यको हकमा कम्तिमा ३ वर्षको कार्यानुभन हुनुपर्ने उल्लेख गरेको भएतापनि परामर्शदाताले पेश गरेको टेक्निकल प्रोजेक्टको Form-३E मा परामर्शदाताको अनुभव खुलेको पाइएन। यसबाट तोकिएको जनशक्तिबाट पार्श्वचित्र तयार गरेको सम्बन्धमा यकीन गर्न सकिएन।

- प्राविधिक प्रस्तावको अध्ययनको विधी एवं पद्धति अन्तर्गत पार्श्वचित्र तयार गर्दा प्राथमिक र द्वितीय तथ्यांकको प्रयोग गरिने उल्लेख गरेको भएतापनि प्राथमिक तथ्यांक संकलन गर्न परामर्शदाताले स्थलगत अवलोकन गरेको, सरोकारवालाहरूसँग अन्तरकृया गरेको, साइटमा खटिएको अवधी प्रमाणित हुने अभिलेख लेखापरीक्षणका क्रममा माग गर्दा उक्त अभिलेख नराखिएको पालिकाले जनाएको छ। कार्य पुष्ट्याइ हुने यस्ता प्रमाणको अभावमा तोकिएको विधी पद्धति प्रयोग गरि पार्श्वचित्र तयार गरेको यकीन हुने अवस्था छैन।
- प्राविधिक प्रस्तावको प्रतिवेदनका (Form ३C) चरण अन्तर्गत कार्यदिश भएको पहिलो महिना भित्र इन्सेप्सन प्रतिवेदन, तेश्रो महिना भित्र मस्यौदा प्रतिवेदन र चौथो महिनाको अन्तमा अन्तिम प्रतिवेदन पेश गर्ने प्रस्ताव गरेको पाइयो।
- इन्सेप्सन प्रतिवेदन, तेश्रो महिना भित्र मस्यौदा प्रतिवेदन र चौथो महिनाको अन्तमा अन्तिम प्रतिवेदन पेश गर्ने सम्झौता भएता पनि मस्यौदा प्रतिवेदन उपर सरोकारवाला सम्बद्ध पक्ष, पालिकाका पदाधिकारी एवं कर्मचारी बिच छलफल भए नभएको र दिइएका सुझाव अन्तिम प्रतिवेदनमा समावेश गरे नगरेको यकीन हुने आधार छैन। साथै पेश गरेका अन्तिम प्रतिवेदन पालिकाको जिन्सी खातामा आमदानी समेत बाँधेको पाइएन।

परामर्शदाताले पार्श्वचित्र तयार गर्ने क्रममा साइटमा परिचालन भएको, सरोकारवालासँग छलफल एवं अन्तरकृया गरेको, टम्स अफ रेफरेन्समा समावेश भएका विधि एवं पद्धतिको पालन गरी डिपिआर तयार गरेको, इन्सेप्सन रिपोर्ट र ड्राफ्ट रिपोर्ट अलग अलग पेश गरि सो प्रतिवेदन उपर पालिकाका पदाधिकारी र अन्य सरोकारवालासँग छलफल गरेको माइन्सूट र दिएका सुझावका साथै प्रतिवेदन तयार गर्दा अपनाउनुपर्ने विधि, पद्धति एवं प्रकृयागत कृयाकलापहरूको अभिलेख राखेको पाइएन। पालिकाले लागत अनुमान बनाउदा अपेक्षा गरिएको शैक्षिक योग्यता एवं अनुभव भएको बिज्ञकै संलग्नता खुल्ने प्रमाण एवं आधारको अभावमा तोकिएको जनशक्तिको संलग्नतामा टम्स अफ रेफरेन्समा समावेश विधि, पद्धति एवं प्रकृया पुरा गरि समयमै अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरेको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सकिएन। टम्स अफ रेफरेन्समा उल्लेखित विधि, पद्धति एवं प्रकृयाको पालना गर्ने गराउनेतर्फ सम्बद्ध पक्षको ध्यान जानु पर्दछ।

१२७. पाखिबासको आवधिक नगर बिकास योजना - पाखिबासको आवधिक नगर बिकास योजना तयार गर्नका लागि बेन्चमार्क कन्सल्टेन्ट एण्ड ल्याव प्रा.ली.सँग २०७९।३।३२ सम्म सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न गर्नेगरी २०७८।७।१५ मा रु.१४८४५३७।५० को सम्झौता भएको पाइयो। कायदिश दिए पश्चात स्थानीय तहको निर्वाचन, तथ्यांक संकलनमा कठिनाइ, सरोकारवालासँग भेटघाट एवं बैठक गर्न कठिनाइ हुने, कोभिड-१९ को कारण परामर्शदाताले काम गर्न नसक्ने व्यहोरा उल्लेख गरि २०७९।३।१५ को नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार नब निर्वाचित जनप्रतिनिधीसँग छलफल एवं सल्लाह सुझाव लिइ आगामी नगरसभाबाट स्वीकृत गरि आ ब २०७९।८० देखि कार्यन्वयनमा ल्याइने र परामर्श सम्बन्धि सम्पूर्ण कार्य २०७९।६।३० सम्म सम्पन्न गर्ने टिप्पणी २०७८।३।२४ मा तयार गरेको पाइयो। उक्त म्याद थपको जानकारी सम्बन्धित परामर्शदातालाई दिएको पाइएन। नगर कार्यपालिका र नगर सभाबाट पारित भएको प्रमाण पेश हुन आएन। उक्त लागत अनुमान प्रचलित कानुनी व्यवस्थाको पालना गरि तोकिएका आधार र नम्स प्रयोग गरि तयार गरिएको सबन्धमा आश्वस्त हुन सकिएन। प्रचलित कानुनी व्यवस्थाको पालना गरि लागत अनुमान तयार गर्नु पर्दछ।

- आवधीक योजनाको लागत अनुमान: सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२ मा परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गर्दा नियम ९ को अधिमा रहि तयार गर्नुपर्ने साथै तालुक निकायले तयार गरेको नम्स, क्षेत्रगत शर्तहरू, सम्बन्धित वा अन्य निकायले अधिल्ला बर्ष सोहि प्रकृतिको खरिदमा लागेको लागत, मुख्य जनशक्तिको पारिश्रमिक, भ्रमण खर्च समेतलाई ख्याल गरी अनुसुची-१ (क) को ढाँचमा लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले पाखिबासको आवधिक नगर बिकास योजना तयार गर्नका लागि १ जना टिम लिडर (बिकास योजनाकार) को प्रतिदिन रु ३८१४।२० दरले ६० मेनडेज, १ जना अर्थशास्त्री को प्रतिदिन ३४१९ का दरले २० मेनडेज, १ जना समाजशास्त्रीको प्रतिदिन ३४१९।०० का दरले ४५ मेनडेज, १ जना वातावरणीय इन्जिनियरको को प्रतिदिन ३४१९।०० का दरले २० दिन, १ जना सिभिल इन्जिनियर को प्रतिदिन ३४१९।०० का दरले ४५ कार्यदिन, १ जना सिएफएलजि, जि आइ एस बिज्ञ र कम्प्युटर अपरेटर प्रतिदिन २७१८।०० का दरले ६० मेनडेज लाग्ने गरी जम्मा दिन र कुल लागत गणना गरेको पाइयो। उक्त कार्यका लागि रु.१४,९६,०७४।०० को लागत अनुमान तयार गरेको पाइयो। यसरी लागत अनुमान तयार गर्दा प्रयोग गरेको नम्स र दरको आधार एवं श्रोत खुलाएको पाइएन। यसबाट लागत अनुमानको यथार्थता यकीन गर्न सकिएन।
- उक्त कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा टिम लिडर कम्तिमा १५ बर्ष अनुभव र अन्यको हकमा कम्तिमा ३ बर्षको कार्यानुभव हुनुपर्ने उल्लेख गरेको भएतापनि परामर्शदाताले पेश गरेको टेक्निकल प्रोजेजलमा परामर्शदाताको अनुभव स्पष्ट खुलेको पाइएन। यसबाट तोकिएको जनशक्तिबाट पार्श्वचित्र तयार गरेको सम्बन्धमा यकीन गर्न सकिएन।
- प्राविधिक प्रस्तावको अध्ययनको विधी एवं पद्धति अन्तर्गत नगर आवधीक बिकास योजना तयार गर्दा प्राथमिक र द्वितीय तथ्यांकको प्रयोग गरिने उल्लेख गरेको भएतापनि प्राथमिक तथ्यांक संकलन गर्न परामर्शदाताले स्थलगत अवलोकन गरेको, सरोकारवालाहरूसँग अन्तरकृया गरेको, साइटमा खटिएको अवधी प्रमाणित हुने अभिलेख लेखापरीक्षणका क्रममा माग गर्दा उक्त अभिलेख

नराखिएको पालिकाले जनाएको छ। कार्य पुष्टयाइ हुने यस्ता प्रमाणको अभावमा तोकीएकै बिधी पद्धति प्रयोग गरि नगर आवधीक बिकास योजना तयार गरेको यकीन हुने अवस्था छैन।

- प्राविधिक प्रस्तावको प्रतिवेदनका चरण अन्तर्गत कार्यदिश भएको पहिलो महिना भित्र इन्सेप्सन प्रतिवेदन, तेश्रो महिना भित्र मस्यौदा प्रतिवेदन र चौथो महिनाको अन्तमा अन्तिम प्रतिवेदन पेश गर्ने प्रस्ताव गरेको पाइयो। पेश गरेको मस्यादा प्रतिवेदन उपर सरोकारवाला सम्बद्ध पक्ष, पालिकाका पदाधिकारी एवं कर्मचारी बिच छलफल भए नभएको र दिइएका सुझाव अन्तिम प्रतिवेदनमा समावेश गरे नगरेको यकीन हुने आधार छैन।

परामर्शदाताले नगर आवधीक बिकास योजना तयार गर्ने क्रममा विज्ञ एवं अन्य टोली सदस्यहरु साइटमा परिचालन भएको, सरोकारवालासँग छलफल एवं अन्तरकृया गरेको, टम्स अफ रेफरेन्समा समावेश भएका बिधि एवं पद्धतिको पालन गरी नगर आवधीक बिकास योजना तयार गरेको अभिलेख पेश हुन आएन। इन्सेप्सन रिपोर्ट र ड्राफ्ट रिपोर्ट अलग अलग पेश गरि सो प्रतिवेदन उपर पालिकाका पदाधिकारी र अन्य सरोकारवालासँग छलफल गरेको माइन्ट र दिएका सुझावका साथै प्रतिवेदन तयार गर्दा अपनाउनुपर्ने बिधि, पद्धति एवं प्रकृयागत कृयाकलापहरुको अभिलेख समेत पालिका राखेको पाइएन। तोकीएको शैक्षिक योग्यता एवं अनुभव भएका विज्ञको संलग्नता खुल्ने प्रमाण एवं आधारको अभावमा तोकीएकै जनशक्तिको संलग्नतामा अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरेको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सकिएन। आगामी दिनमा यस्ता कार्य गर्दा टम्स अफ रेफरेन्समा उल्लेखित बिधि, पद्धति एवं प्रकृयाको पालना गर्ने गराउनेतर्फ सम्बद्ध पक्षको ध्यान जानु पर्दछ।

१२७. **संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२ मा परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गर्दा नियम ९ को अधिमा रहि तयार गर्नुपर्ने साथै तालुक निकायले तयार गरेको नम्स, क्षेत्रगत शर्तहरु, सम्बन्धित वा अन्य निकायले अघिल्ला बर्ष सोहि प्रकृतिको खरिदमा लागेको लागत, मुख्य जनशक्तिको पारिश्रमिक, भ्रमण खर्च समेतलाई ख्याल गरी अनुसुची-१ (क) को ढाँचमा लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यस कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा टिम लिडर र अन्य सदस्यहरुको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने आधार नखुलाएको र नियमावलीको व्यवस्थाको पालना भएको पाइएन। लागत अनुमान तयार गर्दा प्रयोग गरेको नम्स र दरको आधार एवं श्रोत समेत खुलाएको पाइएन। यसबाट तयार गरिएको लागत अनुमान वास्तविक नै भएको यकीन गर्ने आधार छैन। नियमावलीको पालना गरि लागत अनुमान तयार गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ। पालिकाले पाखिबास नगरपालिको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्न लागि शसक्तिकरण र दिगो बिकास मन्चसँग रु. ८९,०४४०।०० को सम्झौता गरेको पाइयो। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन्:

- उक्त कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा तोकिए बमोजिम टिम लिडर र अन्यको हकमा कम्तिमा ३ बर्षको कार्यानुभव हुनुपर्ने उल्लेख गरेको भएतापनि परामर्शदाताले पेश गरेको टेक्निकल प्रोपोजलमा परामर्शदाताको अनुभव स्पष्ट खुलेको पाइएन। यसबाट तोकीएकै जनशक्तिबाट पार्श्वचित्र तयार गरेको सम्बन्धमा यकीन गर्न सकिएन।

- प्राविधिक प्रस्तावको अध्ययनको बिधी एवं पद्धति अन्तर्गत तयार गर्दा प्राथमिक र द्वितीय तथ्यांकको प्रयोग गरिने उल्लेख गरेको भएतापनि प्राथमिक तथ्यांक संकलन गर्न परामर्शदाताले स्थलगत अवलोकन

गरेको, सरोकारवालाहरूसँग अन्तरकृया गरेको, साइटमा खटिएको अवधी प्रमाणित हुने अभिलेख लेखापरीक्षणका क्रममा माग गर्दा उक्त अभिलेख नराखिएको पालिकाले जनाएको छ। कार्य पुष्टयाइ हुने यस्ता प्रमाणको अभावमा तोकीएकै विधी पद्धति प्रयोग गरि नगर आवधीक बिकास योजना तयार गरेको यकीन हुने अवस्था छैन।

- प्राविधिक प्रस्तावको प्रतिवेदनका चरण अन्तर्गत कायदेशि भएको पहिलो महिना भित्र इन्सेप्सन प्रतिवेदन, तेश्रो महिना भित्र मस्यौदा प्रतिवेदन र चौथो महिनाको अन्तमा अन्तिम प्रतिवेदन पेश गर्ने प्रस्ताव गरेको पाइयो। पेश गरेको मस्यादा प्रतिवेदन उपर सरोकारवाला सम्बद्ध पक्ष, पालिकाका पदाधिकारी एवं कर्मचारी बिच छलफल भए नभएको र दिइएका सुझाव अन्तिम प्रतिवेदनमा समावेश गरे नगरेको यकीन हुने आधार छैन।

- परामर्शदाताले नगर आवधीक बिकास योजना तयार गर्ने क्रममा बिज्ञ एवं अन्य टोली सदस्यहरु साइटमा परिचालन भएको, सरोकारवालासँग छलफल एवं अन्तरकृया गरेको, टम्स अफ रेफरेन्समा समावेश भएका बिधि एवं पद्धतिको पालन गरी नगर आवधीक बिकास योजना तयार गरेको अभिलेख पेश हुन आएन। इन्सेप्सन रिपोर्ट र ड्राफ्ट रिपोर्ट अलग अलग पेश गरि सो प्रतिवेदन उपर पालिकाका पदाधिकारी र अन्य सरोकारवालासँग छलफल गरेको माइन्ट र दिएका सुझावका साथै प्रतिवेदन तयार गर्दा अपनाउनुपर्ने बिधि, पद्धति एवं प्रकृयागत कृयाकलापहरुको अभिलेख समेत पालिका राखेको पाइएन। तोकीएको शैक्षिक योग्यता एवं अनुभव भएका बिज्ञको संलग्नता खुल्ने प्रमाण एवं आधारको अभावमा तोकिएकै जनशक्तिको संलग्नतामा अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरेको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सकिएन। आगामी दिनमा यस्ता कार्य गर्दा टम्स अफ रेफरेन्समा उल्लेखित बिधि, पद्धति एवं प्रकृयाको पालना गर्ने गराउनेतर्फ सम्बद्ध पक्षको ध्यान जानु पर्दछ।

१२८ **सेवा प्रदायक तथा प्रशिक्षक नियुक्ति** - गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम सञ्चालन निर्देशिका २०७७ परिच्छेद ३ दफा ११ मा कार्यालयमा छनौट गरिएका उद्यम विकाससँग मसबन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक भौतिक पूर्वाधार तथा सिपयुक्त जनशक्ति नभएमा सेवा प्रदायक संस्थाबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ। त्यस्तै दफा २८ मा सिप विकास तालिम कार्यालयले नियुक्त गरेको सहजकर्ता तथा सेवा प्रदायक संस्थामार्फत गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। परिच्छेद ३ मा सेवा प्रदायक संस्थाको प्रस्ताव माग गरी छनौट गर्नुपर्ने सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ। कार्यालयले विभिन्न किसिमका सिप विकास तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन सहजकर्ताहरु मार्फत गरेको, निर्देशिका बमोजिम सहजकर्ताले मासिक प्रारिश्मिक लिइरहेको अवस्थामा पुन प्रशिक्षक भनि कुनै प्रमाणित योग्यता तथा कागजात विना तथा रोष्टर समेत नराखी सोझै नियुक्त गरी विभिन्न दरमा पारिश्मिक भुक्तानी गर्दा दोहोरो भएको देखियो। सो कार्यको लागि सिधै प्रस्ताव आवह्यन नगरी सोझै सेवा प्रदायक नियुक्त गरी पारिश्मिक र यतायत सुविधा समेत भुक्तानी गरेको देखियो। यसबाट पालिकाले निर्देशिकाको मर्म बमोजिम विनियोजित बजेट परिचालन गरी अधिकतम उद्यमीलाई तालिम सञ्चालन गर्नुपर्नेमा प्रशिक्षक नियुक्तिमा खर्च गरेको पाइयो। निर्देशिकाले स्पष्ट विधि तथा पद्धति तोकेको अवस्थामा सो समेत पालना नगरी रोष्टर विना सिधै प्रशिक्षकलाई तालिम कार्यक्रम पिच्छे फरक फरक दरमा गरेको भुक्तानी नियमित गर्नुपर्ने

भौचर नं । मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	विवरण	जम्मा रकम	कैफियत
२४९।३।११	विशाल राई	डलकुशन तालिम	३५०००	प्रशिक्षक रमला चेम्जोङ्ग लाई नियुक्त गरी भुक्तानी गरेको तर कुन आधार र मापदण्ड खुलासा नभएको ।
२५२।८०।३।१२	कुमार थापा	डलकुशन तालिम	३५०००	प्रशिक्षक निरु विश्वकर्मा लाई नियुक्त गरी भुक्तानी गरेको तर कुन आधार र मापदण्ड खुलासा नभएको ।
२९९।३।२१	विशाल राई	पशुपालन तालिम	२९४००	प्रशिक्षक तारणी श्रेष्ठ लाई नियुक्त गरी भुक्तानी गरेको तर कुन आधार र मापदण्ड खुलासा नभएको ।
जम्मा			९९४००	

अनियमित भएको	९९,४००
--------------	--------

१२९ किसान सूचीकरण कार्यक्रम - आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ मा निश्चित समयको लागि गरिने पटके पठनपाठनमा १५ प्रतिशतका दरले अग्रिम करकट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले मेड्पाको लागि प्रशिक्षक नियुक्त गरी पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा १ प्रतिशत मात्र करकट्टी गरेकोले नपुग रकम असुल गरी कर दाखिला गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	५,१०६
-----------------	-------

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा १२९ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१३० संचालन खर्च - स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७३ (६) मा प्रमुख प्रशासकीय बजेट खर्च गर्दा नियमित, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यका आधारमा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । विषयगत क्षेत्रमा संचालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, स्टेसनरी, मर्मत, गोष्ठी जस्ता क्रियाकलापमा बढी केन्द्रीत भइ खर्च गरेको पाइयो । संचालन खर्चमा न्यूनिकरण गरी मितव्ययीता कायम गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

भौचर नं। मिति	जम्मा भत्ता वापतको रकम
१०८।१०।६	५६०००
२०२।२।२४	६९६००
२६६।३।१५	७१०००
३२।६।१२	१२५००

१३१ **औषधी बितरण-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(५) अनुसार सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने बिल,भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्ने र नियम ३९(१०)मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकम खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिल,भरपाई र कागजात संलग्न भए वा तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाच गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोष, गो.भौ.नं।मिति १४४।०७९।९।३ बाट अनुपमा भेटनरी औषधी पसलबाट रु.५०हजार औषधी खरिद गरेको देखियो । पालिकाले कृषकहरूलाई औषधी वितरण गरेकोमा आंशिक रूपमा मात्र कृषकहरूले औषधी बुझिलिएको दस्तखत गरेको देखियो । पालिकाले पेश गरेको औषधी वितरण विवरणमा अधिकांश कृषकहरूले औषधी बुझिलिएको हस्ताक्षर नभएको र कृषकहरूको औषधी माग फारम समेत नरहेका कारण सो औषधीहरू कृषकहरूले बुझिलिएको हो/होईन सो सम्बन्धमा यकिन हुन सकिएन । तसर्थ पालिकाले औषधी वितरण गर्दा कृषकहरूको माग फारम तथा बुझिलिएको प्रमाण खुल्ने यथेष्ट कागजातहरू संलग्न गर्नुपर्दछ ।

१३२ **अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनःस्थापना कार्यक्रम** -अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनःस्थापना कार्यक्रम मागदर्शन, २०७७ को क्रियाकलाप २.२.४ मा सहायक सामाग्रीका लागि सहयोग कार्यक्रमका स्थानीय तहको खरिद इकाइले खरिद प्रक्रियामा सहजिकरण गर्ने र स्थानीय तहको कार्यक्रम व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा खरिद सामाग्रीहरू वितरण गर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले गो.भौ.नं।मिति ६१।०८०।३।१०, करुणा फाउन्डेसन कार्यक्रमतर्फ सहयोगी सामाग्रीका लागि सहयोग कार्यक्रम अन्तरगत उमा सर्जिकल एंड सप्लायर्सबाट मेडिकल चियर- २ वटा, हियरिड एड भोटा - ७ वटा, हियरिड एड मेड-३ वटा, एल केन-५ वटा, ह्याइल केन-१ वटा खरिद गरी रु.१५८४८० खर्च लेखेकोमा सो सामाग्रीहरू हालसम्म पनि लाभग्राहीहरूलाई वितरण नगरी स्टोरमै रहेको पाइयो। यसरी लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि खरिद सामाग्रीहरू वितरण नगरिनुले आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बजेट खर्च गर्ने हेतुले मात्रै सामाग्रीहरू खरिद गरेको देखिन्छ। तसर्थ पालिकाले सहायक सामाग्रीहरू आवश्यक पर्ने अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सुची तयार गरी कार्यक्रम व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा खरिद सहायक सामाग्रीहरू वितरण गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने

प्रमाण पेश नगरेको	१,५८,४८०
-------------------	----------

१३३ **सहभागी भत्ता** - सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७९ प्रदेश नं १ को दफा ७ को उपदफा २ मा सहभागीको आफ्नो घर वा बसोबास स्थलबाट दैनिक ओहोरदोहोर गर्न नभ्याइने वा २० कि.मि. भन्दा बढी भई आवासको व्यवस्था गर्नुपर्ने भएमा २१ कार्यदिनसम्मको तालिममा दैनिक खाने बस्ने खर्चबापत रु.७०० सहभागी भत्ता उपलब्ध गराउन सकिने व्यवस्था छ । पालिकाले गो.भौ.नं।मिति ५१।०७९।५।२६ मार्फत HMIS Electronic Reporting System कार्यक्रम संचालनमा सहभागी भत्ताबापत २० जनालाई ३ दिनको दैनिक रु.१००० का दरले रु.६०००० भुक्तानी गरेको देखियो । निर्देशिकामा व्यवस्था भएबमोजिम कार्यक्रमका सहभागीहरू बसोबास स्थलबाट दैनिक ओहोरदोहोर गर्न भ्याउने/नभ्याउने सम्बन्धमा समेत पालिकाले यकिन गरेर मात्र सहभागी भत्ताबापतको रकम भुक्तानी गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै पालिकाले निर्देशिका अनुसार सहभागीहरूलाई सहभागी भत्ताबापत

रु.७०० का दरले भुक्तानी दिनुपर्नेमा प्रतिदिन रु.३०० ले ३ दिनको २० जनालाई रु.१८००० बढी भुक्तानी गरेको देखिएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम रु.१८००० असुल हुनुपर्ने

असुल गर्नुपर्ने	१८,०००
-----------------	--------

१३४ **खर्च पुष्ट्याइको प्रमाण** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा सो खर्चसंग सम्बन्धित बिल भरपाई प्राप्त भए नभएको भुक्तानी दिन रित पुगे नपुगेको जाँच गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले भौ नं. २२६।२०८०।३।२२ बाट संजय राईलाई रु. ९९,९९७।०० बाट अग्रिम कर रु. ९७०।०० कट्टा गरी रु. ९३,९४५।०० भुक्तानी दिएको पाइयो। उक्त रकम भुक्तानी गर्नुको आधार, प्रमाण पेश गर्ने अन्यथा सम्बन्धितबाट असुल गरि संचित कोष दाखिला हुनपर्ने रु. ९३,९४५।००

प्रमाण पेश नगरेको	९३,९४५
-------------------	--------

१३५ **बढी ग्रेड भुक्तानी** - राष्ट्रिय किताबखाना (निजामती)को पा संख्या ०७६६७७ च.नं.३३९, मिति २०७६।६।२ को निर्देशनको निर्णय नं ५ मा बहुवा, विशेष बहुवा, तह वा स्तरवृद्धिको हकमा सामान्यतया निर्णय मिति देखि कायम/गणना गर्ने , तर निर्णय मिति भन्दा लागु हुने मिति अघि भएमा निर्णय मिति र निर्णय मिति भन्दा लागु मिति पछाडि भएमा लागु हुने मिति कायम/गणना गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । साथै संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको पत्र संख्या, चलानी नं ०१/७५।७६, मिति २०७५।११।३० को पत्रानुसार श्री सन्तोष कुमार राई रा.प.अन. प्रथम नायब सुब्बा पदमा कार्यरत रहेकोमा मिति ०७५।११।३० देखि अधिकृत स्तर छैठौँ पदमा पाखिबास नगरपालिकामा समायोजन भएको देखियो । राष्ट्रिय किताबखानाको निर्देशनअनुसार सन्तोष कुमार राईको फागुन महिनामा ग्रेड वृद्धि हुनुपर्ने र निजले आ.व. ७९।८० को श्रावण देखि माघसम्म ३ ग्रेड र २०७९ फागुन देखि ४ ग्रेड पाउनुपर्ने देखिन्छ । तर पालिकाले पाखिबास नपाको चलानी नं/पत्र संख्या ३३९।०७६।७७, मिति २०७६।६।२ को पत्रानुसार निजलाई २०७६।६।१ देखि हाजिर गराएको आधारमा निजको ग्रेड वृद्धि हुने महिना असोज मानि निजलाई २०७९ असोज देखि नै ४ ग्रेड भुक्तानी गरेको देखियो । निजलाई असोज देखि माघसम्मको प्रति महिना रु.१४५६ र थप १०% क्रं.स.कोष सहित हुन आउने रु.१६०१.६ ले ५ महिनाको कुल रु.८००८ बढी भुक्तानी भएको देखिएकोले सम्बन्धितबाट असुल हुनुपर्ने

असुल गर्नुपर्ने	८,००८
-----------------	-------

१३६ **फर्मा बर्क जिन्सी व्यवस्थापन** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९५ मा खरिद गरि वा नगरी , कुनै प्रकारले हस्तान्तरण भई वा वस्तुगत सहायता वा अन्य कुनै प्रकारबाट प्राप्त हुन आएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको विवरण र मूल्य समेत खुलाई सम्पत्ति तथा जिन्सी किताबमा सात दिन भित्र आम्दानी बाधी लगत अद्यावधिक गर्नु,गराउनु भन्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले साना सिंचाई योजना अन्तरगत निम्नानुसारका उपभोक्ता समितिहरूलाई फर्मा कार्यतर्फ ९८६९.८६ वर्गमिटरको भुक्तानी दिएकोमा उपभोक्ता समितिले सो फर्मा काठहरू आफ्नो सम्पत्ति तथा जिन्सी किताबमा आम्दानी बाधी लगत अद्यावधिक गरेको गरेको नदेखिएकोले उपभोक्ता समितिहरूले सो फर्माहरू आफ्ना सम्पत्ति तथा जिन्सी किताबमा बाधी लगत अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।

सि.नं.	साना सिंचाई योजना	कार्य परिमाण वर्गमिटर	दर रु.	रकम रु.
१	मुहान खैरनी कुलो सिंचाई जल उ.स.	१८४५.१५	६६४.४९	१२२६०८३.७२
२	तुरुङ्गो कुलो सिंचाई जल उ.स.	५०७.४५	६६४.४९	३३७१८१
३	दारेगौडा भण्डारी दलित टोल कुलो सिंचाई जल उ.स.	७९.७९	६६४.४९	५३१४९
४	हुलाकी भतेरे नया कुलो सिंचाई जल उ.स.	१५७२.१५	६६४.४९	१००८७८२
५	धारे कुलो सिंचाई जल उ.स.	६८६.८९	६६४.४९	४५६३३१
६	स्रोहमुरे कुलो सिंचाई जल उ.स.	१०२१.१५	६६४.४९	६७८४३०
७	अठचालिस कुलो सिंचाई जल उ.स.	११३६.९	६६४.४९	७५५४०५
८	मनिरुम्ती अम्बोटे कुलो सिंचाई जल उ.स.	८९१.३४	६६४.४९	५९२२५०
९	छुबोटे कुलो सिंचाई जल उ.स.	९४०.७६	६६४.४९	६२४९५२
१०	नास्पातीवारी कुलो सिंचाई जल उ.स.	११८८.२५	६६४.४९	७६२२५९
		९८६९.८६	जम्मा	६४९४८२२.७२

१३७ विपद व्यवस्थापनतर्फ

१३७. **समिति गठन** - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७९१० मा प्रत्येक स्थानीय तहले अध्यक्ष तथा प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा १५ जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले ऐनमा तोकिए बमोजिमको समिति गठन गरेको पाइएन । ऐनमा तोकिएबमोजिम समिति गठन गरी तोकिएको काम, कर्तव्य र अधिकारमा सक्रिय बनाउनुपर्दछ ।
१३७. **कार्य योजना** - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम (८) मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा परिषद्/कार्यकारी/प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत एकीकृत क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम अनुरूप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, बजेट विनियोजन गर्न लगाउने, सबै पक्षको समन्वय र संलग्न गराउने, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने, प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार र राहत व्यवस्था गर्ने, ऐन बमोजिम कार्य गरे/नगरेको अनुगमन गर्ने, विपद् सूचना प्रणाली विकास र सञ्चालन, तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने, विपद् घरपरिवारको पहिचान गर्ने, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था र कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयारी गरी लागू गर्ने/गराउन सम्बन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले सहिदभूमि नगरपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७५ लागू गरेको छ । ऐनको पालना गर्नु/गराउनु पर्दछ ।

१३७. **विपद् व्यवस्थापन कोष-** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २३(१४) मा ३ विपद् व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन कोष रहने र कोषमा रहने रकम तथा कोषको सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित स्थानीय तहले बनाएको नियममा तोकिए बमोजिम हुने व्यवस्था छ। पालिकाले गत वर्षको मौज्जात रु.१८८८५६७।०० रहेकोमा यो वर्ष आम्दानी रु.११६०१८ गरी रु.१०८११८२।०० खर्च भई रु.९२३४६६.०० बाँकी देखिन्छ। प्रकोष व्यवस्थापन कोषबाट खर्च भएको अधिकांश रकम नगरप्रमुखको तोक आदेशमा आधारमा आर्थिक सहयोग तथा पूर्वाधार विकासका क्षेत्रमा खर्च गरेको देखिन्छ। यस्ता किसिमका खर्चहरूमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

१३७. **वार्षिक प्रतिवेदन -** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय ४ विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको पाइएन। ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ।

१३८ **कर्मचारी खाजा खर्च -** पाखीबास नगरपालिकाको खाजा खर्चसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ को दफा ३ को उपदफा १ मा कर्मचारीले कार्यालय हाजिरी भइ कार्यालय समय भरी वा तोकिएको कार्यसमय भरी कार्यालयमा रही कार्यसम्पादन गरेको दिनको मात्र प्रति दिन प्रति कर्मचारी रु.१०० उपलब्ध गराउन सकिने व्यवस्था छ। पालिकाले सोही कार्यविधि बमोजिम यस वर्ष कर्मचारीहरूको खाजाखर्चमा कुल रु.१७८०८७० खर्च लेखेको देखिन्छ। पालिकाको आन्तरिक आयलाई मध्यनजर गर्दै यस्ता खर्च लेख्दा मितव्ययिता कायम गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

गो.भौ.नं।मिति	खर्च शीर्षक	अवधि	जना	दिन	रकम रु.
१५७।०७९।९।७	विविध खर्च	श्रावण देखि कार्तिक सम्मको खाजा खर्च	५९	४२२६	४२२६००
२९३।०७९।११।१४	विविध खर्च	मंसिर देखि पौष सम्मको खाजा खर्च	४९	१७९७	१७९७०
३९०।०८०।१।२७	विविध खर्च	माघ देखि चैत्रसम्मको खाजा खर्च	५०	३२०६	३२०६००
४६३।०८०।२।९	विविध खर्च	स्वास्थ्यतर्फका कर्मचारीहरूको श्रावण देखि मंसिरसम्मको खाजाखर्च	३६	२८२२	२८२२००
७४७।०८०।३।२४	विविध खर्च	२०८० बैशाख देखि आषाढ सम्मको खाजाखर्च	८५	७३७५	७३७५००
				जम्मा	१७८०८७०

१३९ **जरिवाना शुल्क -** सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७९ को दफा २१ को उपदफा ३ मा रकम विनियोजन भएको अवस्थामा धारा तथा बिजुलीको महसुल समयमा भुक्तानी नगरी जरिवाना तिर्नुपर्ने अवस्था आएमा त्यस्तो जरिवाना वापतको रकम तोकिएको जिम्मेवार व्यक्तिबाट वा सम्बन्धित कार्यालय प्रमुख र लेखाप्रमुखबाट दामासाहीले असुलउपर गरिने व्यवस्था छ। पालिकाले विभिन्न गो.भौ.नं।मिति मार्फत विद्युत महसुल भुक्तानी गर्दा जरिवाना रकम समेत भुक्तानी गरेको देखियो

। पालिकामा लामो समयसम्म प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नभएका कारण विद्युत महसुल समयमा तिर्न नसकिएकाले जरिवाना तिर्नुपरेको कार्यालयले जनाएको छ । पालिकाले आगामी दिनहरूमा मापदण्ड अनुरूप समयमै महसुल भुक्तानी गर्नेतर्फ जोड दिनुपर्दछ ।.

गो.भौ.नं।मिति	विवरण	कुल बिल रकम	बिल रकम
५२।०७९।६।१२	गापा भवनको नेपाल विद्युत प्राधिकरणको बिल नं ०१४७११९ मार्फत विद्युत महसुल भुक्तानी	५४६०	४३६८
	साने उप स्वास्थ्य चौकीको विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ०१४७१२०	१००००	८०००
	हेल्थ पोष्ट साने विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ०१४७१२१	४३७५	३६४६
	श्री कुल बहादुर गुरुङ्ग विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ०१४७११८	८०३४	६४२७
१६६।०७९।९।१८	पाखीबास वडा कार्यालय विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००२९२३६	६५१८	४५३७
४१८।०८०।२।१	पाखीबास नपा विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००६६५२	१५०००	१२०००
	सडक बत्ती राम्चे विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००६६५३	१००००	८०००
	स्वास्थ्य चौकी घोरलीखर्क विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००६६५४	८६९२	५३५४
	सान्ने उप स्वास्थ्य चौकी विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ०००७७७९	१३३८९.५	१०७१४
२२२।०७९।१०।६	पाखीबास नपा विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००३४५४६	२२३९६	१९७१६
			जम्मा

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा १३९ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१४० नाफामुलक संस्थालाई अनुदान - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ अनुसार स्थानीय तहले वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्दै संघ तथा प्रदेशबाट प्राप्त रकमलाई स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा दीर्घकालिन पूजा निर्माण हुने कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ । स्थानीय तहले स्वीकृत बजेटबाट नाफामुलक संस्थाहरूलाई अनुदान स्वरूप रकम तथा वस्तु सहयोग गर्न मिल्ने देखिदैन । यदि उपलब्ध गराउने हो भने त्यस्तो संस्थाले सार्वजनिक रूपमा निशुल्क वा न्युन शुल्कमा सेवा उपलब्ध गराउने सुनिश्चित हुनुपर्दछ । पालिकाले गो.भौ.नं।मिति ५२९।०८०।२।२१ मार्फत सान्ने साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि लाई अन्तर सहकारी अन्तर जिल्ला भ्रमणका लागि रु.९८०२९ आर्थिक सहायता दिई खर्च लेखेको देखियो । नाफामुलक संस्थालाई अन्तर जिल्ला भ्रमणका लागि सहायता उपलब्ध गराएको नियसम्मत नदेखिएकोले नियमित हुनुपर्ने

१४१ **विद्युतीय हाजिरी अभिलेख** - सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७९ प्रदेश नं १, को दफा ३ को उपदफा १(क) र (ख) मा नियमित कामका लागि बैठक भत्ता प्रदान गर्न नमिल्ने, कानून अनुसार गठन भएका समितिको बैठकका लागि मात्र भत्ता प्रदान गर्न सकिने, बैठक समय कार्यालय समय अघि वा पछि भएको हुनुपर्ने र कार्यालय परिसरभित्र बैठक बस्दा उक्त कार्यालयमा बैठकमा सहभागी हुने सदस्यको विद्युतीय हाजिरी अभिलेख समेत संलग्न गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले निम्नानुसारका गो.भौ. मार्फत विभिन्न मितिहरूमा कार्यालय समय अघि वा पछि बैठक बसेका विभिन्न पदपूर्ति समिति, शिक्षा समिति र अन्य समितिहरूको बैठकहरूको बैठक भत्ताबापत खर्च लेखेको देखियो । पालिकाले निर्देशिका बमोजिम बैठक भत्ता बुझ्ने बैठक सदस्यहरूको विद्युतीय हाजिरी संलग्न गरेको नदेखिएकोले मापदण्डको पालना भएको देखिएन । तसर्थ पालिकाले आगामी दिनहरूमा बैठक भत्ता भुक्तानी गर्दा निर्देशिकामा व्यवस्था भएबमोजिम बैठकमा सहभागी हुने सदस्यको विद्युतीय हाजिरी अभिलेख संलग्न गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्दछ ।

१४२ **पत्रपत्रिकामा छपाई खर्च** -सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड र मितव्ययिता सम्बन्धि निर्देशिका, २०७९ को दफा १६ को उपदफा २ र ३ मा सरकारी खर्चमा शुभकामना कार्ड, डायरी छपाई तथा शुभकामना सन्देश प्रकाशन वा प्रसारण गर्न नपाइने र सरकारी निकायको कामसंग सम्बन्धित बाहेक पुस्तक तथा पत्रपत्रिका मात्र खरिद गर्न नपाइने व्यवस्था छ । तर पालिकाले यस वर्ष विभिन्न पत्रपत्रिकामा शुभकामना सन्देश प्रकाशनमा तथा सरकारी कामसंग सम्बन्धित बाहेकका पुस्तक खरिदमा खर्च लेखेका कारण मापदण्डको पालना भएको देखिएन । पालिकाले मापदण्डहरूको पालनामा जोड दिदै उपलब्ध स्रोत साधनहरूको परिचालन एवं उपयोगमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता ल्याई सार्वजनिक कोषको सदुपयोगतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ । केही उदाहरणहरू

गो.भौ.नं। मिति	शीर्षक	विवरण	रकम
३३२।०८०।१।२१	पत्रपत्रिका छपाई	नेपाल पशु स्वास्थ्य सेवा प्राविधिक संघमा शुभकामना प्रकाशनबापत भुक्तानी	११०००
३६६।०८०।१।२१	पत्रपत्रिका छपाई	रेडियो बरुण, धनकुटालाई दशैतिहार शुभकामना प्रसारणबापत भुक्तानी	१००००
४०८।०८०।१।२९	पत्रपत्रिका छपाई	श्रमिक सेरोफेरोमा नया वर्ष शुभकामना प्रसारणबापत भुक्तानी	५०००
४३४।०८०।२।५	पत्रपत्रिका छपाई	प्रदेश संचार प्रालिलाई शुभकामना प्रकाशनबापत भुक्तानी	१००००
५८६।०८०।३।३	पत्रपत्रिका छपाई	नेपाल फोटोकार पत्रकार महासंघलाई शुभकामना प्रकाशनबापत भुक्तानी	३००००
५९५।०८०।३।४	पत्रपत्रिका छपाई	किरात राई समुदायमा प्रथा जनिक कानुन पुस्तक खरिदबापत भुक्तानी	१००००

६७६।०८०।३।१८		अनलाईन मिडियालाई प्रकाशनवापत भुक्तानी	शुभकामना	१००००
--------------	--	---------------------------------------	----------	-------

१४३ **आमन्त्रित सदस्य** - सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड र मितव्ययिता सम्बन्ध निर्देशिका, २०७९ प्रदेश नं १, को दफा ३ को उपदफा १(घ) मा बैठकमा विषय विज्ञ वा विशेषज्ञ बाहेक आमन्त्रित सदस्यको रूपमा सहभागी हुनेलाई बैठक भत्ता प्रदान गरिने छैन र विषय विज्ञ वा विशेषज्ञ पनि बढिमा ३ जना सदस्यलाई बैठक भत्ता प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था छ । पालिकाले निम्नानुसारका गो.भौ.नं।मिति मार्फत पदाधिकारी बैठक खर्च शीर्षकमा विभिन्न समितिहरूको बैठकमा समिति सदस्य समेत भन्दा बढी संख्यामा आमन्त्रित सदस्यहरू सहभागी भई बैठक भत्ता बुझ्नेको देखियो ।

मिति	विवरण	समिति सदस्य	आमन्त्रित सदस्य	बढी आमन्त्रित सदस्य
७४९।०८०।३।२४	मिति ०८०।२।६ मा नगर कार्यपालिकाको बैठक	२१	८	५
	मिति ०८०।२।३१ मा नगर कार्यपालिकाको बैठक	२१	९	६
	मिति ०८०।३।२ मा नगर कार्यपालिकाको बैठक	२१	८	५
	मिति ०८०।३।२४ मा नगर कार्यपालिकाको बैठक	२१	५	२

सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड पालना नगरी बढी भुक्तानी गर्दा उपलब्ध सार्वजनिक स्रोतको परिचालन तथा उपयोगमा मितव्ययिता कायम गर्न कठिनाई हुने देखिन्छ । तसर्थ पालिकाले सार्वजनिक खर्चको मापदण्डको अक्षरांश पालनामा जोड दिई मितव्ययिता कायम गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

१४४ **कार्यक्षेत्रगत शर्त** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ६९ मा परामर्शसेवा खरिद गर्दा परामर्शदाताले गर्नुपर्ने कामको पृष्ठभूमि र उद्देश्य, परामर्शदाताको कार्यक्षेत्र र निजले सम्पादन गर्नुपर्ने काम, परामर्शदाताको मुख्य जनशक्तिको काम तथा योग्यता र निजले गर्नुपर्ने कामको लागि लाग्ने अनुमानित समय, परामर्शदाताले पेश गर्नुपर्ने प्रतिवेदन, तथ्यांक, नक्सा, सर्भे प्रतिवेदन लगायतका कुराहरू सहितको कार्यक्षेत्रगत शर्त तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले बहुउद्देश्यीय सामुदायिक भवन निर्माणका लागि विस्तृत सर्वेक्षण, डिजाइन तथा लागत अनुमान प्रतिवेदन तयारका लागि रु.३९९८४४.४ को लागत अनुमान तयार गरेको देखियो । पालिकाले कार्यक्षेत्रगत शर्त तयार गर्दा लागत अनुमानमा परामर्शदाताहरूको पारिश्रमिक तर्फ Team Leader – १ जना १४ दिन, Structural Engineer- १ जना ८ दिन, Senior Architect- १ जना १२ दिन, Civil Engineer- १ जना १२ दिन, Electric Engineer- २ दिन, Water Supply/sanitary Engineer – १ जना २ दिन लगायत अन्य स्टाफहरूको पारिश्रमिक राखी स्वीकृत गरी खरिद प्रक्रिया अगाडी बढाएकोमा सबैभन्दा घटी कबोलदाता माईपोखरी ईन्जिनियरिङ कन्सलटेन्सी रु.३९६५०० स्वीकृत भई गो.भौ.नं।मिति ७७६।०८०।३।२४ मार्फत भुक्तानी भएको देखियो । परामर्शदाताले पेश गरेको अन्तिम प्रतिवेदनमा कार्यक्षेत्रगत शर्तअनुसार परामर्शदाताले जनशक्तिहरू प्रयोग

गरेकोसम्बन्धमा आवश्यक योग्यता तथा कार्यानुभव खुल्ने कागजातहरू पेश भएको देखिएन । पालिकाले कार्यक्षेत्रगत शर्त अनुसार जनशक्ति प्रयोग गरे/नगरेको सम्बन्धमा यकिन गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्दछ ।

१४५ **ढुवानी खर्च**- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १३ को उपदफा १ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण कार्य र अन्य सेवाको प्रयोजनका लागि निर्माण सामाग्री, ज्याला, भाडा तथा महसुलको न्युनतम दररेट निर्धारण गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले निम्नानुसारका गो.भौ.नं।मिति मार्फत विभिन्न मितिमा कार्यालय सामाग्री लगायत अन्य सामाग्रीहरूको ढुवानीबापत भुक्तानी गरेको देखियो । पालिकाले ऐनबमोजिम न्युनतम भाडा तथा महसुल निर्धारण नगरेको अवस्थामा ढुवानीबापत भुक्तानी भएको रकम वैज्ञानिक हो/होइन भन्ने सम्बन्धमा यकिन हुन सकिएन । तसर्थ पालिकाले ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम निर्माण कार्य र अन्य सेवाको प्रयोजनका लागि निर्माण सामाग्री, ज्याला, भाडा तथा महसुलको न्युनतम दररेट निर्धारण गर्नुपर्ने देखिन्छ । केही उदाहरणहरू निम्नानुसार छन ।

गो.भौ.नं।मिति	खर्च शीर्षक	विवरण	रकम रु.
८५।०७९।७।२९	सवारी साधन भाडा	पालिका भित्र अनुगमन प्रयोजनका लागि मिति ०७९।५।२० देखि ५।२४ सम्म दैनिक रु.१०००० का दरले सवारी साधन भाडा भुक्तानी	५००००
२०२।०७९।९।२२	सवारी साधन भाडा	मिति ०७९।८।१८ देखि ८।१९ सम्म दैनिक रु.११०००	२२०००
५२०।०८०।२।१७	सवारी साधन भाडा	मिति ०८०।२।२ देखि ०८०।२।११ सम्म ल्याण्ड रोभर हायर गरी प्रतिदिन रु.६५०० का दरले ११दिनको सवारी साधन खर्च	७१५००
६९६।०८०।३।१९	सवारी साधन भाडा	योजना अनुगमनका लागि पाखीवास देखि भुल्केसम्म सवारी साधन खर्च	१००००

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक वर्ष: २०७९/८०

कार्यालय र स्थान : पाख्रिवास नगरपालिका, धनकुटा ।

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	खगेन्द्र सुवेदी	२०८०-५-४	हाल सम्म कार्यरत
कार्यालय प्रमुख	गोर्ख बहादुर तामाङ्ग	२०७९-११-९	२०८०-५-३
कार्यालय प्रमुख	प्रकाश राज पौडेल	२०७८-१०-२५	२०७९-११-८
लेखा प्रमुख	मात्रिका धिताल	२०७९-५-६	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	दीपेन्द्र अधिकारी	२०७७-४-१	२०७९-७-३०

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेशकी
७,१६०,८६९	६,११२,६३९	१७,५३२,०३४.४३	०	०	१५५,०००
प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजु रु.					३०,९६०,५४२.४३
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.					७,६०३,६३६
संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजु रु.					०
लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजु रु.					२३,३५६,९०६.४३

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		८३७१४९६२	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३७५८४९३९३	चालु खर्च	२८७४७९५२९.९५
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	२७३६३३७५	पूँजीगत खर्च	१८४६१६६४४.३१
राजस्व बाँडफाँट	७६७०४४८९.१३	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	१९४२३७७८०.६९
आन्तरिक आय	९३१५२११.४३		
अन्य आय	१६६०९७५७७.३६		
कुल आय	६५५३३००४५.९२	कुल खर्च	६६६३३३९५४.९५
बाँकी मौज्दात	७२७११०५२.९७		

बेरूजु दफा २ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -३

विवरण	यस वर्ष रु.			गतवर्ष रु.	
	बजेट	आफैलेगरेको प्राप्ति/भुक्तानी	जम्मा	आफैलेगरेको प्राप्ति/भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ति (क+ख)	६६,५४,३५,०७२.१२	४९,३३,९२,१२६.२२	४९,३३,९२,१२६.२२	४७,६६,३०,७३९.३२	४७,६६,३०,७३९.३२
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)	६२,०५,०५,७५७.८४	४६,८२,२८,१३५.९३	४६,८२,२८,१३५.९३	४२,२६,१०,४७८.८४	४२,२६,१०,४७८.८४
११००० कर	१०,२९,५७,०००.००	८,०७,४८,९९९.१८	८,०७,४८,९९९.१८	८,४०,२३,२८५.५६	८,४०,२३,२८५.५६

१३००० अनुदान	४५,८०,१६,४००.००	३८,२२,०८,४३५.३७	३८,२२,०८,४३५.३७	३३,४८,२४,९०७.५१	३३,४८,२४,९०७.५१
संघीय सरकार	४१,९४,३०,४००.००	३५,८०,६८,४९८.३७	३५,८०,६८,४९८.३७	३०,१८,९३,१४८.८४	३०,१८,९३,१४८.८४
प्रदेश सरकार	३,८५,८६,०००.००	२,४१,३९,९३७.००	२,४१,३९,९३७.००	३,२९,३१,७५८.६७	३,२९,३१,७५८.६७
१४००० अन्य राजस्व	४८,३५,०००.००	४३,५०,३८८.३८	४३,५०,३८८.३८	३४,५४,४५८.२७	३४,५४,४५८.२७
१५००० विविध प्राप्ति	४५,०००.००	९,२०,३१३.००	९,२०,३१३.००	३,०७,८२७.५०	३,०७,८२७.५०
३२००० वित्तीय सम्पत्ति	५,४६,५२,३५७.८४	०	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति	४,४९,२९,३१४.२८	२,५१,६३,९९०.२९	२,५१,६३,९९०.२९	५,४०,२०,२६०.४८	५,४०,२०,२६०.४८
वितरण गर्न बाकी राजस्व	०	०	०	०	०
कोषहरू	४,४९,२९,३१४.२८	२,०२,२९,१२९.२९	२,०२,२९,१२९.२९	५,१६,४७,८३८.७३	५,१६,४७,८३८.७३
धरौटी	०	४९,३४,८६१.००	४९,३४,८६१.००	२३,७२,४२१.७५	२३,७२,४२१.७५
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम	०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)	६५,५४,३५,०७२.१२	५१,०२,०४,२९४.३२	५१,०२,०४,२९४.३२	४२,४६,८३,६२५.६८	४२,४६,८३,६२५.६८
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)	६१,०५,०५,७५७.८४	४७,२०,९६,१७४.२६	४७,२०,९६,१७४.२६	३९,७६,४५,११७.३४	३९,७६,४५,११७.३४
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१२,५३,७६,०००.००	९,१०,४७,६८१.५२	९,१०,४७,६८१.५२	५,२४,१०,८२४.२७	५,२४,१०,८२४.२७

२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	२३,२५,१२,९४९.००	१८,३८,५७,८६८.३१	१८,३८,५७,८६८.३१	९,२९,७३,४७०.७०	९,२९,७३,४७०.७०
२५००० सहायता (Subsidy)	५५,९८,०००.००	३७,४९,३८६.१२	३७,४९,३८६.१२	३८,५४,३६९.७९	३८,५४,३६९.७९
२६००० अनुदान	०	०	०	१०,७७,७२,९५९.६७	१०,७७,७२,९५९.६७
२७००० सामाजिक सुरक्षा	८३,४६,३००.००	७७,५०,८७७.००	७७,५०,८७७.००	९२,४६,८३५.४९	९२,४६,८३५.४९
२८००० अन्य खर्च	८९,३०,१४३.८४	१०,७३,७१७.००	१०,७३,७१७.००	२४,००,६३०.००	२४,००,६३०.००
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	२२,९७,४२,३६५.००	१८,४६,१६,६४४.३१	१८,४६,१६,६४४.३१	१२,८९,८६,०२७.४२	१२,८९,८६,०२७.४२
घ. अन्य भूक्तानी	४,४९,२९,३१४.२८	३,८१,०८,१२०.०६	३,८१,०८,१२०.०६	४२,४६,८३,६२५.६८	४२,४६,८३,६२५.६८
कोषहरू	४,४९,२९,३१४.२८	३,६४,६१,५१४.७८	३,६४,६१,५१४.७८	२,६०,०५,७३९.४१	२,६०,०५,७३९.४१
धरौटी	०	१६,६६,७२१.२८	१६,६६,७२१.२८	१०,३२,७६८.९३	१०,३२,७६८.९३
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम	०	०	०	०	०
कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्नु बाकी		-२०,११६.००	-२०,११६.००		

ड. यो वर्षको बचत (न्युन)	१,००,००,०००.००	(१,६८,१२,१६८.१०)	(१,६८,१२,१६८.१०)	५,१९,४७,११३.६४	५,१९,४७,११३.६४
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)		९,४०,१९,६५०.१५	९,४०,१९,६५०.१५	३,७०,९९,१८०.४३	३,७०,९९,१८०.४३
वर्षान्तको बाकी रकम (ड + च)	१,००,००,०००.००	७,७२,०७,४८२.०५	७,७२,०७,४८२.०५	८,९०,४६,२९४.०७	८,९०,४६,२९४.०७
बैंक तथा नगद बाकी		७,२७,११,२३३.९७	७,२७,११,२३३.९७	९,२५,०४,१४४.६१	९,२५,०४,१४४.६१

बेरूजु दफा ३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -४

सि.नं	आयतर्फ			सि.नं	व्ययतर्फ		
	विवरण	रकम	रकम		विवरण	रकम	रकम
१	गत वर्षको जिम्मेवारी		८३७१४९६२	१	चालु खर्च	२८७४७९५२९.९५	२८७४७९५२९.९५
	क) संचित कोष	५४६५२३५७.८४		२	पूँजीगत खर्च	१८४६१६६४४.३१	१८४६१६६४४.३१
	ख) धरौटी खाता	८४५८६९१.१८		३	अन्तर सरकारी अख्तियारी		१३५१०२०९१
	ग) विविध खर्च खाता/कोष/मर्मत संभार कोष/कर्मचारी कल्याण कोष	१८७१५३४५.२८		४	कर्मचारी कल्याण कोष	८८१७८०५	८८१७८०५
	घ) प्रकोप व्यावस्थापन कोष	१८८८५६७.७०				०	

२	राजस्व (आन्तरिक आय)		८६०१९७००.५६	४	लगानी	०	
	क) आन्तरिक राजस्व	९३१५२११.४३			ऋण लगानी	०	
	ख) संघीय राजस्व बाँडफाँड	६८७०३३२०.३१			शेयर लगानी	०	
	ग) प्रदेश सवारीसाधन कर	८००११६८.८२			अन्य लगानी	०	
	घ) अन्य आय +.....	०		५	विभिन्न कोषतर्फको खर्च		२९३१३५५२.०६
३	वित्तिय हस्तान्तरण संघ		३७५८४९३९३		क) विविध खर्च खाता/कोष	२६५६५६४७.७८	
	क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	९८०५००००			ख) प्रकोप व्यावस्थापन कोष	१०८११८३	
	ख) सशर्त अनुदान	२५७५१७९६२			ख) धरौटीफिर्ता	१६६६७२१.२८	
	ग) सम्पूरक अनुदान	१४३२९४३१		६	अन्तर स्थानीय तहबाट खर्च	१३५१०२०९१	१३५१०२०९१
	घ) विशेष अनुदान	५९५२०००					
४	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान		२७३६३३७५	७	अनुदान फिर्ता		२१००४३३२.६३
	क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	४८८३३७५			क) संघीय सरकार तर्फ फिर्ता	१७७८०८९४.६३	

	ख) सशर्त अनुदान	१२४८००००			ख) प्रदेश सरकार तर्फ फिर्ता	३२२३४३८	
	ग) समपुरक अनुदान	१०००००००		द	मौज्दात		७२७११०५२.९७
	घ) विशेष अनुदान				क) सञ्चित कोष खाता	५१४९४८४४.०३	
५	अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त		१३५१०२०९१		ख) चालु खर्च खाता	०	
	क सामाजिक सुरक्षा	९७६६२०९१			ग) पुजिगत खर्च खाता	०	
	ख) गरिव संग विश्वेश्वर	०			घ) धरौटी खाता	११७२६६५०.९	
	ग) एकिकृत स्वस्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	३७४४००००			ड) प्रकोप व्यावस्थापन कोष	९२३४०२.७०	
	घ) राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम	०			च) विविध खर्च खाता/कोष/कर्मचारी कल्याण कोष	८५६६१५५.३४	
६	अन्य		३६४२५१७	११			
	क) क्षेत्रीय शहरी विकास योजना	०					
	ख) सडक बोर्ड नेपाल	३६४२५१७					
	ग) पर्यटन बोर्ड नेपाल	०					
	घ) एन एन एस डब्लु ए	०					
७	विभिन्न कोषतर्फको आय		२७३५२९६९.३६				

क) विविध खर्च खाता/कोष	१८६०२०९०.८४					
ख) प्रकोप व्यावस्थापन कोष	११६०१८					
ग) धरौटी आय	४९३४८६१					
कर्मचारी कल्याण कोष	३७०००००					
जम्मा		७३९०४५००७.९२		जम्मा	७३९०४५००७.९२	

बेरूजु दफा ४५ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -५

कर र शुल्क असुली

आय शीर्षक	अनुमान	असुली	असुली प्रतिशत
एकीकृतसम्पती कर	३०,३०,०००.००	२६,२४,७१०.००	८६.६२
भूमिकर/मालपोत	२,००,०००.००	२,३४,०४१.७०	११७.०२
वहाल कर	५,००,०००.००	९,२४,८५४.३५	१८४.९७
वहाल विटौरी कर	९,००,०००.००	२,२३,६२५.००	२४.८५
व्यवसायले भुक्तानी गर्ने	३,००,०००.००	०	०.००
व्यवसाय बाहेक अन्यले भुक्तानी गर्ने	१०,०००.००	०	०.००
कृषितथा पशुजन्य वस्तुको व्यावसायिक कारोवारमा लाग्ने कर	५०,०००.००	६,०००.००	१२.००
अन्य कर	१,००,०००.००	३१,२७९.००	३१.२८
सरकारी सम्पत्तीको वहालबाट प्राप्त आय	६,००,०००.००	१६,५००.००	२.७५

निजी धारा वापतको शुल्क	५,०००.००	०	०.००
अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	२,००,०००.००	२,३०,६२०.७८	११५.३१
शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	१,००,०००.००	०	०.००
परीक्षा शुल्क	१,००,०००.००	१,०४,०५०.००	१०४.०५
अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	५,००,०००.००	१,९३,९५०.००	३८.७९
पार्किङ्ग शुल्क	५,०००.००	०	०.००
नक्सापास दस्तुर	७,००,०००.००	१,४४,१९५.८८	२०.६०
सिफारिश दस्तुर	३,००,०००.००	२,२४,२०६.००	७४.६७
व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१,००,०००.००	९०,०६२.००	९०.०६
नाताप्रमाणित दस्तुर	१,००,०००.००	४१,१५८.००	४१.१६
अन्य दस्तुर	१४,१५,०००.००	२२,६०,७८०.६०	१५९.७७
व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१,००,०००.००	७३,६१२.००	७३.६१
रेडियो/ एफ.एम.सञ्चालन दस्तुर	१०,०००.००	०	०.००
अन्यक्षेत्रको आय	१,५०,०००.००	१,७९,०१३.११	११९.३३
प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	१७,३५९.००	-
अन्य राजस्व	३,५०,०००.००	७,७४,८८१.०१	२२१.१४
व्यवसाय कर	१,००,०००.००	०	०.००
बेरूजू	४५,०००.००	९,२०,३१३.००	२०४५.१४

जम्मा	९९७००००	९३१५२११।४३	९३.४३
-------	---------	------------	-------

बेरूजु दफा ५३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -६

वडा नं	आम्दानी रकम	दाखिला रकम रु.	जरिवाना रु.	कैफियत
२	१०७९५४	१०७९५४	१०७९५	पौष देखि बैशाखसम्मको राजस्व रु.१०७९५४ जेष्ठ ११ मा दाखिला गरेकोले जरिवाना १०७९५ लगाइएको ।
३	१८४११३।००	११३८३७।००	८८६८७।७०	श्रावण १ देखि असोज २४ गते सम्म रु. १८४११३ संकलन गरेकोमा २०८०२।७।मा रु. ११३८३७।०० मात्र दाखिला गरेको पाइएकोले घटी दाखिला रु. ७०२७६।०० मा जरिवाना सहित र ढिलो दाखिला रु.११३८३७।०० मा १० महिनाको हर्जना सहित असुल गर्ने ।
३	४८२९०६	४७७९६३	३३११२	मंसिर देखि बैशाख ३१ सम्मको दाखिला २०८०।२।२५ मा दाखिला गरेको र छुटेको रु. ४९४३।०० सहित दाखिला गर्नुपर्ने ।
५	१९२५७७	१९२५७७	१९२५८	मिति ०७९।४।१ देखि ४।३१ सम्मको राजस्व रु.४८७१३ मिति ०७९।८।१६ मा दाखिला, ०७९।५।१ देखि ५।३१ सम्मको राजस्व रु.१८४४० मिति ०७९।९।४ मा दाखिला, ०७९।७।१ देखि ०७।३० सम्मको राजस्व रु.१८६८३ मिति ०८०।६।४मा १० महिना पछि दाखिला, ०७९।८।१ देखि ८।२९ सम्मको राजस्व रु.३६७४३ मिति ०८०।२।१६ मा दाखिला, मिति ०७९।९।१ देखि ९।३० सम्मको राजस्व रु.३६८२४ मिति ०८०।२।१६ मा दाखिला, ०७९।१०।१ देखि १०।२९ सम्मको राजस्व रु.३३१७४ मिति ०८०।२।३१मा दाखिला भएको देखिएकोले ढिला दाखिला राजस्व रु.१९२५७७ को जरिवाना लगाइएको ।
८	१६१८२५	१६१८२५	१६१८३	श्रावण देखि मंसिरसम्मको राजस्व माघ ५ मा रु.८७३६५ दाखिला तथा पौष देखि फागुनसम्मको राजस्व रु.७४४६० चैत्र २२ मा दाखिला गरी कुल रु.१६१८२५ को १०% जरिवानाबापत रु.१६१८३
जम्मा			१६८०३५।७०	

बेरूजु दफा ७० सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -७

कार्यसम्पादन जमानत

ठेका नं.	कामको विवरण	जमानत जारी गर्ने बैंक	अन्तिम मिति	रकम रु.
३।०७९।८०	स्वास्थ्य चौकी भवन	नेपाल बैंक लिमिटेड GPF२५१८५०००४	२०७९।११।३	७३००००।००

बेरूजु दफा ९१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची-९

उपभोक्ता समितिको व्यवस्थापन खर्च

भौ नं./मिति	विवरण	कुल भुक्तानी रकम रु	व्यवस्थापन खर्च रु
४३।२०८०।२।११	रामभडेनी जम्दारगाउ सडक उ स	२९९९६९।००	३५००।००
३७।२०८०।२।५	मुगाखोला आलेटोल सडक उ स	४९९९९९।००	४०००।००
४४।२०८०।२।११	अधिकारीटोल भतेरे साठीमुठे सडक	२९९८९२।००	३१२०।००
४२।२०८०।२।११	बेलगैरी नवदिश्वर ग्रामिण सडक	१९१४४५।००	२३००।००
३८।२०८०।२।७	सुन्तले खानेपानी उ स	१४२५९२।००	२०५०।००
३७।२०८०।२।५	मुग्रखोला आलेटोल सडक निर्माण उ स	४९९९९९।००	४०००।००
४६।२०८०।२।११	कृषि भवन पिङ्गडाडा उ स	१९९८११।००	२८००।००
६३।२०८०।२।२२	लक्ष्मीखोला बनपालेडाडा उ स	४८४८९७।००	२८००।००
जम्मा			२४७५०।००

बेरूजु दफा ९२ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची-१०

भौ नं./मिति	विवरण	माटो काट्ने जम्मा कामको परिमाण	उपभोक्ता समितिले गरेको काममा ज्यामिज्याला दर		पालिकाको गरेको काममा मेशिनको भाडादर	
			परिमाण	दर	परिमाण	दर
४२।२०८०।२।९	बेलगैरी नमदिश्वर सडक उपभोक्ता	३६६ घ मी	५७	४६३	३०९	८२।९७
११४।२०८०।३।१०	पन्चकन्या कन्यापोखरी सडक	३८७३ घ मी	१६२	४६३	३७११	८२।९९

बेरूजु दफा ९७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ११

भौ नं	कामको विवरण	भुक्तानी पाउनेको नाम	रकम रु
१७।२०७९।१०।२६	सडकमा बिजुली बिस्तार वापतको भुक्तानी	छिन्ताङ्ग देवी सप्लायर्स	१५००००
२२।२०७९।११।१४	राम्चे सडक बत्ती बिस्तार	राम्चे सडक बत्ती बिस्तार उपभोक्ता समिति	१७३२५४
५।२०७९।८।१४			२५००००

बेरूजु दफा १०१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - १२

साना सिचाईको सामाग्री

सिँचाइ आयोजना	बुझिलिने व्यक्तिको नाम	परिमाण	कैफियत
अठचाली कुलो सिँचाइ कुलो उ स	ओम प्रकाश पराजुली	१७३	हथौडा २४, छिनो १६ तगारी १७ नाप्ने टप ७ घण्टी १० जाली २ कर्नी २० क्रोवार ६ गल गैटी ३० कोदालो १५टेवल पाइप २ क्वाइल बेलचा १४ हेल्मेट १०
चम्बोटे कुलो सिँचाइ कुलो उ स	लेख बहादुर गान्छाकी	१०३	हथौडा १५, छिनो ९ तगारी ८ नाप्ने टप ७ घण्टी १ जाली २ कर्नी १० क्रोवार २ गल गैटी १७ कोदालो ९ टेवल पाइप २ क्वाइल बेलचा ९ डोरी २ बाल्टिन ३ हेल्मेट ५ ग्रिन्डर मेसिन १ हिलव्यारो १

मनिरुम्टा आम्बोटे कुलो सिँचाइ कुलो उ स	रुद्र बहादुर कटुवाल	१२८	हथौडा २०, छिनो १० तगारी १२ घण्टी ४ जाली ३ कर्नी १४ क्रोवार ४ गल गैटी २२ कोदालो १४टेवल पाइप ४ बेल्ला १५ बाल्टिन ४ ग्रिन्डर मेसिन १ हील व्यारो १
सोहमुरे सिँचाइ कुलो उ स	गजेन्द्र तामाङ्ग	१२६	हथौडा १८, छिनो १० तगारी ९ घण्टी ८ जाली २ कर्नी १३ क्रोवार ५ गल गैटी २३ कोदालो ८ टेवल पाइप ४ बेल्ला ११ हेल्मेट १० बाल्टिन३ ग्रिन्डर मेसिन १ हील व्यारो १
मुहाने खैरनी कुलो सिँचाइ कुलो उ स	गणेश बहादुर पाण्डे	१९४	हथौडा ३०, छिनो १६ तगारी २० घण्टी १० जाली ३ कर्नी २० क्रोवार ८ गलगैटी ३१ कोदालो १६ टेवल पाइप ६ बेल्ला २१ हेल्मेट १० ग्रिन्डरमेसिन १ हील व्यारो २
धारेकुलो सिँचाइ कुलो उ स	पदम बस्नेत	८३	हथौडा १८ छिनो ६ तगारी ७ घण्टी ३ जाली २ कर्नी ११ क्रोवार २ गल गैटी १७ कोदालो ५ टेवल पाइप ३ बेल्ला ७ हेल्मेट ४ ग्रिन्डरमेसिन १ हील व्यारो १
दारेगौडा भकारी सिँचाइ कुलो उ स	कृष्ण बहादुर निरौला	४८	हथौडा ६, छिनो ३ तगारी ४ घण्टी २ जाली १ कर्नी ४ क्रोवार १ गल गैटी ५ कोदालो ३ टेवल पाइप १ बेल्ला ६ हेल्मेट १० ग्रिन्डरमेसिन १ हील व्यारो १
तुरुङ्गुवा कापन सिँचाइ कुलो उ स	निर बहादुर राई	८३	हथौडा ५, छिनो १४ तगारी ६ घण्टी ४ जाली १ कर्नी ११ क्रोवार २ गल गैटी १५ कोदालो ६टेवल पाइप २ बेल्ला ६ हेल्मेट १० ग्रिन्डर मेसिन १ हील व्यारो१

बेरूजु दफा ११५ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१३

प्रमाण पेश गर्नुपर्ने

भुक्तानी पाउनेको नाम	भौचर नं/ मिति	रकम	कैफियत
----------------------	---------------	-----	--------

संलग्न सूची अनुसार	३१२।३।२३	१४९९००	कोभिड १९ खोप अभियानमा केन्द्रको अनुगमन गरेको संख्याको आधारमा भुक्तानी लिएको तर सोको पुष्टि हुने प्रमाण नरहेको अनुसुचिको प्रतिलिपिमा रेजा मात्र लगाएको ।
ईशा राई	२४२।३।७	७२८००	स्वास्थ्य कर्मीलाई घरधुरी सर्वेक्षणमा गएको यतायत खर्च भुक्तानी गरेकोमा बडामा बसेकव माइन्डुट मात्र संलग्न गरेको तर स्वास्थ्य निर्देशिका बमोजिम सबको पुष्टि हुने कागजात पेश नगरेको ।
ईशा राई	२६१।३।१४	५०६००	पिएनसी होम भिजिटमा गएको भनि विभिन्न दरमा यतायत खर्च लिएको तर मापदण्डले तोकेबमोजिमका नक्सा लगायतका सम्बन्धित सुत्केरीलाई भेटे नभेटेको प्रमाण संलग्न नरहेको । फारम मात्र भरेको देखिउको । सो स्थानमानै गएको दुरी खुल्ने र भेटेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने ।
		५६६५०	यस सँग सम्बन्धित उपकरणहरु कार्यालयलेनै खरिद गरि स्वास्थ्य संस्थामा पठाएकोमा पुन सोहि किसिमका सामग्री खरिद गरेको भनि रकम सोधभर्ना लिएको । जिन्सी दाखिला नभएको साथै सामग्री दोहोरोपना भएको
	जम्मा	३२९९५०	

बेरूजु दफा १२४ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१४

ठेका नम्बर	कार्य विवरण	परामर्शदाताको नाम	स्वीकृत वजेट रु	सम्झौता अंक मु.अ.कर सहित रु	भुक्तानी रकम मु.अ.कर रु
३।२०७८।७९	नगर पार्श्वचित्र तयार गर्ने	निष्ठ इन्जिनियरिङ्ग कनसल्टेन्ट एण्ड कन्ट्राक्टिङ्ग प्रा.ली.	१००००००	९८१९७०	९८१९७०
२।२०७८।७९	नगरपालिकाको आवधीक योजना तयार गर्ने	बेन्चमार्क कन्सल्टेन्ट एण्ड ल्याव प्रा.ली.	१४९६०७४	१४८४५३७।५०	१४९६०७४
७३१।२०८०।३।२२	संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण	शसक्तिकरण र दिगो विकास मन्च		८९०४४०।००	८९०४४०।०

	ढुङ्गा गिटिको IEE	पूर्वाञ्चल कन्सल्टेन्सी	इन्जिनियरिङ्ग		३०००००	३०००००
		स्कोप कन्सल्टेन्सी	इन्जिनियरिङ्ग		३९६६३०	३९६६३०

बेरूजु दफा १२९ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१५

कर असुली सँग सम्बन्धीत

बेरूजु दफा १३९ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१६

गो.भौ.नं।मिति	विवरण	कुल रकम	बिल रकम	जरिवाना रकम रु.
५२।०७९।६।१२	गापा भवनको नेपाल विद्युत प्राधिकरणको बिल नं ०१४७११९ मार्फत विद्युत महसुल भुक्तानी	५४६०	४३६८	१०९२
	साने उप स्वास्थ्य चौकीको विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ०१४७१२०	१००००	८०००	२०००
	हेल्थ पोष्ट साने विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ०१४७१२१	४३७५	३६४६	७२९
	श्री कुल बहादुर गुरुङ्ग विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ०१४७११८	८०३४	६४२७	१६०७
१६६।०७९।९।८	पाखीबास वडा कार्यालय विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००२९२३६	६५१८	४५३७	११३४
४१८।०८०।२।१	पाखीबास नपा विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००६६५२	१५०००	१२०००	३०००
	सडक बत्ती राम्चे विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००६६५३	१००००	८०००	२०००
	स्वास्थ्य चौकी घोरलीखर्क विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००६६५४	८६९२	५३५४	१३३८
	सान्ने उप स्वास्थ्य चौकी विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ०००७७७९	१३३८९.५	१०७१४	२६७५
२२२।०७९।१०।६	पाखीबास नपा विद्युत महसुल ने.वि.प्रा. को बिल नं ००३४५४६	२२३९६	१९७१६	२६८०
			जम्मा	१८२५५

